Załącznik do Uchwały nr 6620/2026
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 26 października 2026 r.

Fundusze Europejskie dla Opolskiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | OPOLSKIE

Fundusze Europejskie dla opolskiego

ROCZNY PLAN KONTROLI PROGRAMU REGIONALNEGO FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA OPOLSKIEGO 2021-2027 NA ROK OBRACHUNKOWY ROZPOCZYNAJĄCY SIĘ 01.07.2026 R.

wersja nr 3

Szymon Ogłaza

Zuzanna Donath-Kasiura

Zbigniew Kubalańca

Robert Węgrzyn

Antoni Konopka

Opole, październik 2026r.

Spis treści

I. Opis systemu kontroli programu: 6

1. Struktura instytucjonalna. 6

2. Obowiązujące dokumenty. 9

3. Założenia dotyczące kontroli. 11

II. Roczny Plan Kontroli IZ. 13

1. Zwięzły opis struktury instytucjonalnej (komórki odpowiedzialne za prowadzenie kontroli). 13

2. Procedury kontroli przeprowadzanych przez IZ. 13

2.1 Kontrola dokumentacji ‘zza biurka” (dotyczy również Pomocy Technicznej) 14

2.2 Kontrole projektów w miejscu ich realizacji. 14

2.3 Kontrola na zakończenie realizacji projektu. 17

2.4 Wizyty monitoringowe. 17

2.5 Kontrole trwałości. 18

2.6 Kontrole sprawdzające. 20

2.7 Kontrole doraźne. 20

2.8 Kontrole Krzyżowe. 21

2.9 Kontrole systemowe. 22

3. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność. 24

3.1 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR 24

3.2 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR 29

3.3 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+ 33

3.4 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+ 39

4. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby procesów do kontroli systemowej. 44

5. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby do kontroli krzyżowej programu w odniesieniu do wydatków ponoszonych na personel projektów oraz kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami realizowanymi w ramach programu Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). 44

5.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby do kontroli krzyżowej programu w odniesieniu do wydatków ponoszonych na personel projektów. 44
5.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby do kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami realizowanymi w ramach programu Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). 46
6. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości. 48
6.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta. 48
6.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów EFS+ do przeprowadzania wizyt monitoringowych. 59
6.3 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości. 62
III. Roczny Plan Kontroli IP OCRG. 64
1. Zwięzły opis struktury instytucjonalnej (komórki odpowiedzialne za prowadzenie kontroli). 64
2. Procedury kontroli przeprowadzanych przez IP OCRG. 65
2.1 Kontrola dokumentacji „zza biurka”. 65
2.2 Kontrole projektów w miejscu ich realizacji. 66
2.3 Kontrola na zakończenie realizacji projektu i w przypadku rozwiązania umowy o dofinansowanie. 67
2.4 Wizyty monitoringowe. 67
2.5 Kontrole trwałości. 68
2.6 Kontrole sprawdzające. 68
2.7 Kontrole doraźne. 68
2.8 Kontrole krzyżowe horyzontalne. 68
2.9 Kontrole instrumentów finansowych. 69
3. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność. 70
3.1 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej. 71
3.2 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność. 74
3.3 Dobór próby do kontroli administracyjnej zza biurka/kontroli na miejscu w ramach Instrumentów Finansowych. 78

4. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości. 82

4.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta. 83

4.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości. 89

IV. Roczny Plan Kontroli IP WUP. 91

1. Zwięzły opis struktury instytucjonalnej (komórki odpowiedzialne za prowadzenie kontroli). 91

2. Procedury kontroli przeprowadzanych przez IP WUP. 93

2.1 Kontrola dokumentacji „zza biurka". 94

2.2 Kontrole projektów w miejscu ich realizacji. 94

2.3 Kontrola na zakończenie realizacji projektu. 96

2.4 Wizyty monitoringowe. 96

2.5 Kontrole trwałości. 97

2.6 Kontrole sprawdzające. 99

2.7 Kontrole doraźne. 99

2.8 Kontrole krzyżowe horyzontalne. 100

3. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność. 100

3.1 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej. 100

3.2 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność. 104

4. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości. 111

4.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta. 111

4.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości. 119

V. Załączniki: 123

1. Harmonogram kontroli projektów IZ. 123

2. Harmonogram kontroli projektów IP OCRG. 124

3. Harmonogram kontroli projektów IP WUP. 125

4. Plan kontroli umów o finansowaniu (dotyczy IP OCRG). 125

5. Harmonogram kontroli systemowych (dotyczy IZ). 126

I.Opis systemu kontroli programu:

1. Struktura instytucjonalna.

Zgodnie z art. 74 Rozporządzenia 2021/1060 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 159 ze zm.) Instytucja Zarządzająca zapewnia realizację kontroli systemu zarządzania i kontroli, jak również kontroli poszczególnych projektów w celu weryfikacji wydatków. Niniejszy Roczny Plan Kontroli na rok obrachunkowy obejmujący okres od 1 lipca 2026 r. do 30 czerwca 2027 r. dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 przedstawia ogólny zakres czynności podejmowanych w ramach realizacji obowiązków wynikających z Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027 wydanych przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.

Niniejszy dokument jako całościowy RPK FEO 2021-2027 na rok obrachunkowy rozpoczynający się 01.07.2026 r. obejmuje:

- RPK IZ FEO 2021-2027,
- RPK IP OCRG, zatwierdzony przez kierownika jednostki,
- RPK IP WUP – zatwierdzony przez kierownika jednostki.

IZ FEO 2021-2027 jest Zarząd Województwa Opolskiego. IZ FEO 2021-2027 jest Zarząd Województwa Opolskiego. Na podstawie uregulowań zawartych w regulaminie organizacyjnym UMWO zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Opolskiego obowiązki IZ FEO 2021-2027 pełnią odpowiednie komórki organizacyjne w ramach UMWO. Od 01.03.2023r. funkcję tę pełnią:

1) Departament Programowania Funduszy Europejskich i Departament Wdrażania Funduszy Europejskich, które powstały po podzieleniu Departamentu Funduszy Europejskich, który do 28.02.2023 r. pełnił funkcję IZ FEO 2021-2027,

2) Referat Certyfikacji i Księgowania Wydatków Europejskich Departamentu Finansów.

Zgodnie z art. 71 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (UE) nr 2021/1060, IZ może wyznaczyć co najmniej jedną instytucję pośredniczącą do wykonywania niektórych zadań na jej odpowiedzialność.

Delegacja uprawnień – zakres zadań i odpowiedzialności, prawa i obowiązki oraz wzajemne relacje pomiędzy IZ FEO 2021-2027 a IP – odbywa się w drodze pisemnego porozumienia zawartego pomiędzy podmiotami. Powierzenie zadań związanych z realizacją programu nie wyłącza odpowiedzialności IZ FEO 2021-2027 za jego całkowitą realizację.

W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 na mocy podpisanego porozumienia zostały wyznaczone dwie instytucje pośredniczące tj.:

1. Instytucja Pośrednicząca – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
2. Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu.

Zakres zadań i odpowiedzialności oraz wzajemne relacje pomiędzy IZ a IP regulowane są na podstawie Porozumień zawartych pomiędzy podmiotami:

- Porozumienie pomiędzy IZ a IP (OCRG) z dnia 09 marca 2023 r. *w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027*, ze zmianami;
- Porozumienie pomiędzy IZ a IP (WUP) z dnia 16 marca 2023 r. *w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027,* ze zmianami.

Tabela 1. Podział wdrażania działań FEO 2021-2027 pomiędzy instytucje

Dz.	***CS***	***Nazwy działań***	***Instytucja wdrażająca***
Oś 1 – Fundusze Europejskie na rzecz wzrostu innowacyjności i konkurencyjności opolskiego - CP 1			***-***
1.1	*i*	*Infrastruktura B+R przedsiębiorstw*	*OCRG*
1.2		*Opolskie innowacyjne*	*OCRG*
1.3		*Infrastruktura B+R organizacji badawczych*	*OCRG*
1.4	*ii*	*Cyfryzacja i e-usługi publiczne*	*OCRG*
1.5	*iii*	*Wsparcie dla nowopowstałych MŚP*	*OCRG*
1.6		*Internacjonalizacja i promocja gospodarcza MŚP*	*OCRG*
1.7		*Opolskie konkurencyjne*	*OCRG*
1.8		*Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*	*OCRG*
1.9		*Wdrożenie B+R przez MŚP*	*OCRG*
1.10	*iv*	*Programy rozwojowe dla MŚP*	*OCRG*
1.11 IF	*i*	*Instrumenty finansowe w gospodarce*	*OCRG*
	ii		
	iii		
Oś 2 - Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w województwie opolskim - CP 2			***-***
2.1	*i*	*Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim*	*IZ*
2.2		*Europejska Inicjatywa Społeczna dla klimatu*	*IZ*
2.3	*iv*	*Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu*	*IZ*
2.4	*v*	*Gospodarka wodno - ściekowa*	*IZ*
2.5	*vi*	*Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym*	*IZ*
2.6	*vii*	*Ochrona różnorodności biologicznej*	*IZ*
2.7 IF	*i, ii*	*Instrumenty finansowe w obszarze środowiska*	*OCRG*
Oś 3 - Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego - CP 2			***-***
3.1	*viii*	*Mobilność miejska*	*IZ*
3.2	*viii*	*Mobilność miejska w ZIT*	*IZ*
Oś 4 - Fundusze Europejskie na rzecz spójności i dostępności komunikacji województwa opolskiego - CP 3			***-***

Dz.	*CS*	*Nazwy działań*	*Instytucja wdrażająca*
4.1	*ii*	*Infrastruktura drogowa*	*IZ*
4.2		*Mobilność mieszkańców*	*IZ*
4.3		*Tabor kolejowy*	*IZ*
Oś 5 - Fundusze Europejskie wspierające opolski rynek pracy i edukację - CP 4			*-*
5.1	*a*	*Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP*	*WUP*
5.2	*a*	*Aktywizacja zawodowa realizowana poza PUP*	*WUP*
5.3	*c*	*Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy*	*IZ*
5.4	*d*	*Usługi zdrowotne dla pracujących i bezrobotnych*	*IZ*
5.5		*Adaptacyjność pracodawców i pracowników oraz elastyczne formy zatrudnienia*	*WUP*
5.6	*f*	*Edukacja przedszkolna*	*WUP*
5.7		*Kształcenie ogólne*	*WUP*
5.8		*Program pomocy stypendialnej*	*WUP*
5.9		*Kształcenie zawodowe*	*WUP*
5.10		*Edukacja włączająca*	*WUP*
5.11	*g*	*Kształcenie ustawiczne*	*WUP*
Oś 6 - Fundusze europejskie wspierające włączenie społeczne w opolskim - CP4			
6.1	*h*	*Wsparcie ekonomii społecznej*	*WUP*
6.2		*Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym*	*WUP*
6.3		*Budowanie potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego*	*IZ*
6.4	*i*	*Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich*	*WUP*
6.5	*j*	*Wsparcie integracji społecznej społeczności romskiej*	*WUP*
6.6	*l*	*Wsparcie osób w kryzysie bezdomności*	*WUP*
6.7		*Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej*	*IZ*
6.8		*Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży*	*IZ*
Oś 7 - Fundusze Europejskie wspierające usługi społeczne i zdrowotne w opolskim - CP4			
7.1	*k*	*Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa*	*IZ*
Oś 8 - Europejski budżet dla społeczeństwa opolskiego - CP 4			
8.1	*a, c, f, g, h, k, l,i*	*Europejski Budżet Obywatelski*	*IZ*
8.2	*h*	*Europejski Młodzieżowy Budżet Obywatelski*	*IZ*
Oś 9 - Fundusze europejskie wspierające inwestycje społeczne w opolskim - CP 4			
9.1	*ii*	*Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną*	*IP WUP*
9.2	*iii*	*Inwestycje w infrastrukturę społeczną*	*IZ*

Dz.	*CS*	*Nazwy działań*	*Instytucja wdrażająca*
9.3	*v*	*Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną*	*IZ*
Oś 10 - Fundusze Europejskie na wzmacnienie potencjałów endogenicznych opolskiego- CP 5			*-*
10.1	*i*	*Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach miejskich - Aglomeracja Opolska*	*IZ*
10.2		*Rewitalizacja na obszarach miejskich*	*IZ*
10.3		*Europejska Inicjatywa Społeczna - Aglomeracja Opolska*	*IZ*
10.4	*ii*	*Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejskie - 4 subregiony*	*IZ*
10.5		*Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie*	*IZ*
10.6		*Europejska Inicjatywa Społeczna - 4 subregiony*	*IZ*
11. Pomoc Techniczna EFRR (4,01% EFRR)			*-*
12. Pomoc Techniczna EFS+ (4,03% EFS+)			*-*
13 Fundusze Europejskie na rzecz odbudowy i odporności opolskiego po powodzi [RESTORE]			
13.1	*x*	*Wsparcie OSP/PSP (odbudowa po powodzi)*	*IZ*
13.2		*Infrastruktura drogowa dróg wojewódzkich (odbudowa po powodzi)*	*IZ*
13.3		*Infrastruktura społeczno-publiczna (odbudowa po powodzi)*	*IP OCRG*
14. Fundusze Europejskie na rzecz zdolności obronnych Opolskiego			
14.1	*vii*	*Rozwój technologii dual-use*	*IP OCRG*
15. Fundusze Europejskie na rzecz ochrony i odbudowy ekosystemów i infrastruktury wodnej			
15.1	*v*	*Ochrona i bezpieczeństwo zasobów wodnych*	*IZ*
16. Fundusze Europejskie na rzecz wzmocnienia odporności infrastruktury cywilnej na zagrożenia militarne i kryzysowe			
16.1	*iii*	*Nowoczesny tabor kolejowy dla mobilności cywilnej i kryzysowej mieszkańców województwa opolskiego*	*IZ*
16.2	*iii*	*Wzmocnienie gotowości cywilnej mieszkańców województwa opolskiego*	*IZ*
17. Fundusze Europejskie na rzecz edukacji w budowaniu odporności Opolskiego			
17.1	*d*	*Edukacja w budowaniu odporności instytucji i przedsiębiorstw*	*WUP*
17.2	*f*	*Edukacja w budowaniu odporności uczniów i pracowników systemu oświaty*	*OCRG*
17.3	*g*	*Edukacja w budowaniu odporności mieszkańców regionu*	*OCRG*

2. Obowiązujące dokumenty.

Procedury kontroli w ramach FEO 2021-2027 zawarte są w następujących dokumentach:

- Opisie systemu zarządzania i kontroli obowiązującego w Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 2021/1060), przyjętym przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 8933/2023 z dnia 1 marca 2023 r. ze zmianami,

- Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, przyjętej przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 8934/2023 z dnia 1 marca 2023 r. ze zm., Procesy: 3. Wdrażanie projektów, 4. Kontrola projektów, 8. Nieprawidłowości,
- Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki) w Ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, przyjętej Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 8940/2023 z dnia 1 marca 2023 r. ze zm., Procesy: 2. Wdrażanie projektów, 3. Kontrola projektów, 6. Nieprawidłowości,
- Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej (Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu) w Ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, przyjętej Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 8939/2023 z dnia 1 marca 2023 r. ze zm., Procesy: 2. Wdrażanie projektów, 3. Kontrola projektów, 6. Nieprawidłowości,
- Listach sprawdzających i wzorach dokumentów wykorzystywanych do realizacji programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 [LSiWD], Tom 3A i 3B Wdrażanie oraz Tom 4 Kontrola i nieprawidłowości.

Ww. dokumenty zostały opracowane na podstawie następujących aktów prawnych:

- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 159 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”,
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS++) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 21 z późn. zm.),
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 60 z późn. zm.),
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 1 z późn. zm.),
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/2039 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) 2021/1060 w odniesieniu do dodatkowej elastyczności w celu przeciwdziałania skutkom agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej FAST (Flexible Assistance for Territories – elastyczna pomoc dla terytoriów) – CARE (Dz. U. UE. L. z 2022 r. Nr 275, str. 23),
- Ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079 ze zm.), zwaną dalej „ustawą wdrożeniową”.

Oraz w oparciu m.in. o następujące dokumenty/akty prawne:

- Wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego:

- Wytyczne dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027,
- Wytyczne dotyczące kwalifikowalności 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027,

- Risk based management verifications Article 74 (2) CPR 2021-2027 REFLECTION PAPER, wydany przez Komisję Europejską,
- Wytyczne dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (2021/C 121/01),
- Ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- Ustawę z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,
- Ustawę z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane,
- Ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
- Regulamin Kontroli stanowiący załącznik do Uchwały nr 4467/2021 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 22 marca 2021 r. ze zm.,
- Regionalny program Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, zatwierdzony przez Komisję Europejską 29.11.2022 r. decyzją wykonawczą nr CCI 2021PL16FFPR008 oraz przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 8018/2022 z 14.10.2022 r. ze zm.,
- Szczegółowy opis osi priorytetowych FEO 2021-2027,
- Porozumienia w sprawie przekazania zadań podpisane z Instytucjami Pośredniczącymi: Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy w Opolu,
- Instrukcja dotycząca realizacji projektów pomocy technicznej programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027,
- Dokument „Zapobieganie i sposób postępowania w sytuacjach wystąpienia korupcji i nadużyć finansowych, w tym konfliktu interesów w ramach programu regionalnego pn. Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027" przyjęty uchwałą nr 10247/2024 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 22 sierpnia 2023 r. ze zm.

3. Założenia dotyczące kontroli.

Na potrzeby zapewnienia prawidłowości wykorzystania środków unijnych oraz sprawnego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli, zgodnie z zapisami art. 74 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 IZ oraz IP zobowiązane są:

- przeprowadzać weryfikacje zarządcze w celu sprawdzenia, czy dofinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy operacja jest zgodna z mającym zastosowanie prawem, z programem i warunkami wsparcia operacji,
- zapewniać, z zastrzeżeniem dostępności finansowania, aby beneficjent otrzymał należną kwotę w całości i nie później niż 80 dni od dnia przedłożenia wniosku o płatność przez beneficjenta;
- dysponować skutecznymi i proporcjonalnymi środkami i procedurami zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniającymi stwierdzone ryzyka;
- zapobiegać nieprawidłowościom, wykrywać je i korygować;
- potwierdzać, że wydatki ujęte w zestawieniu wydatków są zgodne z prawem i prawidłowe.

Wskazane wyżej czynności sprawdzające obejmują formalne, finansowe, techniczne oraz rzeczowe aspekty projektu i polegają na kontroli operacji, tj.:

- weryfikacji administracyjnej wszystkich wniosków o płatność składanych przez beneficjentów (kontrola dokumentacji – „zza biurka"), oraz
- kontroli projektów w miejscu ich realizacji, podczas której sprawdzeniu podlega fizyczna realizacja projektu oraz związana z nią dokumentacja.

W ramach FEO 2021-2027 IZ/IP przeprowadzają kontrole:

1) kontrole dokumentacji „zza biurka",
2) kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego,
3) kontrole na zakończenie realizacji projektów,
4) wizyty monitoringowe,
5) kontrole trwałości,
6) kontrole sprawdzające,
7) kontrole doraźne,
8) kontrole instrumentów finansowych,
9) kontrole krzyżowe programu i kontrole krzyżowe horyzontalne jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,
10) kontrole systemowe (przeprowadzane wyłącznie przez IZ FEO 2021-2027).

Na dzień sporządzania niniejszego RPK IZ/IP nie planują prowadzenia procesów kontroli fakultatywnych z punktu widzenia *Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027.*

W ramach FEO 2021-2027 IZ/IP nie przewidują zlecania kontroli podmiotom zewnętrznym.

II. Roczny Plan Kontroli IZ.

1. Zwięzły opis struktury instytucjonalnej (komórki odpowiedzialne za prowadzenie kontroli).

W ramach IZ zadania związane z kontrolą wykonują pracownicy WER, WES oraz RK w DWF. Łączna liczba etatów - pracowników posiadających w swoim zakresie obowiązek przeprowadzania kontroli wynosi 38 osoby (38 etaty), wg stanu na 10.06.2026 r. w tym:

- WER - 14 osób (14 etatów), zajmujących się weryfikacją wniosków o płatność, kontrolami dokumentacji „zza biurka" nie ujętymi w rocznym planie kontroli (kontrola na dokumentach, kontrole na dokumentach na zakończenie realizacji projektu),
- WES – 13 osób (13 etatów), zajmujących się weryfikacją wniosków o płatność kontrole dokumentacji „zza biurka" nie ujęte w rocznym planie kontroli - kontrola na dokumentach, kontrole na dokumentach na zakończenie realizacji projektu),
- RK – 12 osób (12 etatów) – pozostałe kontrole

oraz kierownicy Referatów – 3 osoby, a także 1 koordynator w WER. Kierownicy oraz Koordynatorzy w przypadku WER i WES posiadając w swoim zakresie obowiązków nadzór nad prawidłowością pracy Referatów. W przypadku WES – kierownik Referatu długotrwale nieobecny.

2. Procedury kontroli przeprowadzanych przez IZ.

W ramach FEO 2021-2027 IZ przeprowadza kontrole:

1) kontrole dokumentacji „zza biurka",
2) kontrole projektów w miejscu ich realizacji,
3) kontrole na zakończenie realizacji projektów,
4) wizyty monitoringowe,
5) kontrole trwałości,
6) kontrole sprawdzające,
7) kontrole doraźne,
8) kontrole krzyżowe programu i kontrole krzyżowe horyzontalne z projektami jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,
9) kontrole systemowe,
10) kontrole instrumentów finansowych stanowiące element kontroli systemowej w IP OCRG.

W roku obrachunkowym 2026/2027 IZ nie przewiduje zlecania przeprowadzania kontroli podmiotom zewnętrznym.

2.1 Kontrola dokumentacji ‘zza biurka” (dotyczy również Pomocy Technicznej)

Kontroli dokumentacji „zza biurka” związanej z realizacją projektów oraz dokumentów sporządzanych przez Beneficjenta, podlegają: każdy wniosek Beneficjenta o płatność wraz z załącznikami, sprawozdanie Beneficjenta z realizacji projektu stanowiące część wniosku o płatność, wszelkie inne dokumenty sporządzane przez Beneficjenta dotyczące realizacji projektów oraz wynikające z zapisów umowy o dofinansowanie.

Ponadto, przy weryfikacji kwalifikowalności wydatków konieczny może być, w niektórych sytuacjach, zwłaszcza w projektach współfinansowanych ze środków EFS+, wgląd do dokumentów, które nie są bezpośrednio związane z realizowanym projektem, a które znajdują się w dyspozycji kontrolowanego Beneficjenta. Na podstawie regulacji zawartej w art. 24 ust. 9 ustawy wdrożeniowej, udostępnienie przez Beneficjenta takich dokumentów kontrolującym jest obligatoryjne.

Kontrola dokumentacji przeprowadzana jest dla 100% projektów wg wyników analizy ryzyka służącej określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji kompleksowej, częściowej lub minimalnej. Metodyka przyjęta przez IZ w ramach procesu weryfikacji wniosków o płatność zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów beneficjentów i projektów, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków. Szczegółowe założenia przedmiotowej metodyki zostały zawarte w pkt 3.1. niniejszego Planu.

IZ zapewnia zachowanie zasady jednokrotnego przekazywania dokumentów do kontroli.

2.2 Kontrole projektów w miejscu ich realizacji.

Kontrole projektów w miejscu ich realizacji przeprowadzane są przez IZ w ramach kontroli zewnętrznych tj. kontroli planowych – na podstawie rocznego planu kontroli, kontroli doraźnych – nie ujętych w rocznym planie kontroli.

Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta składa się z następujących podstawowych etapów:

- zaplanowania czynności kontrolnych (m.in. zebranie dokumentów i informacji o projekcie, powołanie zespołu kontrolującego i podpisanie oświadczeń o bezstronności przez jego członków, sporządzenie upoważnień do kontroli)[1];
- przekazania zawiadomienia o kontroli (za wyjątkiem kontroli doraźnych);
- przeprowadzenia czynności kontrolnych;
- sporządzenia informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami i przekazania jej do podpisu beneficjentowi;
- rozpatrzenia zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej wraz z ewentualnym sporządzeniem i przekazaniem ostatecznej informacji pokontrolnej, zgodnie z art. 27 ustawy wdrożeniowej;
- informowania o nieprawidłowościach;
- monitorowania wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Dokumentacja z kontroli projektu sporządzana jest w aplikacji e-Kontrole, w zakresie przewidzianym w instrukcji użytkownika aplikacji e-Kontrole.

[1] IZ zapewnia wykonywanie kontroli w zespołach co najmniej dwuosobowych

Całość dokumentacji weryfikowanej[2] w trakcie kontroli projektu na miejscu/wizyty monitoringowej, w celu zachowania pełnej ścieżki audytu, zamieszczana jest w aplikacji e-Kontrole.

Procesy zarządzania kontrolami projektów, prowadzenia kontroli projektów, dokumentowania kontroli oraz rejestrowania kontroli projektów prowadzonych przez instytucje spoza systemu zarządzania i kontroli FEO 2021-2027 w ramach działań wdrażanych przez IZ, realizowane są przez aplikację e-Kontrole.

W szczególności aplikacja e-Kontrole wspiera:

- prowadzenie czynności kontrolnych – dzięki liście sprawdzającej i szczegółowym pytaniom kontrolnym ujętym w liście sprawdzającej,
- dokumentowanie czynności kontrolnych i procesu kontroli poprzez uzupełnianie listy sprawdzającej, sporządzanie informacji pokontrolnej (wersji pierwszej i ostatecznej) lub notatki pokontrolnej, załączanie zastrzeżeń podmiotu kontrolowanego, załączanie plików do listy sprawdzającej i dokumentu pokontrolnego, monitorowanie zaleceń pokontrolnych,
- rejestrowanie i dokumentowanie kontroli zewnętrznych prowadzonych przez zewnętrzne instytucje kontrolne, takie jak np. Komisja Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, Instytucja Audytowa oraz podgląd szczegółów zarejestrowanych kontroli.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w zakresie kontroli projektów w miejscu ich realizacji zostały określone w *Instrukcji wykonawczej* IZ.

IZ dopuszcza możliwość przeprowadzania kontroli na miejscu realizacji projektu w systemie **dwustopniowym tj.:**

I etap – zdalnie w oparciu o skany dokumentów przesłane przez Beneficjenta oraz

II etap – wizyta w miejscu realizacji projektu, przegląd oryginałów dokumentów oraz sporządzenie dokumentacji fotograficznej z oględzin przedmiotu projektu, zarówno w przypadku bieżących kontroli jak również w przypadku pojawienia się sytuacji nadzwyczajnej/trudnej do przewidzenia, wystąpienia siły wyższej.

Zakres kontroli projektu na miejscu obejmuje:

- sprawdzenie projektu pod kątem zgodności realizacji z umową o dofinansowanie / decyzją o dofinansowaniu i obowiązującymi przepisami prawa,
- sprawdzenie projektu pod kątem zgodności realizacji z zasadami polityk wspólnotowych, w tym: polityką dotyczącą partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, propagowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, zapewniania dostępu dla osób z niepełnosprawnościami, zrównoważonego rozwoju, zamówień publicznych, pomocy państwa i przepisów środowiskowych,
- sprawdzenie dokumentacji związanej z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego lub potwierdzającej zachowanie zasady konkurencyjności przez Beneficjentów, którzy nie są zobowiązani do stosowania ustawy Pzp przy udzielaniu zamówienia,
- sprawdzenie poprawności udzielania pomocy publicznej/pomocy de minimis,

[2] Dotyczy również dokumentacji sporządzanej w trakcie kontroli/wizyty, np. protokołów z ustnych wyjaśnień.

- ocena kwalifikowalności wydatków, sprawdzenie, czy współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone, a wydatki faktycznie poniesione,
- sprawdzenie poprawności księgowania wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu, sposobu ich dokumentowania i prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej
- sprawdzenie zgodności wniosków o płatność Beneficjenta z oryginałami dokumentów potwierdzającymi poniesione wydatki oraz księgami rachunkowymi w części dotyczącej projektu,
- sprawdzenie wiarygodności sprawozdań z realizacji projektu przekazywanych przez Beneficjenta,
- kwalifikowalność uczestników projektu (w zakresie projektów współfinansowanych z EFS+),
- sprawdzenie terminowości, tj. realizacji projektu w sposób zgodny z harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- sprawdzenie faktycznego postępu rzeczowego projektu,
- monitoring zakładanych do osiągnięcia przez Beneficjenta we wniosku o dofinansowanie wskaźników,
- sprawdzenie prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych w ramach projektu,
- sprawdzenie prawidłowości archiwizacji / przechowywania dokumentacji dotyczącej projektu i zapewnienia ścieżki audytu,
- prawidłowość realizacji projektów partnerskich, w tym również sposób wyboru partnerów projektu[3].

Wykaz najważniejszych elementów, które powinny podlegać standardowej weryfikacji w projektach został przedstawiony w Liście sprawdzającej do kontroli na miejscu (zakres EFRR i EFS+) zawartej w dokumencie *Listy sprawdzające i wzory dokumentów do Instrukcji Wykonawczych IZ. Tom 4. Kontrola i nieprawidłowości*. Ponadto, opracowane zostały szczegółowe listy sprawdzające*: do kontroli zamówienia realizowanego w ramach FEO 2021-2027 na podstawie przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych oraz do kontroli zamówienia realizowanego w ramach FEO 2021-2027 – ZASADA KONKURENCYJNOŚCI*[4]*.*

W zakresie kontroli prawidłowości realizacji zadań w ramach Planów Działania Pomocy Technicznej FEO 2021-2027 w IP kontrola na miejscu przeprowadzana przez IZ obejmuje weryfikację faktycznej realizacji założeń Planu Działania Pomocy Technicznej FEO 2021-2027, tj.: weryfikację zgodności zapisów umowy zawartej pomiędzy IZ a IP o nałożeniu praw i obowiązków wynikających z otrzymania środków z PT przez IP:

- weryfikację zgodności założeń zawartych w sprawozdaniach oraz we wnioskach o płatność IP (w tym weryfikacja dokumentów potwierdzających wydatki) z faktycznym postępem rzeczowym,
- weryfikację kwalifikowalności wydatków.

[3] W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie, kontrola przeprowadzana jest u lidera projektu, który powinien zapewnić kontrolującym dostęp do całości dokumentacji projektowej. Jednostka kontrolująca może również zadecydować o przeprowadzeniu czynności kontrolnych u partnera. W projekcie, w którym uczestniczy duża liczba partnerów, jednostka kontrolująca wybiera próbę partnerów do kontroli, zgodnie z metodologią opisaną w niniejszym RPK;

[4] W ramach przedmiotowych list wskazany jest m.in. sposób weryfikacji w zakresie przypadków potencjalnego konfliktu interesów w ramach badanych zamówień publicznych (PZP/konkurencyjność) oraz sposobu dokumentowania przeprowadzonych weryfikacji.

Realizacja Planu Działania Pomocy Technicznej FEO 2021-2027 IP stanowi odrębną kontrolę projektu, a projekty podlegają kwartalnej analizie ryzyka.

Z uwagi na specyfikę projektów realizowanych w ramach Pomocy Technicznej FEO 2021-2027, IZ opracowała odrębną listę sprawdzającą do kontroli na miejscu projektu realizowanego w ramach Pomocy Technicznej FEO 2021-2027, ujętą w dokumencie *Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. Tom 4. Zakres: Kontrola i nieprawidłowości*.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w zakresie kontroli projektów w miejscu ich realizacji zostały określone w *Instrukcji wykonawczej* IZ.

2.3 Kontrola na zakończenie realizacji projektu.

Kontrola na zakończenie realizacji projektu obligatoryjnie przeprowadzana jest przez IZ po złożeniu przez Beneficjenta wniosku o płatność końcową, przed akceptacją tego wniosku i ostatecznym rozliczeniem projektu. Kontrola na zakończenie realizacji projektu polega na sprawdzeniu na poziomie instytucji przeprowadzającej kontrolę, kompletności i zgodności z przepisami oraz właściwymi procedurami dokumentacji (w tym dokumentacji w wersji elektronicznej), dotyczącej wydatków ujętych we wnioskach o płatność beneficjenta, niezbędnej do zapewnienia właściwej ścieżki audytu. Przedmiotowe kontrole nie są ujmowane w RPK. Przy dokumentowaniu wyników kontroli na zakończenie realizacji projektu, zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy wdrożeniowej, nie stosuje się art. 27 tej ustawy. Kontrola na zakończenie realizacji projektu jest prowadzona w aplikacji e-Kontrole.

2.4 Wizyty monitoringowe.

Kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego mogą być prowadzone w formie wizyt monitoringowych, będących formą kontroli projektu. Celem wizyt monitoringowych może być m.in. wczesne identyfikowanie ewentualnych zagrożeń i nieprawidłowości, monitorowanie postępu w realizacji projektu, weryfikacja sposobu realizacji projektu w miejscu wykonywania zadań merytorycznych.

IZ szczególny nacisk kładzie na przeprowadzanie wizyt monitoringowych w zakresie EFS+. Mają one na celu weryfikację sposobu realizacji projektu w miejscu prowadzenia działań merytorycznych (np. w miejscu szkolenia, stażu, konferencji). Co do zasady, wizyty monitoringowe są przeprowadzane bez zapowiedzi. IZ zakłada przeprowadzanie wizyty monitoringowej w ramach każdego projektu EFS+ wybranego do skontrolowania w danym roku obrachunkowym w ramach kwartalnych analiz ryzyka projektów do kontroli, z zastrzeżeniem, że możliwe jest odstąpienie od przeprowadzenia wizyty monitoringowej w przypadku, gdy przeprowadzenie wizyty nie jest możliwe ze względu na stopień zaawansowania projektu i/lub rodzaj realizowanych działań/form wsparcia.

Ponadto, mając na uwadze zapewnienie odpowiedniego poziomu nadzoru nad wdrażaniem projektów EFS+, przeprowadzana będzie odrębna kwartalna analiza ryzyka tych projektów pod kątem wyłonienia próby projektów do przeprowadzania wizyt monitoringowych. Populację do wyboru próby stanowić będą projekty EFS+, w ramach których w danym kwartale został zatwierdzony pierwszy wniosek beneficjenta o płatność i wypłacona zaliczka. Próba projektów wyłonionych w ramach przedmiotowej analizy zgodnie z metodyką opisaną w niniejszym Planie, ujmowana będzie w RPK jako projekty do przeprowadzenia wizyty monitoringowej na miejscu, odrębnie od projektów, w ramach których zaplanowane zostaną kontrole na miejscu.

W ramach projektów nie ujętych w RPK możliwe jest przeprowadzanie wizyt monitoringowych o charakterze doraźnym. Jeżeli projekt, wybrany do próby projektów do przeprowadzania wizyt monitoringowych, zostanie następnie wybrany do kontroli na miejscu w ramach kwartalnej analizy projektów do kontroli na miejscu, możliwe jest odstąpienie od ponownego przeprowadzania wizyty monitoringowej, pod warunkiem pozytywnego wyniku wcześniej przeprowadzanej wizyty/wizyt.

Wykaz najważniejszych elementów, które powinny podlegać standardowej weryfikacji w trakcie wizyty monitoringowej został przedstawiony w Liście sprawdzającej do wizyty monitoringowej zawartej w dokumencie Listy sprawdzające i wzory dokumentów do Instrukcji Wykonawczych IZ.

Procedura przeprowadzenia wizyty monitoringowej jest analogiczna z procedurą przeprowadzenia kontroli na miejscu realizacji projektu, z zastrzeżeniem, iż co do zasady, do Beneficjenta nie jest wysyłane zawiadomienie o wizycie.

2.5 Kontrole trwałości.

W zakresie kontroli przestrzegania procedur w ramach FEO 2021-2027 oraz w miarę zaawansowania realizacji Programu, IZ przeprowadza **kontrole trwałości projektów** przez okres 5 lat od daty dokonania płatności salda końcowego na rzecz Beneficjenta lub końcowego rozliczenia wydatków w projekcie. Okres ten może być skrócony do trzech lat w zakresie utrzymania inwestycji lub miejsc pracy w projekcie beneficjenta, który jest MŚP. Kontroli trwałości podlega, co do zasady, projekt obejmujący inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne, z uwzględnieniem przypadku operacji, o których mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego, współfinansowanych z EFS+.

Zgodnie z Podrozdziałem 2.6 ust. 2 *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 „…Obowiązek zachowania trwałości projektu zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego dotyczy projektów EFRR/FS/FST obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. W przypadku projektów EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing lub w sytuacji, gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej...*”:

Natomiast w ust. 1) powyższych Wytycznych (…) *„Zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego, trwałość projektu musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lat w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. W przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają inne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.)* (…). Trwałość projektu musi być zachowana od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Za datę płatności końcowej, o której mowa w art. 65 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, uznaje się:

a) datę obciążenia rachunku płatniczego instytucji przekazującej środki beneficjentowi w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi przekazywane są środki,
b) datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w przypadkach innych niż określone w lit. a.

Projekty, w których pojawia się cross-financing

W przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako **cross-financing** (zasada, o której mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, polega na tym, że EFRR i EFS+ mogą finansować, w komplementarny sposób oraz z zastrzeżeniem ograniczenia do 15 % wsparcia z tych Funduszy na rzecz każdego priorytetu danego programu, całość lub część operacji, w przypadku której koszty

kwalifikują się do wsparcia z tego drugiego Funduszu w oparciu o zasady kwalifikowalności mające zastosowanie do tego Funduszu, pod warunkiem, że koszty takie są konieczne do celów wdrażania.).

Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 15% finansowania UE każdego priorytetu. Limit wydatków w ramach cross-financingu na poziomie projektu, grupy projektów lub działania określa IZ w SZOP – zgodnie z programem.

Cross-financing w projektach EFS+ dotyczy wyłącznie:

a) zakupu gruntu i nieruchomości, o ile warunki z podrozdziału 3.4 *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków* są spełnione,

b) zakupu infrastruktury rozumianej jako budowa nowej infrastruktury oraz wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury, których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości, w szczególności adaptacja oraz prace remontowe związane z dostosowaniem nieruchomości lub pomieszczeń do nowej funkcji (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, renowacja budynku lub pomieszczeń, prace adaptacyjne w budynku lub pomieszczeniach),

c) zakupu mebli, sprzętu i pojazdów, z wyjątkiem sytuacji, gdy:

i. zakupy te zostaną zamortyzowane w całości w okresie realizacji projektu, z zastrzeżeniem podrozdziału 3.7 *Wytycznych dotyczących kwalifikowalnosci*, lub

ii. beneficjent udowodni, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu; przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami, ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach; uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu, lub

iii. zakupy te są konieczne dla osiągniecia celów projektu (np. doposażenie pracowni naukowych); uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu (za niezasadny należy uznać zakup sprzętu dokonanego w celu wspomagania procesu wdrażania projektu).

Zgodnie z zapisami *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027* **infrastrukturę** należy interpretować jako wartość materialną będącą przedmiotem własności o charakterze trwałym spełniająca następujące warunki:

- *ma charakter nieruchomy, tzn. jest na stałe przytwierdzona do podłoża lub do nieruchomości,*
- *ma nieograniczoną żywotność przy normalnym użytkowaniu obejmującym standardową dbałość i konserwację,*
- *zachowuje swój oryginalny kształt i wygląd w trakcie użytkowania.*

Natomiast **inwestycję produkcyjną** należy rozumieć jako *inwestycję w środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne przedsiębiorstwa korzystającego ze wsparcia, które to aktywa mają służyć wytwarzaniu towarów lub usług przyczyniając się w ten sposób do akumulacji brutto lub zatrudnienia.*

Naruszenie zasady trwałości projektu następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości projektu co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

a) zaprzestano lub przeniesiono działalność produkcyjną poza region na poziomie NUTS 2, w którym dany projekt otrzymał wsparcie,

b) nastąpiła zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależną korzyść,

c) nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.

Zgodnie z art. 65 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, upadłość wynikająca z oszustwa potwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu oznacza naruszenie zasady trwałości projektu.

Brak ogłoszenia upadłości beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności produkcyjnej oznacza naruszenie trwałości projektu.

Metodyka prowadzenia kontroli trwałości projektów została przedstawiona w podrozdziale *Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości*.

Przebieg czynności kontrolnych w ramach kontroli trwałości jest taki sam jak w przypadku kontroli na miejscu realizacji projektu.

2.6 Kontrole sprawdzające.

Kontrole sprawdzające mogą być przeprowadzane przez IZ w celu weryfikacji wykonania zaleceń pokontrolnych/rekomendacji, będących wynikiem nieprawidłowości/uchybień stwierdzonych w trakcie kontroli projektów/kontroli systemowej. Sposób ich realizacji podlega monitorowaniu poprzez weryfikację korespondencyjną na podstawie przekazanych przez beneficjenta dokumentów lub poprzez czynności sprawdzające w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego. Decyzję dotyczącą sposobu weryfikacji zaleceń pokontrolnych IZ podejmuje, biorąc pod uwagę charakter tych zaleceń i może:

– przeprowadzić czynności sprawdzające na miejscu realizacji projektu/w siedzibie jednostki kontrolowanej. Czynności sprawdzające w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego, prowadzone przez upoważnionych kontrolerów, nie wymagają sporządzenia informacji pokontrolnej. Jeżeli informacja pokontrolna nie jest sporządzana, z przeprowadzonych czynności sporządzana jest notatka pokontrolna, która nie podlega procedurze kontradyktoryjnej i jest przekazywana podmiotowi kontrolowanemu do wiadomości,
– dokonać weryfikacji na podstawie przekazanej przez beneficjenta/jednostkę kontrolowaną dokumentacji potwierdzającej wykonanie zaleceń/rekomendacji. Z weryfikacji sporządzana jest lista sprawdzająca.

Informacja z monitoringu zaleceń pokontrolnych uzupełniana jest w aplikacji e-Kontrole.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w ww. zakresie zostały określone w Instrukcji wykonawczej IZ.

2.7 Kontrole doraźne.

Zarówno w przypadku kontroli systemowych, jaki i weryfikacji wydatków przewiduje się możliwość przeprowadzania przez IZ kontroli doraźnych.

Kontrole doraźne to kontrole:

- w odniesieniu do kontroli systemowych nie ujętych w rocznym planie kontroli, których potrzeba przeprowadzenia wynika z podejrzenia wystąpienia istotnych uchybień/nieprawidłowości w pracy IP,
- w odniesieniu do weryfikacji wydatków, których potrzeba przeprowadzenia wynika z przesłanek dających podstawy do podejrzenia popełnienia nieprawidłowości przez beneficjenta, w tym w szczególności na podstawie informacji otrzymanych z WER/WES, wyników kontroli zewnętrznych, oraz z uwzględnieniem informacji o podejrzeniach nadużyć finansowych przekazywanych przez IK UP, zgodnie z podpisanym Porozumieniem o współpracy pomiędzy Ministrem Rozwoju i Finansów a Prokuratorem Krajowym lub pozyskanych z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania.

Kontrola doraźna przeprowadzana jest z uwzględnieniem w odpowiednim zakresie procedur dotyczących kontroli systemowej, jak i weryfikacji wydatków opisanych w niniejszym dokumencie.

Kontrole projektów w trybie doraźnym prowadzone są w aplikacji e-Kontrole.

2.8 Kontrole Krzyżowe.

IZ przeprowadza kontrole krzyżowe:

- **programu** – przeprowadzane poprzez weryfikację grup faktur skorelowanych w aplikacji Kontrole Krzyżowe[5]. IZ przewiduje prowadzenie kontroli krzyżowych w całości przy użyciu ww. aplikacji;
- **programu** – w zakresie personelu projektu. Kontrole krzyżowe personelu projektu przeprowadzane na podstawie danych wygenerowanych z raportu [613] z systemu SR2021. Weryfikacja zaangażowania personelu projektu dokonywana będzie przez IZ m.in. na podstawie: oświadczenia personelu projektu składanego przed zaangażowaniem do projektu - dot. limitu 276 godzin miesięcznego łącznego zaangażowania zawodowego personelu projektu w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy UE oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych Beneficjenta i innych podmiotów (niezależnie od formy zaangażowania) oraz dokumentacji takiej jak: umowy o pracę/wolontariat; aneksy / porozumienia do umów o pracę, zakresy czynności; opisy stanowisk pracy; listy obecności; miesięczna ewidencja czasu pracy w projekcie / projektach realizowanych przez dany podmiot. Kontrolom krzyżowym podlegać będzie próba personelu projektu wytypowana do kontroli na podstawie analizy ryzyka, opisanej w dalszej części niniejszego Planu;
- **horyzontalne** - z wykorzystaniem danych udostępnianych IZ przez ARiMR. Ponadto, zarówno IZ FEO 2021-2027, jak i IP (OCRG i WUP) przeprowadzając kontrole projektów na miejscu, uwzględniać będą fakt realizowania przez Beneficjentów projektów równolegle w ramach FEO 2021-2027 oraz programu finansowanego w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 lub programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027. IZ przekazywać będzie do IP wykaz Beneficjentów realizujących projekty w ramach ww. programu. Na tej podstawie IP identyfikować będą beneficjentów realizujących projekty w ramach wdrażanych

[5] aplikacja Kontrole Krzyżowe – aplikacja wchodząca w skład systemu teleinformatycznego, narzędzie analityczno-algorytmiczne korzystające ze zbioru BigData (dokumenty finansowo-księgowe ujęte we wnioskach o płatność oraz formularzach sprawozdawczych Krajowego Planu Odbudowy) wyznaczające grupy faktur skorelowanych do weryfikacji możliwości występowania podwójnego finansowania wydatków

przez siebie Działań oraz uwzględniać powyższe w analizie ryzyka oraz podczas kontroli projektów na miejscu.

Kontrolom krzyżowym z ww. programami podlegać będzie próba beneficjentów wytypowanych do kontroli na podstawie analizy ryzyka, której założenia opisane są w dalszej części niniejszego Planu.

2.9 Kontrole systemowe.

IZ w ramach kontroli systemowych na miejscu przeprowadza:

- *systemowe kontrole planowe* - na podstawie rocznego planu kontroli,
- *systemowe kontrole doraźne*, tj. nieujęte w rocznym planie kontroli, a potrzeba ich przeprowadzenia wynika z podejrzenia wystąpienia istotnych uchybień/nieprawidłowości w pracy IP.

Kontrola systemowa może odbywać się w siedzibie instytucji kontrolującej.

Zakres kontroli systemowej na miejscu obejmuje w szczególności sprawdzenie (odpowiednio do zakresu funkcji delegowanych do poszczególnych IP):

- prawidłowości przeprowadzenia naborów, oceny i wyboru wniosków o dofinansowanie projektów, w tym zgodności procesu wyboru projektów konkursowych i pozakonkursowych z:
  - FEO 2021-2027,
  - Szczegółowym Opisem Priorytetów FEO 2021-2027,
  - Wytycznymi horyzontalnymi,
  - Kryteriami wyboru projektów, określonymi przez Komitet Monitorujący FEO 2021-2027,
  - Procedurami wewnętrznymi jednostki kontrolowanej,
  - Innymi dokumentami mającymi zastosowanie;
- prawidłowości wykonywania obowiązków dotyczących procedury odwoławczej, o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy wdrożeniowej,
- prawidłowości zawierania umów o dofinansowanie projektów/aneksów, w tym sprawdzenie i weryfikacja składanych zabezpieczeń prawidłowej realizacji umowy,
- prawidłowości rozliczania projektów – weryfikacji wniosków beneficjentów o płatność (w tym weryfikacji wniosków o Wkład Programu),
- prawidłowości wystawiania na rzecz beneficjentów zleceń płatności, o których mowa w art. 188 ust. 1 Ustawy o finansach publicznych,
- prawidłowości wykonywania bieżącego nadzoru nad realizacją projektu,
- prawidłowości wykonywania nadzoru nad podmiotem pełniącym funkcję menedżera funduszu funduszy w ramach działań FEO 2021-2027 wdrażanych w formie instrumentów finansowych,
- prawidłowości sporządzania i przekazywania do IZ poświadczeń i deklaracji wydatków,
- prawidłowości prowadzenia monitoringu i sprawozdawczości w ramach Programu,
- prawidłowości wykonywania czynności związanych z odzyskiwaniem kwot podlegających zwrotowi od beneficjentów (w tym prowadzenia: rejestru kwot odzyskanych oraz rejestru obciążeń na projekcie),
- funkcjonowania systemu informowania o nieprawidłowościach,

- funkcjonowania informatycznego systemu rejestracji i przechowywania zapisów księgowych dla każdego projektu oraz gromadzenie danych na temat wdrażania, niezbędnych do celów zarządzania finansowego, monitorowania, audytu i oceny,
- prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych,
- prawidłowości przeprowadzania kontroli w ramach działań FEO 2021-2027, w tym również kontroli w zakresie realizacji zawartych przez IP umów o finansowanie w ramach wdrażanych instrumentów finansowych (tj. kontroli podmiotu pełniącego funkcję menedżera funduszu funduszy, w tym prawidłowości realizacji umów operacyjnych zawartych z pośrednikami finansowymi),
- prawidłowości stosowania procedur zarządzania ryzykiem (w tym przeprowadzania samooceny w oparciu o zalecane przez KE narzędzie oceny ryzyka nadużyć finansowych),
- funkcjonowania procedur zapewniających, przechowywanie zgodnie z wymogami art. 69 ust. 6 oraz art. 82 Rozporządzenia nr 2021/1060 wszystkich dokumentów dotyczących wydatków wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu,
- funkcjonowania skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka, a także przeciwdziałania przypadków konfliktu interesów,
- funkcjonowania systemów informatycznych, wewnętrznego systemu obiegu dokumentów oraz wewnętrznych baz danych,
- wdrożenia zaleceń/rekomendacji będących wynikiem przeprowadzonych kontroli i audytów wewnętrznych i zewnętrznych,
- wykorzystania Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania.

Proces systemowej kontroli składa się z następujących podstawowych etapów:

- zaplanowania czynności kontrolnych (m.in. zebranie dokumentów i informacji o zakresie obowiązków danej instytucji, powołanie zespołu kontrolującego i podpisanie oświadczeń bezstronności przez jego członków, sporządzenie upoważnień do kontroli);
- przekazania zawiadomienia o kontroli instytucji kontrolowanej;
- przeprowadzenia czynności kontrolnych;
- sporządzenia informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami i przedstawienia jej do podpisu instytucji kontrolowanej;
- rozpatrzenia zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej wraz z ewentualnym sporządzeniem i przekazaniem ostatecznej informacji pokontrolnej, zgodnie z art. 27 ustawy wdrożeniowej;
- informowania o nieprawidłowościach;
- przekazania ostatecznej wersji informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami do wiadomości ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, o ile stwierdzono nieprawidłowości systemowe mające skutek finansowy;
- monitorowania wdrożenia zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji (jeśli dotyczy).

Przebieg czynności podejmowanych przez IZ w ramach kontroli systemowej w IP, oraz związane z procesem kontrolnym elementy takie jak: zawiadomienie o kontroli, upoważnienie do kontroli, informacja pokontrolna, zalecenia pokontrolne są realizowane odpowiednio zgodnie z procedurami określonymi przez IZ. Szczegółowe zasady wykonywania poszczególnych czynności zostały określone w *Instrukcji wykonawczej* IZ. Wykaz najważniejszych elementów, które powinny podlegać standardowej weryfikacji w trakcie kontroli systemowej na miejscu został przedstawiony w Liście sprawdzającej do kontroli systemowej na miejscu zawartej w dokumencie *Listy sprawdzające i wzory dokumentów do Instrukcji Wykonawczych IZ. Tom 4. Kontrola i nieprawidłowości.*

Kontrole systemowe przeprowadzane są poza aplikację e-Kontrole oraz co do zasady nie podlegają rejestracji w CST2021. W sytuacji dokonania ustaleń o charakterze finansowym, gdy w trakcie kontroli systemowej skontrolowano próbę projektów, informacja o kontroli projektu, w którym dokonano tego ustalenia, podlega rejestracji w aplikacji e-Kontrole.

3. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność.

3.1 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR

W analizie ryzyka DWF/WER uwzględnia między innymi czynniki w oparciu o dotychczasowe doświadczenie, rodzaj beneficjentów rozliczanych przez IZ, wyniki dotychczasowych kontroli. Analiza ryzyka przyjęta przez DWF/WER w ramach procesu weryfikacji wniosków o płatność zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla typów Beneficjentów i projektów. Na bazie dotychczasowego doświadczenia w realizacji programu regionalnego RPO WO 2014-2020 oraz FEO 2021-2027, tj. fakt występowania niewielkiej liczby nieprawidłowości stwierdzonych podczas weryfikacji wniosków o płatność (w większości stwierdzane były uchybienia formalne), w związku z faktem, iż w ramach FEO 2021-2027 występują zbliżone rodzaje projektów do tych realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020, a także w większości te same rodzaje beneficjentów, w opinii DWF/WER co do zasady nie przewiduje się konieczności kompleksowej weryfikacji wniosków o płatność w ramach FEO 2021-2027. W ramach programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” co do zasady przewiduje się częściową weryfikację wniosków o płatność (w oparciu o metodykę doboru próby) oraz weryfikację w zakresie minimalnym.

W przypadku wniosków rozliczających wydatki IZ nie dopuszcza weryfikacji w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST bez konieczności wypełniania i załączania listy sprawdzającej.

Analiza ryzyka służąca określeniu rodzaju weryfikacji poszczególnych wniosków o płatność w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR (dla IZ)

Doboru próby dokonuje się w terminie do 5 dni roboczych liczonym od dnia następującego po dniu wpływu wniosku o płatność do IZ. Termin weryfikacji wniosku o płatność rozpoczyna się od dnia następującego po dniu wpływu do IZ wniosku o płatność od Beneficjenta.

Wszystkie dokumenty przekazywane są przez Beneficjenta za pomocą CST2021. W przypadku awarii CST2021, lub braku możliwości technicznych pozwalających na przesłanie dokumentów, Beneficjent

przedkłada dokumenty w wersji papierowej, przy czym zobowiązuje się do ich przesłania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego niezwłocznie po ustaniu przyczyn, o których mowa powyżej (za wyjątkiem przyczyn technicznych). W uzasadnionych przypadkach IZ może dopuścić złożenie dokumentów w innej formie niż za pomocą CST2021.

Analiza ryzyka sporządzana jest niezwłocznie po złożeniu przez Beneficjenta pierwszego wniosku o płatność w ramach projektu.

W sytuacji, gdy podczas weryfikacji wniosku o płatność, zostanie stwierdzone, iż istnieją zgłoszenia dot. Beneficjenta lub partnera do odpowiednich organów, zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skargi, donosy, które nie istniały na etapie sporządzania pierwotnej analizy ryzyka, wówczas sporządzana jest AKTUALIZACJA analizy ryzyka w zakresie CZĘŚCI II. Wnioski o płatność w ramach projektu są weryfikowane zgodnie z wynikiem powyższej AKTUALIZACJI.

Tabela 2. Czynniki ryzyka wykorzystywane w analizie ryzyka służącej określeniu rodzaju weryfikacji poszczególnych wniosków o płatność w ramach EFRR dla IZ

CZĘŚĆ I			
Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko -** **wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 10**	**Średnie ryzyko -** **wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 20**	**Duże ryzyko -** **wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 30**
1. Wielkość środków finansowych (Waga 10%)	Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie jest niższa lub równa 5 mln PLN	Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie mieści się w przedziale 5- 10 mln PLN	Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie wynosi powyżej 10 mln PLN
2. Doświadczenie beneficjenta (jako Lidera lub partnera) w projektach realizowanych w ramach EFRR FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ (Waga 20 %)	Posiada duże doświadczenie we wdrażaniu projektów w ramach FEO 2021-2027-EFRR (5 i więcej projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie[6])	Posiada małe doświadczenie we wdrażaniu projektów w ramach FEO 2021-2027-EFRR (mniej niż 5 projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie[7])	Nie posiada doświadczenia we wdrażaniu projektów w ramach FEO 2021-2027-EFRR[8]
3. Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu (Waga 20%)	0-1 należy podać nazwę partnera	2-4 należy podać nazwy partnerów	5 i więcej należy podać nazwy partnerów
4. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez Beneficjenta w	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono błędy/ uchybienia	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości

[6] Na podstawie danych z CST2021, dotyczy projektów EFRR wdrażanych przez IZ

[7] j.w.

[8] j.w.

CZĘŚĆ I			
Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10**	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20**	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30**
ramach EFRR FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ [9] (Waga 3 0 %)			
5. Liczba projektów w FEO 2021-2027 będących w trakcie realizacji u beneficjenta (jako Lidera lub partnera) w ramach EFRR FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ (Waga 20%)	0-2	3-4	5 i więcej

CZĘŚĆ II	
Czynnik ryzyka	**TAK (ilość zgłoszeń + nazwa podmiotu którego dot. zgłoszenie – osobno dla każdego podmiotu)/NIE**
Zgłoszone odpowiednim organom zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg, donosów dot. danego Beneficjenta/partnera (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania) – czynnik ryzyka badany jest dla faktów zgłoszonych, do momentu rozstrzygnięcia przez odpowiedni organ; w sytuacji gdy istnieje już rozstrzygnięcie odpowiedniego organu i brak jest potwierdzenia zgłoszonych faktów, takie zgłoszenie nie jest brane pod uwagę jako zgłoszone.	W przypadku odpowiedzi TAK, niezależnie od wyniku analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I: - jeżeli zgłoszenie dot. Beneficjenta - częściowej weryfikacji podlega każdy wniosek o płatność - jeżeli zgłoszenie dot. partnera, częściowej weryfikacji podlega każdy wniosek o płatność, w którym są rozliczane wydatki tego partnera, a pozostałe wnioski o płatność zgodnie z przyporządkowaniem do grupy I lub II, na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I W przypadku odpowiedzi NIE weryfikacja wniosków o płatność w ramach danego projektu odbywa się na podstawie wyniku analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I

Tabela 3. Wyniki analizy ryzyka – punkty z uwzględnieniem wagi danego czynnika, od najmniej ryzykowne do najbardziej ryzykowne (EFRR) dla IZ:

[9] weryfikacja na podstawie danych zawartych w CST 2021.

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
1. Wielkość środków finansowych (Waga 10%)	**1 (10*10 %)**	**2 (20*10 %)**	**3 (30*10 %)**
2. Doświadczenie beneficjenta (jako Lidera lub partnera) w projektach realizowanych w ramach EFRR FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ (Waga 20 %)	**2**	**4**	**6**
3. Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu (Waga 20%)	**2**	**4**	**6**
4. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez Beneficjenta w ramach EFRR FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ (Waga 30 %)	**3**	**6**	**9**
5. Liczba projektów będących w trakcie realizacji u beneficjenta (jako Lidera lub partnera) w ramach EFRR FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ (Waga 20%)	**2**	**4**	**6**
Łączna liczba uzyskanych punktów	**10**	**20**	**30**

CZĘŚĆ II	
Czynnik ryzyka	**TAK (ilość zgłoszeń + nazwa podmiotu którego dot. zgłoszenie – osobno dla każdego podmiotu)/NIE**
Zgłoszone odpowiednim organom zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg, donosów dot. danego Beneficjenta/partnera (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania) – czynnik ryzyka badany jest dla faktów zgłoszonych, do momentu rozstrzygnięcia przez odpowiedni organ; w sytuacji gdy istnieje już rozstrzygnięcie odpowiedniego organu i brak jest potwierdzenia zgłoszonych faktów, takie zgłoszenie nie jest brane pod uwagę jako zgłoszone.	W przypadku odpowiedzi TAK, niezależnie od wyniku analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I: - jeżeli zgłoszenie dot. Beneficjenta - częściowej weryfikacji podlega każdy wniosek o płatność - jeżeli zgłoszenie dot. partnera, częściowej weryfikacji podlega każdy wniosek o płatność, w którym są rozliczane wydatki tego partnera, a pozostałe wnioski o płatność zgodnie z przyporządkowaniem do grupy I lub II, na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I

CZĘŚĆ II	
Czynnik ryzyka	**TAK (ilość zgłoszeń + nazwa podmiotu którego dot. zgłoszenie – osobno dla każdego podmiotu)/NIE**
	W przypadku odpowiedzi NIE weryfikacja wniosków o płatność w ramach danego projektu odbywa się na podstawie wyniku analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I

Zgodnie z analizą ryzyka CZĘŚĆ I, projekty dzielimy na 2 grupy, w następujący sposób:

I. 25 – 30 pkt – projekty, w których każdy wniosek o płatność podlega częściowej weryfikacji

II. 10-24 pkt – projekty, w których częściowej weryfikacji podlegają następujące wnioski:

1) pierwszy wniosek o płatność rozliczający wydatki;
2) pierwszy wniosek o płatność rozliczający wydatki, w którym narastająco w projekcie beneficjent wykaże realizację co najmniej 30% wartości wydatków kwalifikowalnych;
3) pierwszy wniosek o płatność rozliczający wydatki, w którym narastająco w projekcie beneficjent wykaże realizację co najmniej 60% wartości wydatków kwalifikowalnych;
4) wniosek końcowy.

Pozostałe wnioski o płatność w danym projekcie będą podlegały weryfikacji w zakresie minimalnym, która będzie obejmowała weryfikację formalno-rachunkową, weryfikację postępu rzeczowego oraz weryfikację zestawienia wydatków.

IZ w każdym momencie może podjąć decyzję o zwiększeniu liczby wniosków do weryfikacji częściowej lub liczby dokumentów wziętych do próby.

W przypadku zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie/zmiany decyzji o dofinansowaniu w trakcie weryfikacji wniosku o płatność, która powoduje zmianę % realizacji wydatków kwalifikowalnych (tj. poziom rozliczenia wydatków kwalifikowalnych) wykazanego w tym wniosku o płatność, pomiędzy pierwszą wersją wniosku o płatność a wersją zatwierdzaną tego wniosku o płatność, w sytuacji:

1) gdy pierwotnie złożony wniosek o płatność spełniał warunki określone dla II grupy projektów pkt. 2) lub 3) i w związku z tym IZ dokonała doboru próby, a w kolejnej wersji tego wniosku o płatność, w której % realizacji wydatków kwalifikowalnych spada poniżej poziomów określonych w w/w pkt. 2) lub 3), wówczas IZ proceduje ten wniosek o płatność w oparciu o dokonany wcześniej dobór próby.
2) gdy pierwotnie złożony wniosek o płatność nie wymagał dokonania przez IZ doboru próby, a w kolejnej wersji tego wniosku o płatność, w której % realizacji wydatków kwalifikowalnych wzrośnie w sposób powodujący, iż ten wniosek o płatność będzie spełniał warunki określone dla II grupy projektów pkt. 2) lub 3), wówczas IZ dokonuje doboru próby dla tego wniosku o płatność.

IZ analizuje czynniki ryzyka co najmniej raz w roku obrachunkowym i dokonuje w razie potrzeby ich aktualizacji. Analiza ta jest dokonywana równolegle z pracami nad nowym RPK na dany rok obrachunkowy.

3.2 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR

Weryfikacja wniosków o płatność wynikających z przeprowadzonej analizy ryzyka dokonywana jest przez pracowników WER (niezależnie od rodzaju weryfikacji na podstawie listy sprawdzającej) z zastosowaniem metody „dwóch par oczu", rozumianej w wersji minimalnej jako weryfikacja wniosku o płatność przez osobę do tego wskazaną i akceptacja wyniku tej weryfikacji przez jej przełożonego lub inną upoważnioną do tego osobę. Następnie wynik tej weryfikacji zatwierdzany jest przez Zastępcę Dyrektora DWF lub inną upoważnioną do tego osobę.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w zakresie weryfikacji wniosków o płatność zostały określone w Instrukcji Wykonawczej IZ.

Beneficjent składa wniosek o płatność przez CST2021. W przypadku wniosków podlegających częściowej weryfikacji, pracownik WER dokonuje doboru próby wydatków do szczegółowej weryfikacji (spośród dokumentów zawartych w zestawieniu wydatków) do każdego wniosku o płatność, w ramach którego wykazane zostały wydatki, zgodnie z metodyką opisaną poniżej i wzywa Beneficjenta do przedłożenia za pośrednictwem CST2021 skanów dokumentów lub dokumentów elektronicznych potwierdzających kwalifikowalność wydatków. W zależności od rodzaju dokumentu podlegającego weryfikacji mogą to być m.in.:

- faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej,
- dokumenty potwierdzające odbiór urządzeń, sprzętu lub wykonanie prac,
- umowy, zakres obowiązków, ewidencja czasu pracy,
- w przypadku zakupu urządzeń/sprzętu, które nie zostały zamontowane – kopie protokołów odbioru urządzeń/sprzętu lub przyjęcia materiałów, z podaniem miejsca ich składowania,
- wymaganym dokumentem potwierdzającym realizację Projektu (związanego z przebudową lub rozbudową obiektu) mogą być także dokumenty księgowe potwierdzające zwiększenie wartości środka trwałego po zakończeniu inwestycji,
- inne niezbędne dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację Projektu w tym potwierdzające, że wydatki zostały poniesione w sposób celowy, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów,
- inne dokumenty niezbędne do potwierdzenia kwalifikowalności wydatków.

Wydatki, które Beneficjent przedstawia we wniosku o płatność, a które nie zostały objęte doborem próby, są weryfikowane w takim samym zakresie, w jakim weryfikowane są wszystkie wydatki we wnioskach o płatność, które zgodnie z analizą ryzyka nie zostały objęte próbą dokumentów.

W przypadku wniosków podlegających częściowej weryfikacji, w ramach wniosku o płatność szczegółowej weryfikacji podlega 5%, 10% lub 30% dokumentów księgowych, oraz 1 lub 2 dokumenty dobierane w sposób losowy, przedstawionych
do rozliczenia dotyczących wydatków kwalifikowalnych, albo 1 dokument dobierany w sposób losowy.

Założenia dotyczące metodyki doboru dokumentów przy weryfikacji wniosku o płatność ujęte w RPK co najmniej raz w roku obrachunkowym podlegają przeglądowi a metodyka podlega ewentualnej aktualizacji. Przegląd założeń i aktualizacja metodyki odbywają się równolegle z pracami nad nowym RPK na dany rok obrachunkowy.

Tabela 4. Główne założenia metodyki doboru próby, w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFFR (dla IZ)

Populacja (krótki opis)	Kontrola na dokumentach przeprowadzana jest dla 100% projektów. Pracownik WER przeprowadza analizę ryzyka, z której będzie wynikało w ramach jakich wniosków o płatność zweryfikowana zostanie próba dokumentów poświadczających prawidłowość wydatków ujętych we wniosku. Do doboru próby uwzględnia się 100% dokumentów wykazanych przez Beneficjenta w zestawieniu wydatków we wniosku o płatność, w ramach którego dokonywany jest dobór próby (w przypadku Osi Priorytetowej dot. Pomocy Technicznej, której Beneficjentem jest Instytucja Zarządzająca, należy przyjąć zasadę, że jeżeli do próby zostanie wybrany dokument dot. wynagrodzeń, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest kolejny dokument wg podstawowego kryterium). Wydatki, które Beneficjent przedstawia we wniosku o płatność, a które nie zostały objęte doborem próby, są weryfikowane w takim samym zakresie, w jakim weryfikowane są wszystkie wydatki we wnioskach o płatność, które zgodnie z analizą ryzyka nie zostały objęte próbą dokumentów.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	5 %, 10% oraz 30% w zależności od przedziału kwotowego oraz 1 lub 2 dokumenty dobierane w sposób losowy albo 1 dokument dobierany w sposób losowy.	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie
• na podstawie ryzyka	NIE	-
• dobór losowy	TAK	1 lub 2 dokumenty
• ocena ekspercka	NIE	-
• inny (jaki?)	TAK	dobór dokumentów do próby następuje w oparciu o przynależność dokumentu do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu

Szczegółowa metodyka doboru próby dokumentów w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR (dla IZ) – METODYKA PODSTAWOWA

Dokumenty (faktury, rachunki i inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej) powinny zostać przyporządkowane do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu.

Nr grupy dokumentów	**Liczba dokumentów księgowych zawartych w poszczególnych przedziałach (W).**	**Minimalna próba dokumentów księgowych w ramach danej grupy podlegająca kontroli (EFRR)**
(1)	(2)	(3)
A.	x < 200 tys. zł	5 %
B.	200 tys. zł ≤ x < 1 mln zł	10 %
C.	x ≥ 1 mln zł	30 %

Do weryfikacji wybiera się zawsze dokumenty o najwyższej kwocie wydatków kwalifikowalnych z każdej grupy.

Jeżeli w wybranej w powyższy sposób próbie znajdują się dwa lub więcej dokumenty dotyczące tego samego postępowania/tej samej umowy z wykonawcą, do próby wybierany jest tylko jeden dokument księgowy o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych, natomiast następnym dokumentem dobieranym do próby jest dokument dotyczący innego postępowania/umowy z wykonawcą wybierany wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

Dobierając próbę w drugim i w kolejnych wnioskach o płatność należy przyjąć zasadę, iż jeżeli do próby zostaje wybrany dokument, dotyczący postępowania/umowy z wykonawcą, które były już weryfikowane w ramach projektu, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest dokument dotyczący innego postępowania/umowy z wykonawcą wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

W przypadku projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej dot. Pomocy Technicznej, której Beneficjentem jest Instytucja Zarządzająca, dobierając próbę dokumentów przyjmuje się zasadę, że jeżeli do próby zostanie wybrany dokument dotyczący wynagrodzeń, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest kolejny dokument wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych. Dokumentacja dotycząca wynagrodzeń jest natomiast weryfikowana w trakcie przeprowadzanej corocznie w IZ przez Biuro Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego kontroli na miejscu realizacji Planu Działań Pomocy Technicznej FEO 2021-2027.

Dobór próby dokonywany jest przez pracownika weryfikującego wniosek o płatność.

Pracownik weryfikujący wniosek o płatność określa wielkość próby na podstawie poniższego wzoru:

$$\mathbf{P_{EFRR} = [(5\% \times AW) + (10\% \times BW) + (30\% \times CW)]}$$

gdzie:

$\mathbf{P_{EFRR}}$ – wielkość próby, tj. ilość dokumentów księgowych podlegających szczegółowej weryfikacji (EFRR);

5%, 10%, 30% – procent dokumentów podlegających szczegółowej weryfikacji (EFRR);

AW,BW,CW – ilość dokumentów księgowych dot. wydatków kwalifikowalnych zawartych w poszczególnych przedziałach.

Przy obliczaniu wielkości próby wynik iloczynu zaokrągla się zawsze w górę do liczby całkowitej.

Przykłady:

Wniosek współfinansowany z EFRR zawiera 7 pozycji kwalifikowalnych, w tym 4 pozycje dotyczące grupy A, 2 dotyczące grupy B i 1 dotyczącą grupy C.

P = **[(5% x 4) + (10% x 2) + (30% x 1)]** = 1 + 1 + 1 = 3

Weryfikacji podlegają 3 pozycje.

Ponadto, dobór próby dokumentów w przypadku wniosków współfinansowanych z EFRR uzupełniany jest przez losowy dobór jednego dokumentu księgowego. W celu dokonania doboru losowego pracownik weryfikujący wniosek o płatność, generuje na podstawie wersji elektronicznej weryfikowanego wniosku o płatność plik Excel (lub inny program) zawierający wszystkie dokumenty księgowe zawarte we wniosku, w którym dokumentom przyporządkowane są numery (od 1 do n, gdzie n – numer ostatniego z elementów). Następnie za pomocą programu Excel, pracownik generuje liczbę losową z danego zakresu. Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu dokumentowi w zestawieniu. Wylosowany dokument podlega weryfikacji zgodnie z obowiązującą dla danego wniosku o płatność metodą. W przypadku, gdy wylosowany dokument został już wybrany do próby dokumentów do weryfikacji, wyłonionej na podstawie stosowanej metodologii, dokonywane jest kolejne losowanie.

Jeżeli w trakcie weryfikacji wniosku o płatność, beneficjent zmieni liczbę dokumentów, kwotę kwalifikowalną dokumentu lub zmieni dokumenty ujęte w zestawieniu wydatków w tym wniosku o płatność, wówczas dokonywany jest ponowny dobór próby (nie dotyczy sytuacji, gdy zmiana w zestawieniu wydatków wynika z uwag IZ). Wszystkie dokumenty, które znalazły się w pierwotnym doborze próby, a które nie zostały przez beneficjenta usunięte z zestawienia wydatków, nadal podlegają weryfikacji IZ, nawet gdy nie zostały wybrane do weryfikacji w ponownym doborze próby.

Szczegółowa metodyka doboru próby dokumentów w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR (dla IZ) – *METODYKA DODATKOWA (dot. projektów, w których istnieją zgłoszenia dot. Beneficjenta lub partnera do odpowiednich organów, zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skargi, donosy).*

W sytuacji, gdy na podstawie dokonanej analizy ryzyka dot. CZĘŚCI II zostanie stwierdzone, iż istnieją zgłoszenia dot. Beneficjenta lub partnera, wówczas dobór próby dokumentów do weryfikacji w ramach wniosku o płatność dokonywany jest w następujący sposób:

a) zgłoszenie dot. Beneficjenta:

częściowej weryfikacji podlega każdy wniosek o płatność. Dobór próby dokonywany jest w sposób opisany powyżej w metodyce podstawowej. Jeżeli w danym wniosku o płatność są rozliczane wydatki Beneficjenta i nie zostały na tej podstawie wybrane do próby, wówczas dodatkowo z osobnego zestawienia wydatków rozliczanych przez Beneficjenta należy w sposób losowy dokonać wyboru 1 dokumentu.

b) zgłoszenie dot. partnera:

częściowej weryfikacji podlega każdy wniosek o płatność w którym są rozliczane wydatki partnera, którego dot. zgłoszenie, a pozostałe wnioski o płatność zgodnie z przyporządkowaniem do grupy I lub II, na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I:

– jeżeli na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I wniosek podlega częściowej weryfikacji, wówczas dobór próby dokonywany jest w sposób opisany powyżej w

metodyce podstawowej. Jeżeli w tym wniosku o płatność są rozliczane wydatki partnera którego dot. zgłoszenie, i nie zostały na tej podstawie wybrane do próby, wówczas dodatkowo z osobnego zestawienia wydatków rozliczanych przez partnera którego dot. zgłoszenie, należy w sposób losowy dokonać wyboru 1 dokumentu (jeżeli zgłoszenia dot. więcej niż 1 partnera, wówczas wymagane jest aby do próby został wybrany co najmniej 1 dokument każdego z tych partnerów, w sytuacji gdy konieczne jest dokonanie losowego wyboru tych dokumentów, o którym mowa powyżej, wówczas losowanie należy przeprowadzić na osobnych zestawieniach wydatków w odniesieniu do każdego partnera);

– jeżeli na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej na podstawie CZĘŚCI I wniosek podlega weryfikacji minimalnej, wówczas należy dokonać doboru próby wyłącznie z wydatków rozliczanych przez partnera, którego dot. zgłoszenie. W tym celu z osobnego zestawienia wydatków rozliczanych przez partnera, którego dot. zgłoszenie, należy w sposób losowy dokonać wyboru 1 dokumentu (jeżeli zgłoszenia dot. więcej niż 1 partnera, wówczas wymagane jest, aby do próby został wybrany co najmniej 1 dokument każdego z tych partnerów, w sytuacji, gdy konieczne jest dokonanie losowego wyboru tych dokumentów, o którym mowa powyżej, wówczas losowanie należy przeprowadzić na osobnych zestawieniach wydatków w odniesieniu do każdego partnera).

Gdy zgłoszenia dot. beneficjenta i partnera, należy zastosować łącznie pkt a) i pkt b) tiret pierwszy.

3.3 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+

Ogólne założenia zasad weryfikacji wniosków o płatność projektów realizowanych w ramach programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+ (dla IZ).

W analizie ryzyka DWF/WES uwzględnia między innymi czynniki w oparciu o:

- ✓ ocenę beneficjenta (dotychczasowe doświadczenie, jednoczesne zaangażowanie beneficjenta, forma organizacyjna beneficjenta),
- ✓ ocenę realizowanego projektu (liczba uczestników, wartość projektu, liczba partnerów, rodzaj i różnorodność wydatków, okres rzeczowej realizacji projektu),
- ✓ wyniki dotychczasowych kontroli, zgłoszenia zawiadomień do organów ścigania, stwierdzenie na etapie weryfikacji wniosków o płatność nieprawidłowości lub wydatków niekwalifikowalnych, wszczęcie kontroli doraźnej na projektach beneficjenta.

Analiza ryzyka przyjęta przez DWF/WES w ramach procesu weryfikacji wniosków o płatność zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla typów Beneficjentów i projektów.

W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 co do zasady:

- ✓ przewiduje się weryfikację w zakresie minimalnym obejmującą weryfikację zestawienia wydatków/stawek jednostkowych/kwot ryczałtowych poniesionych w okresie, za który składany jest wniosek o płatność oraz pozostałych części opisowych wniosku o płatność; w ramach weryfikacji minimalnej przeprowadzania jest również weryfikacja uczestników projektu (o ile dotyczy);

- ✓ przewiduje się weryfikację częściową, w ramach której, oprócz weryfikacji minimalnej przeprowadzana jest weryfikacja na dokumentach źródłowych (w oparciu o metodykę doboru próby dokumentów); w ramach weryfikacji częściowej przeprowadzana jest również weryfikacja uczestników projektu (o ile dotyczy);
- ✓ nie przewiduje się przeprowadzania obowiązkowo weryfikacji kompleksowej w rozumieniu *Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027*.

Zwiększenie próby w weryfikacji częściowej może mieć miejsce za każdym razem, gdy np. w ramach weryfikacji wniosku lub dokumentów zidentyfikowane zostaną istotne błędy i nieprawidłowości dające uzasadnione wątpliwości co do prawidłowej realizacji projektu oraz jego rozliczenia. Ponadto istnieje każdorazowo możliwość zmiany rodzaju weryfikacji z minimalnej na częściową.

W przypadku zgłoszeń do odpowiednich organów zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów, dotyczących projektów danego beneficjenta (IZ bierze pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania), IZ dokonuje częściowej weryfikacji wszystkich wniosków o płatność w ramach projektów rozliczanych przez tego Beneficjenta w IZ. W przypadku braku potwierdzenia podejrzenia popełnienia przestępstwa przez organy ścigania projekt jest weryfikowany zgodnie z dokonaną analizą ryzyka.

W przypadku wszczęcia kontroli doraźnej na którymkolwiek projekcie (EFS+) realizowanym przez Beneficjenta, IZ dokonuje zmiany rodzaju weryfikacji na weryfikację częściową z próbą dokumentów w ramach każdego wniosku o płatność w projekcie Beneficjenta, do czasu uzyskania wyniku kontroli doraźnej.

Analiza ryzyka służąca określeniu, rodzaju weryfikacji poszczególnych wniosków o płatność, w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+ (dla IZ).

Tabela 5. Czynniki ryzyka wykorzystywane w analizie ryzyka służącej określeniu, rodzaju weryfikacji poszczególnych wniosków o płatność (EFS+) dla IZ

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10**	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20**	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30**
I Część Czynniki ryzyka determinujące wybór rodzaju weryfikacji wniosków o płatność (minimalna/częściowa) w projekcie			
1. Doświadczenie beneficjenta (jako lider lub partner) **(Waga 10 %)**	Posiada duże doświadczenie we wdrażaniu projektów w ramach FEO 2021-2027 (3 i więcej projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)[10]	Posiada małe doświadczenie we wdrażaniu projektów w ramach FEO 2021-2027 (mniej niż 3 projekty zrealizowane przed datą rozpoczęcia realizacji	Nie posiada doświadczenia we wdrażaniu projektów w ramach FEO 2021-2027[12]

[10] Na podstawie danych z CST2021, dotyczy projektów EFS+ wdrażanych przez IZ.

[12] j. w.

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
		projektu podlegającego analizie)[11]	
2. Liczba projektów realizowanych jednocześnie przez beneficjenta (jako lider i partner) wdrażanych przez IZ w ramach EFS+ (Waga 10%)	1-2	3-4	5 i więcej
3. Rodzaj beneficjenta (Waga 10%)	Jednostki samorządu terytorialnego i podległe jednostki organizacyjne (np. gminy, powiaty, województwo, OPS, MOPR, MOPS, PCPR)	Pozostałe podmioty sektora finansów publicznych inne niż jednostki samorządu terytorialnego (np. spółki prawa handlowego z udziałem jst),	Inne typy organizacyjne (fundacje, stowarzyszenia, spółki prawa handlowego – kapitał prywatny, przedsiębiorcy)
4. Liczba uczestników projektu wg największej wartości liczby osób we wskaźnikach produktu (Waga 10%)	1-25	26-50 włącznie	Powyżej 50
5. Wielkość środków finansowych (Waga 10%)	Wartość projektu do 2 mln PLN włącznie	Wartość projektu do 5 mln PLN włącznie	Wartość projektu powyżej 5 mln PLN
6. Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu (Waga 10%)	0-1	2-4	5 i więcej
7. Rodzaj i różnorodność wydatków (Waga 10%)	Stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe	Umowy cywilno-prawne	Personel projektu, wkład własny niepieniężny, wydatki podlegające limitom (np. cross-financing), zakup środków trwałych
8. Okres rzeczowej realizacji projektu (Waga 10%)	Do 12 m-cy	Od 13 do 24 m-cy	Powyżej 24 m-cy
9. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach FEO 2021-2027	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono błędy/ uchybienia/ brak kontroli na projektach beneficjenta	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości/

[11] j. w.

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
wdrażanych przez IZ w ramach EFS+[13] (Waga 20 %)			
II Część Czynniki ryzyka determinujące częściową weryfikację wszystkich wniosków o płatność w projekcie			
1.Zgłoszenie odpowiednim organom zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dotyczących projektów danego beneficjenta/partnerów (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania) – czynnik ryzyka badany jest dla faktów zgłoszonych w okresie ostatnich pełnych 3 lat kalendarzowych, liczonych od momentu dokonywania analizy ryzyka lub poprzedzających rozpoczęcie weryfikacji wniosku o płatność	Nie zgłoszono odpowiednim organom zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dot. projektów danego beneficjenta/partnerów (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania)	Zgłoszono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zgłoszone odpowiednim organom, skargi/donosy dot. projektów danego beneficjenta/partnerów (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania)	Podjęto czynności sprawdzające/ weryfikacyjne/ wszczęto śledztwo w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa zgłoszonym odpowiednim organom, skargą/donosem dot. projektów danego beneficjenta/partnerów (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania)
2.Wszczęta i nie zakończona kontrola doraźna w projektach realizowanych przez beneficjenta (brak wyników kontroli) w ramach FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ w ramach EFS+	Brak wszczętej kontroli doraźnej w projektach realizowanych przez beneficjenta	-	Wszczęta i nie zakończona kontrola doraźna w projektach realizowanych przez beneficjenta (brak wyników kontroli)

Tabela 6. Przykładowe wyniki analizy ryzyka służącej określeniu rodzaju weryfikacji poszczególnych wniosków o płatność (EFS+) dla IZ

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
I Część Czynniki ryzyka determinujące wybór rodzaju weryfikacji wniosków o płatność (minimalna/częściowa) w projekcie			
1. Doświadczenie beneficjenta (jako lider lub partner) (Waga 10 %)	1 (10 * 10%)	2 (20 * 10%)	3 (30 * 10%)
2. Liczba projektów realizowanych jednocześnie przez beneficjenta (jako lider i partner) wdrażanych przez IZ w ramach EFS+ (Waga 10%)	1	2	3

[13] Weryfikacja na podstawie zakładki eKontrole w CST2021. Czynnik uwzględnia wyniki kontroli przeprowadzonych w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego.

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
3. Rodzaj beneficjenta (Waga 10%)	1	2	3
4. Liczba uczestników projektu wg największej wartości liczby osób we wskaźnikach produktu (Waga 10%)	1	2	3
5. Wielkość środków finansowych (Waga 10 %)	1	2	3
6. Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu (Waga 10 %)	1	2	3
7. Rodzaj i różnorodność wydatków (Waga 10%)	1	2	3
8. Okres rzeczowej realizacji projektu (Waga 10%)	1	2	3
9. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 wdrażanych przez IZ w ramach i EFS+ (Waga 20 %)	2	4	6
Łączna liczba uzyskanych punktów	10	20	30
II Część Czynniki ryzyka determinujące częściową weryfikację wszystkich wniosków u o płatność w projekcie			
1. Zgłoszenie odpowiednim organom zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dotyczących projektów danego beneficjenta/partnerów (brane są pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania) – czynnik ryzyka badany jest dla faktów zgłoszonych w okresie ostatnich pełnych 3 lat kalendarzowych, liczonych od momentu dokonywania analizy ryzyka lub poprzedzających rozpoczęcie weryfikacji wniosku o płatność	TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE
2. Wszczęta i niezakończona kontrola doraźna w projektach realizowanych przez beneficjenta (brak wyników kontroli)	TAK/NIE	-	TAK/NIE

Zgodnie z analizą ryzyka projekty dzielimy na 2 grupy, w następujący sposób:

I. 16 – 30 pkt – projekty, w których każdy wniosek o płatność podlega częściowej weryfikacji,

II. 10 - 15 pkt – projekty, w których częściowej weryfikacji podlegają następujące wnioski:

1) pierwszy wniosek o płatność rozliczający wydatki kwalifikowalne,
2) pierwszy wniosek o płatność rozliczający po raz pierwszy narastająco co najmniej 60% wydatków kwalifikowalnych,
3) wniosek końcowy.

W przypadku projektów wieloletnich, rozumianych jako projekty, których okres realizacji jest dłuższy niż 24 miesiące i których wartość dofinansowania przekracza 10 mln PLN, weryfikacja częściowa dokonywana jest na co najmniej jednym wniosku o płatność w roku obrachunkowym, tj. wniosku o płatność planowanym do zatwierdzenia w danym roku obrachunkowym.

Pozostałe wnioski o płatność w danym projekcie będą podlegały weryfikacji w zakresie minimalnym, która będzie obejmowała weryfikację formalno-rachunkową, weryfikację postępu rzeczowego, oraz weryfikację zestawienia wydatków. Powyższe dotyczy również wydatków nie objętych próbą dokumentów we wnioskach o płatność podlegających weryfikacji częściowej.

IZ w każdym momencie może podjąć decyzję o zwiększeniu liczby wniosków do weryfikacji i/lub liczby dokumentów wziętych do próby.

W przypadku zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie/zmiany decyzji o dofinansowaniu w trakcie weryfikacji wniosku o płatność, która powoduje zmianę % realizacji wydatków kwalifikowalnych (tj. poziom rozliczenia wydatków kwalifikowalnych) wykazanego w tym wniosku o płatność, pomiędzy pierwszą wersją wniosku o płatność a wersją zatwierdzaną tego wniosku o płatność, w sytuacji:

1) gdy pierwotnie złożony wniosek o płatność spełniał warunki określone dla II grupy projektów pkt. 2) i w związku z tym IZ dokonała doboru próby, a w kolejnej wersji tego wniosku o płatność, w której % realizacji wydatków kwalifikowalnych spada poniżej poziomu określonego w w/w pkt. 2), wówczas IZ proceduje ten wniosek o płatność w oparciu o dokonany wcześniej dobór próby;
2) gdy pierwotnie złożony wniosek o płatność nie wymagał dokonania przez IZ doboru próby, a w kolejnej wersji tego wniosku o płatność, w której % realizacji wydatków kwalifikowalnych wzrośnie w sposób powodujący, iż ten wniosek o płatność będzie spełniał warunki określone dla II grupy projektów pkt. 2), wówczas IZ dokonuje doboru próby dla tego wniosku o płatność.

IZ analizuje czynniki ryzyka co najmniej raz w roku obrachunkowym i dokonuje w razie potrzeby ich aktualizacji. Analiza ta jest dokonywana równolegle z pracami nad nowym RPK na dany rok obrachunkowy.

UCZESTNICY

Jeżeli w projekcie zostało uwzględnione wsparcie dla uczestników, a jednocześnie w projekcie obowiązują kryteria dotyczące grupy docelowej projektu, wskazanej w regulaminie wyboru projektów

oraz innych osób, podmiotów, które uzyskały wsparcie w projekcie, dla których wskazano kryteria, w ramach każdego wniosku o płatność weryfikacji podlega kwalifikowalność uczestników projektu na próbie dokumentów źródłowych.

W terminie do 5 dni roboczych liczonym od dnia następującego po dniu wpływu wniosku o płatność do IZ wraz z Formularzem monitorowania projektu EFS+ opiekun projektu zwraca się do beneficjenta z prośbą o przekazanie dokumentów dotyczących wybranych uczestników, które potwierdzą ich kwalifikowalność. Weryfikacja prowadzona jest na próbie 5% uczestników, jednak nie mniej niż 3 uczestników i nie więcej niż 10 uczestników, którzy przystąpili do projektu w danym okresie rozliczeniowym. Na etapie weryfikacji wniosku o płatność beneficjent zobowiązany jest do udowodnienia spełnienia poszczególnych kryteriów, na podstawie dokumentów wskazanych w załączniku do umowy/decyzji o dofinansowanie projektu.

Ponadto, na podstawie danych w Systemie Monitorowania EFS, IZ dokonuje weryfikacji jednoczesnego wielokrotnego uczestnictwa w projektach EFS+ w celu potwierdzenia kwalifikowalności udziału i otrzymanego wsparcia przez uczestników projektu.

3.4 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+

Weryfikacja wniosków o płatność wynikających z przeprowadzonej analizy ryzyka dokonywana jest przez pracowników WES (niezależnie od rodzaju weryfikacji na podstawie listy sprawdzającej) z zastosowaniem metody „dwóch par oczu", rozumianej w wersji minimalnej jako weryfikacja wniosku o płatność przez osobę do tego wskazaną i akceptacja wyniku tej weryfikacji przez jej przełożonego lub inną upoważnioną do tego osobę. Następnie wynik weryfikacji zatwierdzany jest przez Zastępcę Dyrektora DWF lub inną upoważnioną do tego osobę.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w zakresie weryfikacji wniosków o płatność zostały określone w Instrukcji Wykonawczej IZ.

Beneficjent składa wniosek o płatność przez CST2021. Niezwłocznie po złożeniu pierwszego wniosku o płatność, pracownik WES przeprowadza analizę ryzyka, z której będzie wynikało w ramach jakich wniosków o płatność zweryfikowana zostanie próba dokumentów poświadczających prawidłowość wydatków ujętych we wniosku. W sytuacji, gdy dany wniosek o płatność będzie podlegał weryfikacji wraz z dokumentami poświadczającymi prawidłowość wydatków pracownik WES dokonuje wyboru próby wydatków do szczegółowej weryfikacji (spośród dokumentów zawartych w zestawieniu wydatków), zgodnie z metodyką opisaną poniżej i wzywa Beneficjenta do przedłożenia za pośrednictwem CST2021 skanów dokumentów lub dokumentów elektronicznych potwierdzających kwalifikowalność wydatków.

Doboru próby dokonuje się w terminie do 5 dni roboczych liczonym od dnia następującego po dniu wpływu do IZ wniosku o płatność od Beneficjenta.

Termin weryfikacji wniosku o płatność rozpoczyna się od dnia następującego po dniu wpływu do IZ wniosku o płatność od Beneficjenta.

W zależności od rodzaju dokumentu podlegającego weryfikacji mogą to być m.in.:

- faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty,
- dokumenty potwierdzające odbiór urządzeń, sprzętu lub wykonanie prac,
- umowy, zakres obowiązków, ewidencja czasu pracy,

- w przypadku zakupu urządzeń/sprzętu, które nie zostały zamontowane – kopie protokołów odbioru urządzeń/sprzętu lub przyjęcia materiałów, z podaniem miejsca ich składowania,
- wymaganym dokumentem potwierdzającym realizację Projektu (związanego z przebudową lub rozbudową obiektu) mogą być także dokumenty księgowe potwierdzające zwiększenie wartości środka trwałego po zakończeniu inwestycji,
- dokumenty potwierdzające prowadzenie wyodrębnionej ewidencji wydatków w projekcie,
- inne niż wskazane powyżej niezbędne dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację Projektu w tym potwierdzające, że wydatki zostały poniesione w sposób celowy, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów,
- inne niż wskazane powyżej dokumenty niezbędne do potwierdzenia kwalifikowalności wydatków, w tym dokumenty źródłowe kwalifikujące do udziału w projekcie Uczestnika projektu.

W przypadku wniosków podlegających częściowej weryfikacji, w ramach wniosku o płatność szczegółowej weryfikacji podlega 5% dokumentów księgowych przedstawionych do rozliczenia dotyczących wydatków kwalifikowalnych, jednak nie więcej niż 10 dokumentów z każdej grupy wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu.

Założenia dotyczące metodyki doboru dokumentów przy weryfikacji wniosku o płatność ujęte w RPK co najmniej raz w roku obrachunkowym podlegają przeglądowi a metodyka podlega ewentualnej aktualizacji. Przegląd założeń i aktualizacja metodyki odbywają się równolegle z pracami nad nowym RPK na dany rok obrachunkowy.

Tabela 7. Główne założenia metodyki doboru próby, w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS+ (dla IZ):

Populacja (krótki opis)	Kontrola dokumentacji przeprowadzana jest dla 100% projektów. Pracownik WES przeprowadza analizę ryzyka, z której będzie wynikało w ramach jakich wniosków o płatność zweryfikowana zostanie próba dokumentów poświadczających prawidłowość wydatków ujętych we wniosku. Do doboru próby uwzględnia się 100% dokumentów wykazanych przez Beneficjenta w zestawieniu wydatków we wniosku o płatność, w ramach którego dokonywany jest dobór próby (w przypadku Priorytetu FEOP.12 Pomoc techniczna EFS+, w ramach PT IZ dobierając próbę dokumentów należy przyjąć zasadę, że jeżeli do próby zostanie wybrany dokument dotyczący wynagrodzeń, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest kolejny dokument wg podstawowego kryterium).	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	5 %	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie
• **na podstawie ryzyka**	TAK	Na podstawie analizy ryzyka wybierane są wnioski o płatność, w ramach których zostanie dokonana weryfikacja dokumentów wykazanych przez Beneficjenta w zestawieniu wydatków.
• **dobór losowy**	TAK	1 dokument księgowy w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano 10 lub więcej dokumentów do weryfikacji lub 2 dokumenty

		księgowe w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano poniżej 10 dokumentów do weryfikacji.
• **ocena ekspercka**	NIE	-
• **inny (jaki?)**	TAK	dobór dokumentów do próby następuje w oparciu o przynależność dokumentu do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu

Metodyka doboru próby dokumentów:

Dokumenty (faktury, rachunki i inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej) powinny zostać przyporządkowane do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu.

Nr grupy dokumentów	**Liczba dokumentów księgowych zawartych w poszczególnych przedziałach (W).**	**Minimalna próba dokumentów księgowych w ramach danej grupy podlegająca kontroli (EFS+)**
(1)	(2)	(3)
A.	x < 1 tys. zł	5 %
B.	1 tys. zł ≤ x < 10 tys. zł	5 %
C.	x ≥ 10 tys. zł	5 %

Do weryfikacji wybiera się zawsze dokumenty o najwyższej kwocie wydatków kwalifikowalnych z każdej grupy. W przypadku EFS+ wybranych zostanie nie więcej niż 10 dokumentów z każdej grupy.

Jeżeli w wybranej w powyższy sposób próbie znajdują się dwa lub więcej dokumenty dotyczące tego samego postępowania/tej samej umowy z wykonawcą/wynagrodzeń personelu/ wydatków tożsamych rodzajowo, do próby wybierany jest tylko jeden dokument księgowy o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych, natomiast następnym dokumentem dobieranym do próby jest dokument dotyczący innego postępowania/umowy z wykonawcą/ wynagrodzeń personelu/ wydatków tożsamych rodzajowo, wybierany wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

Dobierając próbę w drugim i w kolejnych wnioskach o płatność należy przyjąć zasadę, iż jeżeli do próby zostaje wybrany dokument, dotyczący postępowania/umowy z wykonawcą/ wynagrodzeń personelu/ wydatków tożsamych rodzajowo,, które były już weryfikowane w ramach projektu, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest dokument dotyczący innego postępowania/umowy z wykonawcą/ wynagrodzeń personelu/ wydatków tożsamych rodzajowo wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

W przypadku, gdy częściowa weryfikacja dwóch wniosków o płatność w ramach danego projektu, w których wystąpiła pełna próba dokumentów, nie wykaże wydatków niekwalifikowalnych oraz gdy w

projekcie nie stwierdzono nieprawidłowości, w kolejnych wnioskach o płatność IZ może dokonywać weryfikacji próby pozycji wyłącznie na podstawie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dokumentami dowodzącymi dokonanie zapłaty.

Próbę należy zwiększyć o kolejne 5% w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w grupie z danego przedziału. W tym przypadku dodatkowe dokumenty będą dobierane w sposób losowy.

W przypadku projektów realizowanych w ramach Priorytetu FEOP.12 Pomoc techniczna EFS+ programu regionalnego FEO 2021-2027:

- **dotyczących IZ** - dobierając próbę dokumentów należy przyjąć zasadę, że jeżeli do próby zostanie wybrany dokument dotyczący wynagrodzeń, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest kolejny dokument wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych.
  Dokumentacja dotycząca wynagrodzeń jest weryfikowana w trakcie przeprowadzanej corocznie w IZ przez Biuro Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego kontroli na miejscu realizacji Pomocy Technicznej EFS+ programu regionalnego FEO 2021-2027, dokonywanej na podstawie aktualnego Regulaminu kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego;
- dotyczących IP – projekt podlega weryfikacji zgodnie z przeprowadzoną analizą ryzyka. Jeśli do próby zostanie wybrana lista płac, weryfikacji podlega 5% pracowników, których wynagrodzenia są kwalifikowalne w ramach listy płac. Losowy dobór pracowników z listy płac, dokonywany jest na etapie doboru próby dokumentów.

W przypadku zgłoszonych odpowiednim organom w formie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dotyczących projektów danego beneficjenta/partnerów, w ramach każdego wniosku o płatność, w którym rozliczane są wydatki zgłoszonego beneficjenta/ partnerów, obowiązkowo w próbie musi zostać zweryfikowany co najmniej jeden wydatek beneficjenta i jeden wydatek partnera. Jeśli w wyniku doboru próby nie zostaną wybrane powyższe wydatki, należy dokonać odrębnego losowania 1 wydatku, wyłącznie spośród wydatków zgłoszonego beneficjenta i 1 wydatku wyłącznie spośród wydatków zgłoszonego partnera.

Dobór próby dokumentów do weryfikacji dokonywany jest przez wyznaczonego pracownika i akceptowany przez jego przełożonego lub inną upoważnioną do tego osobę oraz zatwierdzany przez Zastępcę Dyrektora DWF lub inną upoważnioną do tego osobę.

Pracownik weryfikujący wniosek o płatność określa wielkość próby na podstawie poniższego wzoru:

$$\mathbf{P_{EFS+} = [(5\% \times AW) + (5\% \times BW) + (5\% \times CW)]}$$

gdzie:

$\mathbf{P_{EFS+}}$ – wielkość próby, tj. ilość dokumentów księgowych podlegających szczegółowej weryfikacji (EFS+);

5% – procent dokumentów podlegających szczegółowej weryfikacji (EFS+);

AW,BW,CW – ilość dokumentów księgowych dot. wydatków kwalifikowalnych zawartych w poszczególnych przedziałach.

Przy obliczaniu wielkości próby wynik iloczynu zaokrągla się zawsze w górę do liczby całkowitej.

Przykłady:

Wniosek współfinansowany z EFS+ zawiera 45 pozycji kwalifikowalnych, w tym 30 pozycji dotyczących grupy A, 10 dotyczących grupy B i 5 dotyczących grupy C.

P = **[(5% x 30) + (5% x 10) + (5% x 5)]** = 2 + 1 + 1 = 4

Weryfikacji podlegają 4 pozycje.

Ponadto dobór próby dokumentów w przypadku wniosków współfinansowanych z EFS+ uzupełniany jest przez losowy dobór jednego dokumentu księgowego w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano 10 lub więcej dokumentów do weryfikacji lub 2 dokumentów księgowych w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano poniżej 10 dokumentów do weryfikacji. W celu dokonania doboru losowego wyznaczony pracownik generuje na podstawie wersji elektronicznej weryfikowanego wniosku o płatność plik Excel zawierający wszystkie dokumenty księgowe zawarte we wniosku, w którym dokumentom przyporządkowane są numery (od 1 do n, gdzie n – numer ostatniego z elementów). Następnie za pomocą np. programu Excel lub innego programu, pracownik generuje liczbę losową z danego zakresu. Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu dokumentowi w zestawieniu. Wylosowany dokument podlega weryfikacji zgodnie z obowiązującą dla danego wniosku o płatność metodą. W przypadku, gdy wylosowany dokument został już wybrany do próby dokumentów do weryfikacji, wyłonionej na podstawie stosowanej metodologii, dokonywane jest kolejne losowanie.

Jeżeli w trakcie weryfikacji wniosku o płatność, beneficjent zmieni liczbę dokumentów, kwotę kwalifikowalną dokumentu lub zmieni dokumenty ujęte w zestawieniu wydatków w tym wniosku o płatność, wówczas dokonywana jest ponowna analiza, w celu zweryfikowania czy istnieje konieczność doboru kolejnego dokumentu do próby (nie dotyczy sytuacji, gdy zmiana w zestawieniu wydatków wynika z uwag IZ). Wszystkie dokumenty, które znalazły się w pierwotnym doborze próby, a które nie zostały przez beneficjenta usunięte z zestawienia wydatków, nadal podlegają weryfikacji przez IZ, nawet gdy nie zostały wybrane do weryfikacji w ponownym doborze próby.

Dobór próby dokumentów najbardziej ryzykownych do sprawdzenia w trakcie weryfikacji wniosku o płatność i danych uczestników projektu, w którym wydatki bezpośrednie rozliczane są metodami uproszczonymi, określa się w następujący sposób:

- w przypadku projektów rozliczanych kwotami ryczałtowymi – w projektach, w których określono nie więcej niż 5 kwot ryczałtowych weryfikacji podlegają wszystkie kwoty ryczałtowe ustalone w projekcie; w przypadku, gdy w projekcie określono więcej niż 5 kwot ryczałtowych weryfikacji podlega co najmniej 50% wybranych w sposób losowy kwot ryczałtowych ustalonych dla danego projektu; weryfikacja danej kwoty ryczałtowej odbywa się w oparciu o dokumenty

potwierdzające wykonanie zadań objętych daną kwotą ryczałtową, wskazane w umowie o dofinansowanie,

- w przypadku wydatków rozliczanych stawkami jednostkowymi – obligatoryjnemu sprawdzeniu podlega dokumentacja źródłowa dotycząca minimum 5% rozliczanych we wniosku o płatność stawek jednostkowych.

Wszystkie dokumenty przekazywane są przez Beneficjenta za pomocą CST2021. W przypadku awarii CST2021, lub braku możliwości technicznych pozwalających na przesłanie dokumentów, Beneficjent przedkłada dokumenty w wersji papierowej, przy czym zobowiązuje się do ich przesłania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego niezwłocznie po ustaniu przyczyn, o których mowa powyżej (za wyjątkiem przyczyn technicznych). W uzasadnionych przypadkach IZ może dopuścić złożenie dokumentów w innej formie niż za pomocą CST2021.

Niezależnie od ww. zasad IZ zastrzega sobie prawo do zwrócenia się do Beneficjenta o dodatkowe dokumenty nie objęte próbą.

4. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby procesów do kontroli systemowej.

W roku obrachunkowym rozpoczynającym się 01.07.2026 r. przedmiot kontroli systemowej stanowić będą wszystkie zadania powierzone na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi IP – OCRG oraz IP - WUP, których realizacja miała miejsce w ww. roku obrachunkowym.

W związku z powyższym, IZ nie przewiduje przeprowadzania kontroli systemowej na próbie procesów.

5. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby do kontroli krzyżowej programu w odniesieniu do wydatków ponoszonych na personel projektów oraz kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami realizowanymi w ramach programu Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027).

5.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby do kontroli krzyżowej programu w odniesieniu do wydatków ponoszonych na personel projektów.

1. Wybór personelu projektu odbywać się będzie cyklicznie, raz na kwartał. Populację do wyboru próby do kontroli stanowić będą dane zawarte w raporcie [613] Personel w więcej niż 1 projekcie (dla IZ 2021-2027) udostępnionym przez IK UP w narzędziu raportującym Raporty SR2021 w CST2021.
2. Próba personelu projektu, o której mowa w pkt 1 jest wybierana w oparciu o analizę ryzyka.
3. Kontroli krzyżowej podlegać będzie próba 5% osób stanowiących personel projektu, wykazanych w raporcie [613], jednak nie mniej niż 2 osoby i nie więcej niż 10.

Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby do kontroli krzyżowej personelu dokonuje się w oparciu o zdefiniowane przez IZ czynniki ryzyka, poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa jego wystąpienia (np. małego/średniego/dużego ryzyka). Po dokonaniu analizy ryzyka, osoby stanowiące personel projektu, wskazane w raporcie [613] podlegającym analizie zostaną uszeregowane wg wartości uzyskanego ryzyka.

W przypadku, gdy w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka dwie lub więcej osób uzyskają tę samą liczbę punktów, do kontroli krzyżowej wybrany zostanie osoba, która:

- w pierwszej kolejności – uzyskała większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: *liczba projektów w ramach, których dana osoba została zaangażowana,*
- w następnej kolejności – uzyskała większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: *liczba stanowisk, na których dana osoba została zaangażowana w ramach projektów.*

Tabela nr 8. Czynniki ryzyka stosowane przez IZ w metodyce doboru próby do kontroli krzyżowej personelu:

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 1***	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 2***	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 3***
1. Liczba projektów w ramach, których dana osoba została zaangażowana (WAGA 0,4)	2	3	4 i więcej
2. Liczba stanowisk, na których dana osoba została zaangażowana w ramach projektów (WAGA 0,4)	2-3	od 3 do 5	powyżej 5
3. Wyniki z kontroli w ramach projektów beneficjenta (tj. kontrole z nieistotnymi, bądź istotnymi zastrzeżeniami) (WAGA 0,2)	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Kontrole z nieistotnymi zastrzeżeniami, brak kontroli z istotnymi zastrzeżeniami	Kontrole z istotnymi zastrzeżeniami

Tabela 9. Wyniki analizy ryzyka - punkty od 1 (najmniej ryzykowne) do 3 (najbardziej ryzykowne):

Czynnik ryzyka	**Personel I**	**Personel II**	**Personel III**
1. Liczba projektów w ramach, których dana osoba została zaangażowana (WAGA 0,4)	0,4	0,8	1,2
2. Liczba stanowisk, na których dana osoba została zaangażowana w ramach projektów (WAGA 0,4)	0,4	0,8	1,2
3. Wyniki z kontroli w ramach projektów beneficjenta (tj. kontrole z nieistotnymi, bądź istotnymi zastrzeżeniami) (WAGA 0,2)	0,2	0,4	0,6
ŁĄCZNA LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW:	**1**	**2**	**3**

Dodatkowo stosowana przez IZ metodyka wyboru próby do kontroli krzyżowych personelu uzupełniana jest o 1 osobę w oparciu o próbę losową z pozostałych elementów populacji, którą stanowi wówczas personel podlegający ocenie z wyłączeniem osób, które zostały już wyłonione do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka.

Typowania dokonuje się przy wykorzystaniu funkcji losowych Excela (funkcja: =los()*n), gdzie liczbę losową z danego zakresu stanowią elementy od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z

elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danej osobie w zestawieniu. Wylosowana osoba zostaje włączona do grupy osób wybranych do kontroli po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka – 1 osoba (personel projektu).

5.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby do kontroli krzyżowej horyzontalnej z projektami realizowanymi w ramach programu Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027).

1. Wybór beneficjentów odbywać się będzie cyklicznie, co najmniej raz na kwartał, a próba typowana będzie spośród beneficjentów realizujących projekty w ramach FEO 2021-2027 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 lub programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027.
2. Próba beneficjentów, o której mowa w pkt 1 jest wybierana w oparciu o analizę ryzyka oraz dobór losowy prosty.
3. Instytucja Zarządzająca stosując analizę ryzyka w doborze beneficjentów do kontroli krzyżowej horyzontalnej określi poziom populacji oraz współczynnik ryzyka wg którego wytypowana zostanie próba do kontroli.
4. Czynnikami ryzyka wykorzystywanymi przez IZ do określenia poziomu ryzyka dla danego elementu z populacji (Beneficjenta), w celu określenia próby są:

- data ostatniej kontroli na miejscu realizacji projektu,
- liczba realizowanych projektów w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 lub programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,
- liczba realizowanych projektów w ramach FEO 2021-2027,
- wyniki z kontroli projektów beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 (tj. kontrole z nieistotnymi, bądź istotnymi zastrzeżeniami).

Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby beneficjentów do kontroli krzyżowych dokonuje się w oparciu o czynniki ryzyka, poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa jego wystąpienia (np. małego/średniego/dużego ryzyka). Po dokonaniu analizy ryzyka, beneficjenci zostaną uszeregowani wg wartości uzyskanego ryzyka. Na tej podstawie sporządza się proponowany układ kontroli krzyżowych od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów). Kontrola krzyżowa zostanie przeprowadzona dla co najmniej 5% beneficjentów, którzy uzyskali największą liczbę punktów.

W przypadku, gdy w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka zakwalifikowanych zostanie dwóch lub więcej beneficjentów o tej samie liczbie punktów, do kontroli krzyżowej wybrany zostanie beneficjent, który:

- w pierwszej kolejności – uzyskał większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: - *wyniki z kontroli projektów beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 (tj. kontrole z nieistotnymi, bądź istotnymi zastrzeżeniami),*
- w następnej kolejności – uzyskał większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: - *ilość realizowanych projektów w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 lub programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027.*

Tabela 10. Czynniki ryzyka stosowane przez IZ w metodyce doboru próby projektów do kontroli krzyżowej horyzontalnej:

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 1*	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 2*	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 3*
1. Data ostatniej kontroli na miejscu realizacji projektu ***(WAGA 0,2)***	W ciągu ostatniego półrocza	Wcześniej niż w ostatnim półroczu	Nie podlegał kontroli
2. Liczba realizowanych projektów w ramach PS WPR 23-27/FEDR 21-27 ***(WAGA 0,3)***	1	Od 2 do 5	Powyżej 5
3. Liczba realizowanych projektów w ramach FEO 2021-2027, ***(WAGA 0,3)***	1	Od 2 do 5	Powyżej 5
4. Wyniki z kontroli projektów beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 (tj. kontrole z nieistotnymi, bądź istotnymi zastrzeżeniami) ***(WAGA 0,2)***	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Kontrole z nieistotnymi zastrzeżeniami, brak kontroli z istotnymi zastrzeżeniami	Kontrole z istotnymi zastrzeżeniami

Tabela 11. Wyniki analizy ryzyka - punkty od 1 (najmniej ryzykowne) do 3 (najbardziej ryzykowne):

Czynnik ryzyka	Beneficjent I	Beneficjent II	Beneficjent n
1. Data ostatniej kontroli na miejscu realizacji projektu ***(WAGA 0,2)***	0,2	0,4	0,6
2. Liczba realizowanych projektów w ramach PS WPR 23-27/FEDR 21-27 ***(WAGA 0,3)***	0,3	0,6	0,9
3. Liczba realizowanych projektów w ramach FEO 2021-2027, ***(WAGA 0,3)***	0,3	0,6	0,9
4. Wyniki z kontroli projektów beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 (tj. kontrole z nieistotnymi, bądź istotnymi zastrzeżeniami) ***(WAGA 0,2)***	0,2	0,4	0,6
Łączna liczba uzyskanych punktów:	**1**	**2**	**3**

Celem większego zróżnicowania grupy, IZ może wyłączyć z grupy beneficjentów wybranych do kontroli krzyżowych (na podstawie przeprowadzonej analizy) skontrolowanych przez IZ w poprzednich kwartałach, pod warunkiem, że w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Wyłączeni Beneficjenci zostaną zastąpieni kolejnymi z próby, którzy nie byli poddani ww. kontroli.

Dodatkowo stosowana przez IZ metodyka wyboru próby beneficjentów do kontroli krzyżowych uzupełniana jest o beneficjentów wybranych w oparciu o próbę losową z pozostałych elementów populacji stanowią wówczas wszyscy beneficjenci podlegający ocenie z wyłączeniem beneficjentów, którzy zostali już wyłonieni do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka.

Typowania dokonuje się przy wykorzystaniu funkcji losowych Excela (funkcja: =los()*n), gdzie liczbę losową z danego zakresu stanowią elementy od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu beneficjentowi w zestawieniu. Wylosowany beneficjent zostaje włączony do grup beneficjentów wybranych do kontroli po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka – min. 1 beneficjent.

6. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości.

6.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta.

Kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta są prowadzone na próbie projektów, opierają się na analizie ryzyka i są proporcjonalne do ryzyk stwierdzonych ex ante i na piśmie, zgodnie z art. 74 ust. 2 rozporządzenia nr 2021/1060.

Metodyka przyjęta przez IZ zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów beneficjentów i projektów, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków.

Kontrole projektów planowane są w odniesieniu do projektów, wramach których zatwierdzono, co najmniej jeden wniosek o płatność na kwotę wyższą niż 0,00 PLN[14], który zostanie ujęty w Rocznym Zestawieniu Wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego.

Analiza ryzyka przeprowadzana jest po zakończeniu kwartału kalendarzowego, a każdorazowo populację stanowią projekty, dla których w tym kwartale zostały zatwierdzone wnioski o płatność.

Metodyka uwzględnia również ograniczenia w zakresie terminu, w jakim beneficjent ma obowiązek zapewnienia dostępu do dokumentów związanych z realizacją projektu, wynikające z art. 25 ust. 6 ustawy wdrożeniowej.

W szczególności skontrolowane zostaną (w trybie planowym lub doraźnym) projekty, w realizacji których w wyniku przeprowadzonych kontroli w trakcie realizacji projektu/audytów zachodzi podejrzenie/zostało stwierdzone wystąpienie nadużycia finansowego/nieprawidłowości. Niezależnie od wyników analizy ryzyka decyzją kierownika jednostki można w każdym czasie przeprowadzić kontrolę na miejscu jakiegokolwiek projektu realizowanego w ramach FEO 2021-2027.

IZ przechowuje w formie pisemnej dokumentację zawierającą opis i uzasadnienie stosowanej metodyki doboru próby oraz identyfikującej wybrane do celów weryfikacji projekty.

Metodyka podlega przeglądowi i ewentualnej aktualizacji co najmniej raz w roku[15], w ramach prac nad opracowaniem założeń dla RPK na kolejny rok obrachunkowy i bierze pod uwagę takie czynniki

[14] W przypadku projektów rozliczanych metodami uproszczonymi, mogą one podlegać analizie, niezależnie od faktu, czy składane wnioski o płatność rozliczają wydatki.
[15] We współpracy z odpowiednimi komórkami IP.

jak: wyniki kontroli administracyjnych i na miejscu, wyników kontroli instytucji zewnętrznych, takich jak m.in. Instytucja Audytowa, Komisja Europejska czy Europejski Trybunał Obrachunkowy, a także ewentualne czynniki zewnętrzne mogące mieć horyzontalny wpływ na realizację projektów (np. stwierdzone przypadki nadużyć finansowych, czy konfliktów interesów). Ponadto, przeglądu i ewentualnej aktualizacji metodyki dokonuje się w sytuacji stwierdzenia przez Instytucję Audytową występowania w populacji błędu całkowitego (TER) powyżej progu istotności.

IZ stosuje analizę ryzyka w doborze projektów do kontroli na miejscu. Analiza ryzyka dotycząca wyboru projektów uwzględniać fakt, iż projekty oceniane jako ryzykowne pod względem finansowym lub realizacyjnym muszą być weryfikowane i/lub kontrolowane w każdym przypadku tak, aby można było przystąpić do działań korygujących albo dokonać zwrotów udzielonego wsparcia w trakcie realizacji projektu.

Projekty uznawane za ryzykowne pod względem finansowym lub realizacyjnym to m.in. projekty:

1) o znacznej wartości, która przekracza o 30 % średnią wartość projektu w ramach danego działania,
2) realizowane przy współudziale dużej liczby partnerów,
3) realizowane przez beneficjentów, którzy realizują równolegle projekty w ramach jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach PS WPR 2023-2027 lub FEDR 2021-2027,
4) które nie zostały poddane kontroli, bądź realizowane przez beneficjentów, u których w wyniku przeprowadzenia kontroli stwierdzono nieprawidłowości,
5) o długim okresie realizacji (powyżej dwóch lat).

Kontrole projektów mogą być przeprowadzane zarówno w trakcie, jak i na zakończenie realizacji projektów. Preferowane jest przeprowadzanie kontroli w trakcie. Co do zasady, kontrole dotyczą projektów/wydatków, które będą ujęte w rocznym zestawieniu wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego, tak, aby można było przystąpić do działań korygujących albo dokonać zwrotów udzielonego wsparcia w trakcie realizacji projektu i została potwierdzona prawidłowość wydatków ujętych w rocznym zestawieniu wydatków za dany rok obrachunkowy. W uzasadnionych przypadkach (np. projekt został uznany za ryzykowny w wyniku analizy, która obejmowała końcowy wniosek o płatność w ramach projektu), możliwe jest przeprowadzenie kontroli po zakończeniu realizacji projektu.

Tabela 12. Główne założenia metodyki doboru próby projektów do kontroli na miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta - IZ

Populacja (krótki opis)	Odrębnie dla projektów współfinansowanych w ramach EFRR oraz EFS+ - projekty, w ramach których zatwierdzono, co najmniej jeden wniosek o płatność na kwotę wyższą niż 0,00 PLN[16], który zostanie ujęty w Rocznym Zestawieniu Wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego.
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	Co najmniej 5% liczby projektów (liczone odrębnie dla populacji EFRR i EFS+) uznanych za najbardziej ryzykowne (które uzyskały najwyższą liczbę punktów) w ramach danej aktualizacji, nie więcej jednak niż 5 dla populacji EFRR i 3 dla populacji EFS+).

[16] W przypadku projektów rozliczanych w całości metodami uproszczonymi, mogą one podlegać analizie, niezależnie od faktu, czy składane wnioski o płatność rozliczają wydatki.

Metoda doboru próby:		Udział w próbie (%):
- na podstawie ryzyka	TAK	Co najmniej 5% liczby projektów uznanych za najbardziej ryzykowne (które uzyskały najwyższą liczbę punktów) w ramach danej aktualizacji, nie więcej jednak niż 5 (liczone odrębnie dla populacji EFRR i EFS+).
- dobór losowy	TAK	5% liczby projektów wybranych do kontroli w wyniku danej analizy ryzyka (min. 1 projekt) – liczone odrębnie dla populacji EFRR i EFS+.
- ocena ekspercka	NIE	NIE
- inny (jaki?)	NIE	NIE

Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby projektów do kontroli na miejscu dokonuje się na podstawie określonych czynników ryzyka. Wynik stanowi iloczyn wagi danego czynnika ryzyka oraz wagi prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka (sklasyfikowanego jako małe/średnie/duże). Na podstawie analizy ryzyka sporządza się wykaz projektów uszeregowany malejąco wg liczby zdobytych punktów. Projekty kwalifikują się do kontroli zgodnie z zasadą: „im większa liczba uzyskanych punktów, tym większe ryzyko związane z realizacją danego projektu". Proponowany układ kontroli obejmuje pozycje od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów).

W ramach każdej z aktualizacji, do kontroli wybierane jest co najmniej 5% liczby projektów uznanych za najbardziej ryzykowne (które uzyskały najwyższą liczbę punktów) w ramach danej aktualizacji. Liczba ta podlega ograniczeniom i nie może przekroczyć:

- 5 projektów - dla populacji EFRR,
- 3 projektów - dla populacji EFS+.

Limity te oraz wielkość próby liczone są odrębnie dla populacji EFRR i EFS+.

W przypadku, gdy kilka projektów uzyska tę samą łączną liczbę punktów, o ich ostatecznej pozycji w zestawieniu projektów decydują kolejno następujące kryteria:

- w pierwszej kolejności większa wartość wydatków kwalifikowalnych – projekty o większej wartości zajmują wyższą pozycję w zestawieniu,
- w dalszej kolejności (w przypadku konieczności dalszego zróżnicowania projektów o tej samej liczbie punktów) pierwszeństwo ma projekt, który uzyskał większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: *Ustalenia kontroli (w tym kontroli zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez Beneficjenta w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu* trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego,
- w dalszej kolejności należy uwzględnić stopień zaawansowania realizacji projektu - pierwszeństwo ma projekt o wyższym stopniu zaawansowania,
- a następnie data zakończenia realizacji projektu – im szybsza tym wyżej plasowany jest projekt.

Jeżeli w grupie projektów wytypowanych do kontroli znajdują się co najmniej dwa projekty realizowane przez tego samego beneficjenta, IZ może odstąpić od kontroli części z nich, w tym w szczególności, gdy:

- kontrole na miejscu projektów realizowanych przez tego beneficjenta w ramach FEO w ostatnich 3 latach kalendarzowych nie wykazały nieprawidłowości, lub wykazały nieprawidłowości o niewielkiej wartości (nie przekraczające 2% wartości dofinansowania),
- wytypowane projekty są projektami realizowanymi w ramach tego samego działania FEO.

Ponadto, celem większego zróżnicowania grupy, IZ może wyłączyć z grupy projektów wybranych do kontroli na podstawie przeprowadzonej analizy, projekt/projekty:

- skontrolowane przez IZ w poprzednich latach obrachunkowych, pod warunkiem, że w wyniku tamtych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości,
- wybrane do kontroli w ramach wcześniejszych analiz ryzyka przeprowadzonych w bieżącym roku obrachunkowym.

Projekt/projekty wyłączone na tej podstawie zastąpione zostaną kolejnymi pozycjami z rankingu ryzyka (które nie były poddane kontroli na miejscu realizacji).

Doraźnie, w uzasadnionych przypadkach, IZ może podjąć decyzję o zmniejszeniu liczby projektów wybranych do kontroli na miejscu w danym kwartale poniżej minimum wskazanego w powyższych założeniach, mając na uwadze nieprzewidziane wcześniej zdarzenia, takie jak np.:

- znaczna liczba będących w trakcie przeprowadzania, lub koniecznych do przeprowadzenia w bliskim odstępie czasu kontroli doraźnych,
- długotrwałe nieobecności pracowników komórki przeprowadzającej kontrole.

Tabela 13. Czynniki ryzyka stosowane przez IZ w metodyce doboru próby projektów do kontroli (w ramach EFRR i EFS+) - IZ

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 10***	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 20***	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 30***
1. Wielkość środków finansowych ***(WAGA 25 %)***	Wartość projektu jest niższa lub równa średniej wartości projektu w ramach działania	Wartość projektu przekracza średnią wartość projektu w ramach działania o mniej niż 30 %	Wartość projektu przekracza o 30 % średnią wartość projektu w ramach danego działania
2. Typ beneficjenta ***(WAGA 5 %)***	Jednostka samorządu terytorialnego (JST)	Inny niż JST i przedsiębiorca	Przedsiębiorca
3. Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu/partnerów projektu ***(WAGA 10 %)***	brak partnerów	1-4	5 i więcej
4. Liczba realizowanych przez danego beneficjenta projektów współfinansowanych w ramach PS WPR 2023-2027 lub FEDR 2021-2027 ***(WAGA 5 %)***	Beneficjent FEO 2021-2027 nie realizuje projektów w ramach *PS WPR 2023-2027 lub FEDR 2021-2027*	Beneficjent FEO 2021-2027 realizuje projekty w ramach *PS WPR 2023-2027 lub FEDR 2021-2027*	Beneficjent FEO 2021-2027 realizuje projekty w ramach *PS WPR 2023-2027 lub FEDR 2021-2027*

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 10*	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 20*	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 30*
5. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego ***(WAGA 15 %)***	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Nie przeprowadzono kontroli Lub W wyniku przeprowadzonej kontroli wystąpiły ustalenia o charakterze niefinansowym	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości
6. Zaawansowanie projektu (mierzone zaawansowaniem finansowym – stosunek wydatków ujętych we „Wnioskach beneficjenta o płatność" zatwierdzonych przez IZ do całkowitej wartości projektu) ***(WAGA 15 %)***	Do 25%	26-50%	51% i więcej
7. Okres realizacji projektu ***(WAGA 5 %)***	≤ 12 miesięcy	>12 miesięcy≥24 miesiące	>24 miesiące
8. Sposób weryfikacji wniosku o płatność ***(WAGA 5%)***	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji kompleksowej	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji częściowej	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST2021 bez konieczności wypełniania i załączania listy sprawdzającej
9. Liczba zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg dotyczących projektów danego realizatora/ /partnera projektu[17] ***(WAGA 15%)***	Nie zgłoszono odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg dot. projektów danego realizatora/beneficjenta/ partnera	Potwierdzono zgłoszenie skargi dot. projektów danego beneficjenta/realizatora /partnera	Potwierdzono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zgłoszone odpowiednim organom, skargi dot. projektów danego beneficjenta/realizatora/ partnera[18]

Tabela 14. Wyniki analizy ryzyka - punkty od 10 (najmniej ryzykowne) do 30 (najbardziej ryzykowne) - IZ

[17] Na podstawie danych zawartych w Bazie podmiotów zgłoszonych do organów ścigania dostępnej w LSI.
[18] Nie dotyczy, gdy w LSI jest status sprawy: umorzono, odmówiono wszczęcia postępowania lub uniewinniający wyrok sądu.

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 10*	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 20*	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 30*
1. Wielkość środków finansowych ***(WAGA 25 %)***	2,5 (10 * 25%)	5 (20*25%)	7,5 (30*25%)
2. Typ beneficjenta ***(WAGA 5 %)***	0,5	1	1,5
3. Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu/partnerów projektu ***(WAGA 10 %)***	1	**2**	**3**
4. Liczba realizowanych przez danego beneficjenta projektów współfinansowanych w ramach PS WPR 2023-2027 lub FEDR 2021-2027 ***(WAGA 5 %)***	0,5	1	1,5
5. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
6. Zaawansowanie projektu (mierzone zaawansowaniem finansowym – stosunek wydatków ujętych we „Wnioskach beneficjenta o płatność" zatwierdzonych przez IZ do całkowitej wartości projektu) ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
7. Okres realizacji projektu ***(WAGA 5 %)***	0,5	1	1,5
8. Sposób weryfikacji wniosku o płatność ***(WAGA 5%)***	0,5	1	1,5
9. Liczba zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,	1,5	3	4,5

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 10*	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 20*	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 30*
skarg dotyczących projektów danego realizatora/ beneficjenta/partnera projektu ***(WAGA 15%)***			
ŁĄCZNA LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW:	**10**	**20**	**30**

Dodatkowo stosowana przez IZ metodyka wyboru próby projektów do kontroli na miejscu realizacji uzupełniana jest o projekty wybrane w oparciu o próbę losową (odrębnie dla próby projektów EFRR i EFS+).

Populację stanowią wszystkie projekty podlegające ocenie z wyłączeniem projektów, które zostały już wyłonione do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka. Następnie generuje (w Excelu za pomocą funkcji: =los()*n) liczbę losową z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu projektowi w zestawieniu. Wylosowane projekty zostają włączone do grup projektów wybranych do kontroli po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka.

Liczba projektów wybranych do kontroli w sposób losowy powinna stanowić 5% liczby projektów wybranych do kontroli w wyniku danej analizy ryzyka (min. 1 projekt).

IZ może odstąpić od losowego doboru projektu do kontroli w przypadku, gdy populacja projektów, z których dokonywane byłoby losowanie nie przekracza 50 projektów (odrębnie dla populacji projektów EFRR i EFS+).

Jeżeli w trakcie roku obrachunkowego, w odniesieniu do projektu wybranego do próby projektów do kontroli na miejscu, zostanie przeprowadzona kontrola zewnętrzna/audyt zewnętrzny, w szczególności audyt operacji, IZ może odstąpić od przeprowadzania zaplanowanej kontroli. Powyższe może mieć miejsce w przypadku, gdy:

- kontrola/audyt zewnętrzny obejmował swoim zakresem wydatki danego roku obrachunkowego, a kontrola IZ stanowiłaby dublowanie czynności kontrolnych i nieuzasadnione obciążenie administracyjne,
- w wyniku kontroli/audytu zewnętrznego nie zostały stwierdzone nieprawidłowości.

Przedmiotowa sytuacja wymaga każdorazowego uzasadnienia oraz aktualizacji RPK w zakresie harmonogramu projektów do kontroli przez IZ.

Dobór próby partnerów (realizatorów), których dokumentacja będzie podlegała kontroli w trakcie kontroli na miejscu

Projekt realizowany w partnerstwie może zostać wytypowany do kontroli na zasadach ogólnych, w wyniku zastosowania metodyki doboru próby projektów do kontroli planowej w trakcie realizacji, metodyki doboru próby projektów do kontroli planowej po zakończeniu lub metodyki doboru próby projektów do kontroli planowej w trwałości.

W sytuacji kontroli projektu realizowanego w partnerstwie, **każdorazowo kontrolowana jest dokumentacja dotycząca beneficjenta projektu (lidera) oraz próby partnerów (realizatorów) wybranej nielosowo**, na podstawie doboru celowego, wg założeń przedstawionych poniżej.

Tabela 15. Główne założenia metodyki doboru próby partnerów, których dokumentacja będzie podlegała kontroli w trakcie kontroli na miejscu

Populacja (krótki opis)	Wszyscy partnerzy (realizatorzy) w projekcie, których wydatki ujęte są w kontrolowanych wnioskach o płatność.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	Uzależniona od liczby partnerów (realizatorów): – w przypadku, gdy w projekcie występuje 1 partner (realizator) - wybierany jest on do kontroli, – więcej niż 2 partnerów (realizatorów) – 30%[19] liczby partnerów (realizatorów) o najwyższej kwocie wydatków kwalifikowalnych ujętych we wnioskach o płatność podlegających kontroli, nie więcej jednak niż 5 partnerów.	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie (%)
• na podstawie ryzyka	NIE	---
• dobór losowy	NIE	
• ocena ekspercka	TAK[20]	Dodatkowe rozszerzenie próby wynikające z bieżącej oceny ryzyka przez kontrolerów podczas kontroli. Wielkość doboru zależy od merytorycznego uzasadnienia i specyfiki stwierdzonych ryzyk. (zgodnie z algorytmem opisanym w pkt c poniższej Instrukcji)
• inny (jaki?) Dobór nielosowy - celowy	TAK	Próba partnerów (realizatorów) wybrana na podstawie najwyższej kwoty wydatków kwalifikowalnych ujętych w kontrolowanych wnioskach o płatność (zgodnie z algorytmem opisanym w pkt a i b poniższej Instrukcji).

Metodyka wyboru próby partnerów przedstawia się następująco:

a) na podstawie zestawienia dokumentów zawartego w kontrolowanym wniosku o płatność/wnioskach o płatność kontrolujący tworzą zestawienie w formacie .xls. Elementy zestawienia filtrowane są wg kolumny zawierającej nazwę partnera (realizatora) ponoszącego wydatek, a następnie malejąco wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych wykazanych przez poszczególnych partnerów;
b) do kontroli wybierane jest 30%[21] liczby partnerów (realizatorów) o najwyższej kwocie wydatków kwalifikowalnych ujętych w zestawieniu, nie więcej jednak niż 5 partnerów;
c) niezależnie od powyższego kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych, kontrolujący są uprawnieni do rozszerzenia próby w oparciu o własny osąd ekspercki. Decyzja o ewentualnym zwiększeniu liczby kontrolowanych partnerów może wynikać, w szczególności z bieżących ustaleń na podstawowej próbie partnerów (np. zidentyfikowanych ryzyk lub potencjalnych nieprawidłowości) dokonanych podczas czynności kontrolnych na miejscu i osądzie eksperckim

[19] Wynik zaokrąglany jest do liczby całkowitej w górę.
[20] Tylko w przypadku rozszerzenia próby.
[21] Wynik zaokrąglany jest do liczby całkowitej w górę.

prawdopodobieństwa wystąpienia analogicznych ryzyk czy nieprawidłowości u pozostałych partnerów.

Dobór próby dokumentów księgowych do kontroli w trakcie kontroli na miejscu

Tabela 16. Główne założenia metodyki doboru próby dokumentów księgowych do kontroli w trakcie kontroli na miejscu

Populacja (krótki opis)	Zestawienie wydatków ujętych we wnioskach o płatność podlegających kontroli planowej, dotyczących beneficjenta i partnerów (realizatorów) wybranych do kontroli.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	– po 10 dokumentów o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych zawartych w zestawieniu dokumentów ujętych w kontrolowanym/kontrolowanych wniosku/wnioskach o płatność (populacji) - odrębnie w odniesieniu do beneficjenta i każdego z partnerów podlegających kontroli lub po 50% liczby dokumentów odrębnie w odniesieniu do beneficjenta lub każdego z partnerów (realizatorów) podlegających kontroli w przypadku zestawień o liczbie dokumentów (populacji) do 20 szt. adekwatnie dla beneficjenta lub poszczególnych partnerów (realizatorów). oraz – 5%[22] pozostałych dokumentów z łącznej liczby pozostałych dokumentów beneficjenta i partnera/partnerów, nie więcej niż 10 dokumentów.	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie (%)
• Na podstawie ryzyka	NIE	---
• Dobór losowy	TAK	(II etap doboru) 5%[23] liczby dokumentów spośród pozostałych dokumentów w populacji zawartych w zestawieniu dokumentów ujętych w kontrolowanym wniosku/wnioskach o płatność po wyłonieniu próby dokumentów do kontroli o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych, nie więcej niż 10 dokumentów.
• Ocena ekspercka	NIE	---
• Inny (jaki?) - Dobór nielosowy - celowy	TAK	Dobór celowy dokumentów oparty na wartości wydatków kwalifikowalnych zawartych w zestawieniach.

Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli przedstawia się następująco:

a) z zestawienia dokumentów ujętych w kontrolowanym wniosku o płatność/wnioskach o płatność w formacie .xls, dotyczącego beneficjenta i partnerów (realizatorów) wybranych do kontroli, w odniesieniu do każdego z podmiotów wybierane jest po 10 dokumentów o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych[24] - lub po 50% liczby dokumentów odrębnie w odniesieniu do

[22] Wynik zaokrąglany jest do liczby całkowitej w górę.
[23] Wynik zaokrąglany jest do liczby całkowitej w górę.
[24] Dotyczy odrębnie beneficjenta i każdego z partnerów (realizatorów) wybranych do próby.

beneficjenta lub każdego z partnerów (realizatorów) podlegających kontroli w przypadku zestawień o liczbie dokumentów (populacji) do 20 szt. adekwatnie dla beneficjenta lub poszczególnych partnerów (realizatorów). Jeżeli wśród przedmiotowych dokumentów wystąpi 2 lub więcej dokumentów dotyczących np. tej samej umowy o udzielenie zamówienia, listy płac dotyczącej tego samego pracownika/pracowników itp., do próby wybierany jest tylko 1 dokument księgowy o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych, natomiast następnym dokumentem dobieranym do próby jest kolejny w zestawieniu dokument dotyczący innej umowy o udzielenie zamówienia, listy płac itd. wybierany wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych. Kontroli podlegają tak wybrane dokumenty o najwyższych wartościach,

b) wybrane do próby dokumenty o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych z zestawienia dokumentów[25] nie wchodzą do puli kolejnego etapu doboru dokumentów do próby. Pozostałym pozycjom zestawienia nadawane są numery od 1 do n (gdzie n to ostania pozycja w zestawieniu). Następnie, z wykorzystaniem funkcji dostępnych w Excel, generowane są liczby naturalne z przedziału odpowiadającego numeracji elementów populacji (od 1 do n), w wysokości 5%[26] z n liczb, nie więcej niż 10 liczb. Kontroli podlegają dokumenty zawarte w pozycjach zestawienia odpowiadające wygenerowanym liczbom losowym. Przeprowadzone losowanie dokumentowane jest przez kontrolujących, np. poprzez zachowanie zrzutów ekranu;

c) w sytuacji wykrycia w trakcie czynności kontrolnych nieprawidłowości, należy adekwatnie zwiększyć próbę dokumentacji z badanego zakresu, w którym wykryto nieprawidłowości w celu weryfikacji, czy przedmiotowa nieprawidłowość występuje również w odniesieniu do innych dokumentów księgowych tego rodzaju,

d) ponadto, Zespół kontrolujący może każdorazowo rozszerzyć próbę na podstawie własnego osądu eksperckiego, np. w związku ustaleniami czynności kontrolnych prowadzonych na miejscu.

W zależności od rodzaju dokumentu księgowego wybranego do próby, w celu potwierdzenia kwalifikowalności wydatku, weryfikują adekwatne do wybranego do próby inne dokumenty (dowody) takie jak m.in.:

- dowody zapłaty, wyciągi bankowe,
- dokumenty potwierdzające odbiór urządzeń, sprzętu lub wykonanie prac,
- w przypadku zakupu urządzeń/sprzętu, które nie zostały zamontowane – kopie protokołów odbioru urządzeń/sprzętu lub przyjęcia materiałów, z podaniem miejsca ich składowania,
- dokument OT (Przyjęcie Środka Trwałego) potwierdzający wprowadzenie składnika majątku do ewidencji i przekazanie go do użytkowania lub potwierdzający zwiększenie wartości środka trwałego po zakończeniu inwestycji, w przypadku realizacji Projektu związanego z budową, przebudową lub rozbudową obiektu,
- dokumenty potwierdzające prowadzenie wyodrębnionej ewidencji wydatków w projekcie,
- w przypadku wydatków poniesionych na podstawie przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (na podstawie ustawy Pzp lub zasady konkurencyjności) – dokumentacja przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- umowy o pracę, zakresy obowiązków, ewidencja czasu pracy,

[25] Oraz ewentualne dokumenty „dublujące się".

[26] Wynik zaokrąglany jest do liczby całkowitej w górę.

- inne niezbędne dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację Projektu, w tym potwierdzające, że wydatki zostały poniesione w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów,
- inne dokumenty niezbędne do potwierdzenia kwalifikowalności wydatków w tym dokumenty kwalifikujące do udziału w projekcie Uczestnika Projektu/Ostatecznego Odbiorcy (w przypadku projektów, w których występują oświadczenia Ostatecznego Odbiorcy/Uczestnika Projektu, weryfikacji będą podlegały te oświadczenia, których sprawdzenie będzie możliwe poprzez dostępne bazy danych/systemy informatyczne lub inne dokumenty źródłowe),
- raporty, analizy, projekty graficzne, audyty energetyczne powykonawcze,
- zdjęcia z wydarzenia, listy obecności,
- oświadczenia i dokumenty dotyczące prawidłowości rozliczenia podatku VAT.

Dobór próby dokumentacji uczestników projektu

Tabela 17. Główne założenia metodyki doboru próby dokumentacji uczestników projektu

Populacja (krótki opis)	Uczestnicy biorący udział w projekcie w okresie objętym kontrolą.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	10% losowo wybranych uczestników projektu (w przypadku, gdy liczba uczestników wynosi więcej niż 300, minimalna próba może zostać zmniejszona do 30 osób).	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie (%)
• Na podstawie ryzyka	NIE	---
• Dobór losowy	TAK	10% uczestników (w przypadku, gdy liczba uczestników wynosi więcej niż 300, minimalna próba może zostać zmniejszona do 30 osób).
• Ocena ekspercka	NIE	---
• Inny (jaki?)	NIE	---

W trakcie kontroli na miejscu projektów sprawdzone zostaną dokumenty dotyczące kwalifikowalności minimum 10% losowo wybranych uczestników projektu (w przypadku, gdy liczba uczestników wynosi więcej niż 300, minimalna próba może zostać zmniejszona do 30 osób), w tym weryfikacja informacji zawartych w oświadczeniach beneficjentów ostatecznych (odbiorców pomocy/uczestników projektu) poprzez weryfikację w dostępnych IZ bazach/systemach z jednoczesnym udokumentowaniem przeprowadzonej weryfikacji określonej na próbie oświadczeń lub poprzez pozyskanie dokumentów źródłowych potwierdzających wiarygodność złożonych oświadczeń, tj. zgodnie z dokumentami określonymi w stosownym załączniku do właściwego Regulaminu wyboru.

Dobór próby dokonany zostanie na podstawie zestawienia uczestników biorących udział w projekcie w okresie objętym kontrolą wygenerowanego z Systemu Monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego. Kolejnym pozycjom zestawienia nadawane są numery od 1 do n (gdzie n to ostania pozycja w zestawieniu). Następnie, z wykorzystaniem funkcji dostępnych w Excel, generowane są liczby naturalne z przedziału odpowiadającego numeracji elementów populacji (od 1 do n), 10% z n liczb, nie więcej niż 30 liczb. Kontroli podlega całość dokumentacji uczestnika, którego dane zawarte są w pozycjach zestawienia odpowiadającym wygenerowanych liczbom losowym.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości próba zostaje adekwatnie poszerzona.

Ponadto, Zespół kontrolujący może każdorazowo rozszerzyć próbę na podstawie własnego osądu eksperckiego, np. w związku ustaleniami czynności kontrolnych prowadzonych na miejscu.

6.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów EFS+ do przeprowadzania wizyt monitoringowych.

W celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru nad realizacją projektów EFS+, IZ przeprowadzać będzie odrębną analizę ryzyka pod kątem wyłonienia próby projektów, w ramach których przeprowadzane będą wizyty monitoringowe. Przeprowadzanie wizyt monitoringowych na możliwie wczesnym etapie realizacji projektu umożliwi wczesne identyfikowanie ewentualnych zagrożeń i nieprawidłowości, monitorowanie postępu w realizacji projektu i weryfikację sposobu realizacji projektu w miejscu wykonywania zadań merytorycznych.

Tabela 18. Główne założenia metodyki doboru próby projektów do wizyt monitoringowych w ramach EFS+ - IZ

Populacja (krótki opis)	Projekty EFS+ w ramach, których w danym kwartale został zatwierdzony pierwszy wniosek beneficjenta o płatność i wypłacona zaliczka	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	5% projektów najbardziej ryzykownych z populacji poddanej analizie	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie (%):
- na podstawie ryzyka	TAK	5% projektów najbardziej ryzykownych z populacji poddanej analizie
- dobór losowy	TAK	1 projekt spośród projektów nie wybranych do wizyt monitoringowych na podstawie analizy ryzyka i przesłanek obowiązkowych.
- ocena ekspercka	NIE	
- inny (jaki?)	NIE	–

Tabela 19. Czynniki ryzyka stosowane przez IZ w metodyce doboru próby projektów do wizyt monitoringowych w ramach EFS+ - IZ

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10**	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20**	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30**
1. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie (Waga 20%)	Do 500 000 PLN włącznie	od 500 000 do 1 000 000 włącznie	Powyżej 1 000 000 PLN
2. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na innych projektach EFS i EFS+ realizowanych przez beneficjenta/ realizatora/ partnera projektu w ramach RPO	Była przeprowadzona kontrola – brak błędów/uchybień/nieprawidłowości	Nie była przeprowadzana kontrola Lub Przeprowadzono kontrolę, która wykazała	Przeprowadzono kontrolę, która wykazała nieprawidłowości

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu ostatnich 3 lat kalendarzowych (Waga 20%)		błędy/uchybienia (brak ustaleń finansowych)	
3.Typ Beneficjenta (Waga 10%)	Jednostki sektora finansów publicznych	----------	Inne niż jednostki sektora finansów publicznych
4. Okres realizacji projektu (Waga 15%)	Powyżej 24 m-cy	Pomiędzy 12 a 24 m-ce	Poniżej 12 m-cy
5. Wpisy do Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania dotyczące beneficjenta/partnera/realizatora projektu (Waga 25%)	Brak wpisów	----------	W bazie widnieją wpis/wpisy dotyczące beneficjenta/ partnera/realizatora projektu
6.Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu/partnerów projektu (WAGA 10 %)	Brak partnerów	1-4	5 i więcej

Tabela 20. Wyniki analizy ryzyka - punkty od 10 (najmniej ryzykowne) do 30 (najbardziej ryzykowne) - IZ

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
1. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie (Waga 20%)	2 (10*20%)	4 (20*20%)	6 (30*20%)
2. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na innych projektach EFS i EFS+ realizowanych przez beneficjenta/ realizatora/ partnera projektu w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu ostatnich 3 lat kalendarzowych (Waga 20%)	2	4	6
3. Typ Beneficjenta (Waga 10%)	1	----------	3

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
4. Okres realizacji projektu (Waga 15%)	1,5	3	4,5
5. Wpisy do Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania dotyczące beneficjenta/partnera/realizatora projektu (Waga 25%)	2,5	----------	7,5
6. Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu/partnerów projektu (WAGA 10 %)	1	2	3
SUMA	10	13	30

Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby projektów do przeprowadzania wizyt monitoringowych dokonuje się w oparciu o czynniki ryzyka poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia małego/średniego/dużego ryzyka. Po dokonaniu analizy ryzyka projekty szeregowane są wg liczby zdobytych punktów. Projekty kwalifikują się do kontroli zgodnie z zasadą: „im większa liczba uzyskanych punktów, tym większe ryzyko związane z realizacją danego projektu" i na tej podstawie sporządza się proponowany układ przeprowadzania wizyt monitoringowych: od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów). Przy jednakowej liczbie punktów o kolejności projektu na liście decyduje w pierwszej kolejności wartość wydatków kwalifikowalnych – projekty o większej wartości zajmują wyższą pozycję w zestawieniu.

Do przeprowadzania wizyt monitoringowych wybierane jest min. 5% projektów, które uzyskały najwyższą punktację w ramach danej analizy, nie więcej jednak niż 5 projektów.

Dodatkowo stosowana przez IZ metodyka wyboru próby projektów EFS+ do przeprowadzania wizyt monitoringowych uzupełniana jest o 1 projekt wybrany w oparciu o próbę losową.

Populację stanowią wszystkie projekty podlegające ocenie z wyłączeniem projektów, które zostały już wyłonione do przeprowadzenia wizyty monitoringowej w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka. Następnie generuje (w Excelu za pomocą funkcji: =los()*n) liczbę losową z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu projektowi w zestawieniu. Wylosowane projekty zostają włączone do grup projektów wybranych do przeprowadzania wizyt monitoringowych po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka.

IZ może odstąpić od losowego doboru projektu do kontroli w przypadku, gdy populacja projektów, z których dokonywane byłoby losowanie nie przekracza 10 projektów (odrębnie dla populacji projektów EFRR i EFS+).

Po wyłonieniu próby projektów do przeprowadzania wizyt monitoringowych w ramach działań EFS+, jest ona przekazywana niezwłocznie do WES w celu bieżącego monitorowania harmonogramów realizacji form wsparcia przekazywanych przez beneficjentów.

W ramach każdego wybranego projektu zakładane jest przeprowadzenie min. 1 wizyty monitoringowej. Liczba wizyt monitoringowych będzie ustalona na podstawie profesjonalnego osądu biorąc pod uwagę m.in. rodzaj udzielanego wsparcia, częstotliwość, rodzaj grupy docelowej, zapisy wniosku o dofinansowanie. Wybór czasu i miejsce przeprowadzenia wizyty dokonywany jest na bieżąco na podstawie harmonogramów realizacji form wsparcia i ich aktualizacji przekazywanych przez beneficjentów zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu.

6.3 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości.

Tabela 21. Główne założenia metodyki doboru próby (opisów założeń) projektów do kontroli trwałości (dla EFRR i EFS+) - IZ

Populacja (krótki opis)	Projekty, które zostały zrealizowane i znajdują się w II połowie 5-letniego (3 letniego) okresu trwałości – odrębnie dla EFRR i EFS+	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	5% projektów najbardziej ryzykownych z populacji poddanej analizie, jednak nie więcej niż 5 projektów dla EFRR i 3 projekty dla EFS+.	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie (%):
- na podstawie ryzyka	TAK	5% projektów najbardziej ryzykownych z populacji poddanej analizie.
- dobór losowy	TAK	1 projekt spośród projektów nie wybranych do kontroli trwałości na podstawie analizy ryzyka.
- ocena ekspercka	NIE	
- inny (jaki?)	NIE	–

IZ minimum raz w trakcie roku obrachunkowego przeprowadza analizę ryzyka mającą na celu wybranie próby projektów do kontroli trwałości. Populację stanowią projekty, które zostały zrealizowane i znajdują się w II połowie 5-letniego (3 letniego) okresu trwałości, zidentyfikowane na podstawie danych zawartych w CST2021, odrębnie dla projektów finansowanych z EFRR i dla projektów finansowanych z EFS+. W celu wyboru próby przeprowadzana jest analiza ryzyka wg następujących czynników

1) Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projekcie,
2) Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie,
3) Typ Beneficjenta.

Tabela 22. Czynniki ryzyka stosowane przez IZ w metodyce doboru próby projektów do kontroli trwałości (dla EFRR i EFS+) – IZ

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 10**	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 20**	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi:**

			wskaźnik ryzyka 30
1. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie (Waga 40%)	Do 1 000 000 PLN włącznie	od 1 000 000 do 5 000 000 włącznie	Powyżej 5 000 000 PLN
2. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projekcie (Waga 30%)	Była przeprowadzona kontrola – brak błędów/uchybień/nieprawidłowości	Nie była przeprowadzana kontrola Lub Przeprowadzono kontrolę, która wykazała błędy/uchybienia/nieprawidłowości o wartości niższej niż 5% wydatków kwalifikowalnych w projekcie	Przeprowadzono kontrolę, która wykazała nieprawidłowości o wartości wyższej niż 5% wydatków kwalifikowalnych w projekcie
3. Typ Beneficjenta (Waga 30%)	Jednostka samorządu terytorialnego (JST)	Inny niż JST i przedsiębiorca	Przedsiębiorca

Tabela 23. Wyniki analizy ryzyka – punkty z uwzględnieniem wagi danego czynnika, od najmniej ryzykowne do najbardziej ryzykowne (dla EFRR i EFS+) - IZ

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
1. Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie (Waga 40%)	4,0 (10 * 40 %)	8,0 (20*40 %)	12,0 (30*40 %)
2. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projekcie (Waga 30%)	3,0	6,0	9,0
3. Typ Beneficjenta (Waga 30%)	3,0	6,0	9,0
Łączna liczba uzyskanych punktów	**10,0**	**20,0**	**30,0**

Do kontroli zostanie wybrane min. 5% projektów z najwyższą punktacją w ramach EFRR i EFS+.

W przypadku gdy kilka projektów uzyska tę samą liczbę punktów, o ich ostatecznej pozycji w zestawieniu projektów decydować będzie wyższa wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie. Projekty o większej wartości zajmą wyższą pozycję w zestawieniu.

Dodatkowo stosowana przez IZ metodyka wyboru próby projektów do kontroli trwałości uzupełniona będzie o 1 projekt wybrany w oparciu o próbę losową.

Populację stanowią wszystkie projekty podlegające analizie (odrębnie dla EFRR i EFS+) z wyłączeniem projektów, które zostały już wyłonione do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka. W Excelu za pomocą funkcji: =los()*n generowana będzie liczba losowa z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna

zostanie powiązana z numerem przyporządkowanym danemu projektowi w zestawieniu. Wylosowany projekt zostanie włączony do grupy projektów wybranych do kontroli po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka.

III. Roczny Plan Kontroli IP OCRG.

1. Zwięzły opis struktury instytucjonalnej (komórki odpowiedzialne za prowadzenie kontroli).

W Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki, pełniącym rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach FEO 2021-2027, w proces kontroli przy realizacji ww. programu zaangażowani są pracownicy Działu Rozliczeń Projektów, Działu Instrumentów Finansowych oraz Działu Kontroli.
Przedmiotowe procesy kontroli przy realizacji FEO 2021-2027, obejmują swym zakresem weryfikacje wydatków służące sprawdzeniu ich zgodności z przepisami prawa, programem, zasadami krajowymi i unijnymi oraz umową o dofinansowanie projektu lub umowy o finansowaniu projektu (w przypadku wdrażanych Instrumentów Finansowych), i realizowane są poprzez:

- kontrole administracyjne – kontrole dokumentacji „zza biurka", przy weryfikacji składanego przez beneficjenta wniosku o płatność,
- kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego,
- wizyty monitoringowe projektu,
- kontrole trwałości, o której mowa w art. 65 Rozporządzenia nr 2021/1060,
- kontrole na zakończenie realizacji projektu służące sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w art. 69 ust. 6 Rozporządzenia nr 2021/1060, w odniesieniu do zrealizowanego projektu.

Na dzień 01.05.2026 r. struktura organizacyjna ww. działów przedstawia się następująco:

- Struktura organizacyjna Działu Rozliczeń Projektów (DRP):
  - 1 osoba – Kierownik Działu Rozliczeń Projektów – kierujący pracami Działu Rozliczeń Projektów pełniący, nadzór nad kontrolą realizacji projektów,
  - 1 osoba – Zastępca Kierownika Działu Rozliczeń Projektów,
  - 4 pracowników na stanowisku Głównego Specjalisty,
  - 1 pracownik na stanowisku Starszego Specjalisty,
  - 3 pracowników na stanowisku Specjalisty,
- Struktura organizacyjna Działu Instrumentów Finansowych (DIF):
  - 1 osoba – Kierownik Działu Instrumentów Finansowych – kierujący pracami Działu Instrumentów Finansowych, pełniący nadzór nad kontrolą realizacji projektów wdrażanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
  - 1 osoba – Zastępca Kierownika Działu Instrumentów Finansowych,
  - 1 pracownik na stanowisku Głównego Specjalisty,
  - 1 pracownik na stanowisku Specjalisty,
  - 1 pracownik na stanowisku Inspektora.
- Struktura organizacyjna Działu Kontroli (DKO):

- 1 osoba – Kierownik Działu Kontroli – kierujący pracami Działu Kontroli, pełniący nadzór nad kontrolą realizacji projektów,
- 1 osoba – Zastępca Kierownika Działu Kontroli,
- 1 pracownik na stanowisku Głównego Specjalisty,
- 4 pracowników na stanowisku Specjalisty,
- 1 pracownik na stanowisku Inspektora.

Łączna liczba etatów – pracowników posiadających w swoim zakresie obowiązek przeprowadzania kontroli wynosi 21 etatów [DRP/DIF – 13 etatów (kontrole administracyjne „zza biurka" wniosków o płatność wraz z załącznikami – nie ujęte w Rocznym Planie Kontroli - kontrola na dokumentach przeprowadzana dla 100% projektów), DKO – 8 osób (pozostałe kontrole) oraz kierownicy działów posiadający w swoim zakresie obowiązków nadzór nad prawidłowością pracy Działów].

Zgodnie z zapisami Instrukcji Wykonawczej IP pracownicy IP OCRG zobligowani są do przeprowadzenia czynności kontrolnych na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawa krajowego oraz wspólnotowego, w szczególności na podstawie Wytycznych wydanych przez Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027, Instrukcji Wykonawczej IP oraz Rocznego Planu Kontroli na dany rok obrachunkowy, a także zgodnie z zasadą „dwóch par oczu".

2. Procedury kontroli przeprowadzanych przez IP OCRG.

W ramach FEO 2021-2027, IP OCRG przeprowadza kontrole:

1) weryfikacja administracyjna - kontrole dokumentacji „zza biurka",

2) kontrola projektów w miejscu ich realizacji,

3) kontrole na zakończenie realizacji projektów,

4) wizyty monitoringowe w ramach EFRR

5) kontrole trwałości,

6) kontrole sprawdzające,

7) kontrole doraźne,

8) kontrole krzyżowe horyzontalne,

9) kontrole instrumentów finansowych.

2.1 Kontrola dokumentacji „zza biurka".

Weryfikacji administracyjnej - kontroli dokumentacji „zza biurka", związanej z realizacją projektów oraz dokumentów sporządzanych przez Beneficjenta, podlegają: wniosek o płatność Beneficjenta

wraz z załącznikami, sprawozdanie Beneficjenta z realizacji projektu stanowiące część wniosku o płatność, wszelkie inne dokumenty sporządzane przez Beneficjenta dotyczące realizacji projektu oraz wynikające z zapisów umowy o dofinansowanie. Kontrola na dokumentach przeprowadzana jest dla 100% projektów.

Kontrola wniosków o płatność przeprowadzana jest wg wyników analizy ryzyka służącej określeniu,

które wnioski o płatność podlegają weryfikacji kompleksowej i częściowej. Metodyka przyjęta przez IP OCRG w ramach procesu weryfikacji wniosków o płatność zapewnia odpowiednią wielkość próby

w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków. Szczegółowe założenia przedmiotowej metodyki zostały zawarte w dalszej części niniejszego Planu.

2.2 Kontrole projektów w miejscu ich realizacji.

Kontrole projektów w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego przeprowadzane są przez IP w ramach kontroli zewnętrznych tj. kontroli planowych – na podstawie Rocznego Planu Kontroli, kontroli doraźnych – nie ujętych w Rocznym Planie Kontroli, prowadzonych w stosunku do Beneficjentów, wobec których zachodzi podejrzenie niewywiązywania się z warunków umowy o dofinansowanie, oszustwa lub przesłanek o nieprawidłowościach, przedstawiania fałszywych danych. IP wprowadziła możliwość przeprowadzania kontroli na miejscu realizacji projektu w systemie dwustopniowym tj.:
I etap – zdalnie w oparciu o skany dokumentów przesłane przez Beneficjenta oraz

II etap – wizyta w miejscu realizacji projektu, przegląd i opieczętowanie oryginałów dokumentów oraz sporządzenie dokumentacji fotograficznej z oględzin przedmiotu projektu, zarówno w przypadku bieżących kontroli jak również w przypadku pojawienia się sytuacji nadzwyczajnej/trudnej do przewidzenia, wystąpienia siły wyższej.

Kontrole projektów w miejscu ich realizacji przeprowadzane są przez IP w ramach kontroli zewnętrznych tj. kontroli planowych – na podstawie Rocznego Planu Kontroli, kontroli doraźnych – nie ujętych w Rocznym Planie Kontroli, prowadzonych w stosunku do Beneficjentów, wobec których zachodzi podejrzenie niewywiązywania się z warunków umowy o dofinansowanie, oszustwa lub przesłanek o nieprawidłowościach, przedstawiania fałszywych danych.

Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta ma na celu:

- sprawdzenie faktycznego stanu realizacji projektu, w szczególności jego zgodności z zapisami umowy o dofinansowanie/finansowanie Projektu oraz z obowiązującymi przepisami prawa,
- sprawdzenie terminowości i zgodności realizacji Projektu z harmonogramem rzeczowo-finansowym przedstawionym we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu,
- ocenę kwalifikowalności wydatków zadeklarowanych przez Beneficjenta, w szczególności ich zgodności z wymaganiami programu, regulacjami unijnymi oraz krajowymi,
- sprawdzenie kwalifikowalności uczestników projektu, w tym weryfikacja prawdziwości informacji zawartych w oświadczeniach beneficjentów ostatecznych (odbiorców pomocy/uczestników projektu) poprzez weryfikację w bazach/systemach z jednoczesnym udokumentowaniem przeprowadzonej weryfikacji określonej na próbie oświadczeń lub poprzez pozyskanie dokumentów źródłowych potwierdzających wiarygodność złożonych oświadczeń,
- sprawdzenie dokumentacji związanej z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego lub potwierdzającej zachowanie zasady konkurencyjności przez Beneficjentów, którzy nie są zobowiązani do stosowania ustawy Pzp przy udzielaniu zamówienia,
- sprawdzenie, czy współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone, a wydatki faktycznie poniesione,
- sprawdzenie projektu pod kątem przestrzegania zasad horyzontalnych (zasady równości kobiet i mężczyzn; zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; zasady zrównoważonego rozwoju, zasady „nie czyń poważnych szkód” *[DNSH])* oraz zgodności projektu z zapisami Karty Praw Podstawowych oraz postanowieniami Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych (KPON),

- sprawdzenie zgodności wniosków o płatność z oryginałami dokumentów potwierdzającymi poniesione wydatki oraz z księgami rachunkowymi/podatkową księgą przychodów i rozchodów Beneficjenta w części dotyczącej projektu,
- sprawdzenie poprawności księgowania wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu,
- sposobu ich dokumentowania i prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej, w tym rejestru VAT,
- sprawdzenie dokumentacji dotyczącej personelu projektu (w tym dokumentacji kadrowo-płacowej w części dotyczącej projektu),
- sprawdzenie zgodności danych przekazywanych przez Beneficjenta we wnioskach o płatność w części dotyczącej postępu rzeczowego,
- sprawdzenie dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez Beneficjenta wskaźników produktu i rezultatu określonych we wniosku o dofinansowanie,
- sprawdzenie statusu rejestracji Beneficjenta jako podatnika VAT,
- sprawdzenie prawidłowości działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach projektu,
- sprawdzenie poprawności przetwarzania danych osobowych,
- sprawdzenie zapewnienia ścieżki audytu oraz prawidłowości archiwizacji / przechowywania dokumentacji dotyczącej projektu.

Efektem przeprowadzonych procesów i procedur kontrolnych są następujące dokumenty:

1. Informacja pokontrolna (w przypadku wykrycia błędów, uchybień lub nieprawidłowości ujęcie zaleceń pokontrolnych).
2. Ostateczna Informacja Pokontrolna (w przypadku zgłoszenia uwag i zastrzeżeń przez podmiot kontrolowany).
3. Notatka z przeprowadzonej kontroli dokumentacji na zakończenie realizacji projektu.

2.3 Kontrola na zakończenie realizacji projektu i w przypadku rozwiązania umowy o dofinansowanie.

Kontrola na zakończenie realizacji projektu obligatoryjnie przeprowadzana jest po złożeniu przez Beneficjenta wniosku o płatność końcową, przed akceptacją tego wniosku i ostatecznym rozliczeniem projektu. Kontrola na zakończenie realizacji projektu polega na sprawdzeniu na poziomie instytucji przeprowadzającej kontrolę kompletności i zgodności z przepisami oraz właściwymi procedurami dokumentacji (w tym dokumentacji w wersji elektronicznej), dotyczącej wydatków ujętych we wnioskach o płatność beneficjenta, niezbędnej do zapewnienia właściwej ścieżki audytu.

Kontrola w przypadku rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu polega na sprawdzeniu na poziomie instytucji przeprowadzającej kontrolę kompletności i zgodności z przepisami oraz właściwymi procedurami zgormadzonej dokumentacji (w tym dokumentacji w wersji elektronicznej), niezbędnej do zapewnienia właściwej ścieżki audytu.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w tych zakresach zostały określone w IW IP.

2.4 Wizyty monitoringowe.

Wizyty monitoringowe przeprowadzane przez IP mają na celu weryfikację rzeczywistej realizacji projektu na miejscu w trakcie jego trwania oraz faktycznego postępu założonych w projekcie działań zgodnie z przedstawionym harmonogramem realizacji projektu. Wizyty monitoringowe mają charakter inspekcyjny - służą upewnieniu się, że projekt realizowany jest zgodnie ze składanymi do IP

wnioskami o płatność, wyniki przedstawione przez Beneficjenta w sprawozdaniach są autentyczne a wskaźniki monitorowane. Podczas planowania wizyt monitoringowych znaczenie będzie miał aspekt czasowy, tzn. wizyta nie powinna mieć miejsca na zbyt wczesnym etapie realizacji projektu, jak również nie powinna być przeprowadzana na jego końcowym etapie. Wizytom monitoringowym poddane zostaną projekty w ramach działań, z których do kontroli na miejscu w danym roku nie wyłoniono żadnego projektu (do 2% populacji z każdego działania nie objętego kontrolą planową). Możliwe jest także przeprowadzenie wizyt monitoringowych o charakterze doraźnym. Procedura przeprowadzenia wizyty monitoringowej jest analogiczna z procedurą przeprowadzenia kontroli na miejscu realizacji projektu, z zastrzeżeniem, iż co do zasady, do beneficjenta nie jest wysyłane zawiadomienie o wizycie.

2.5 Kontrole trwałości.

W zakresie kontroli przestrzegania procedur w ramach FEO 2021-2027 oraz w miarę zaawansowania realizacji Programu, IP przeprowadza kontrole trwałości projektów przez okres 5 lat od daty dokonania płatności salda końcowego na rzecz Beneficjenta lub końcowego rozliczenia wydatków w projekcie.

Okres ten może być skrócony do 3 lat w zakresie utrzymania inwestycji lub miejsc pracy w projekcie beneficjenta, który jest MŚP. Kontroli trwałości podlega, co do zasady, projekt obejmujący inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. Przebieg czynności kontrolnych w ramach kontroli trwałości jest taki sam jak w przypadku kontroli na miejscu realizacji projektu.

2.6 Kontrole sprawdzające.

Kontrole sprawdzające przeprowadzane przez IP OCRG mają na celu weryfikację wykonania zaleceń pokontrolnych, będących wynikiem wykrytych nieprawidłowości/uchybień stwierdzonych w procesach przeprowadzonych kontroli projektów. IP -OCRG dokonuje analizy informacji dotyczącej sposobu wykonania przez beneficjenta zaleceń pokontrolnych.

W zależności od liczby i charakteru wydanych zaleceń/rekomendacji:

- może zostać przeprowadzona kontrola sprawdzająca na miejscu realizacji projektu;
- beneficjent może zostać zobowiązany do dostarczenia dodatkowej dokumentacji potwierdzającej wykonanie zaleceń/rekomendacji.

2.7 Kontrole doraźne.

Kontrole doraźne przeprowadzane przez IP mają na celu weryfikację wydatków, których potrzeba przeprowadzenia wynika z przesłanek dających podstawy do podejrzenia popełnienia poważnych nieprawidłowości przez beneficjenta lub informacji o podejrzeniach nadużyć finansowych przekazywanych (za pośrednictwem IZ) przez IK UP, zgodnie z podpisanym Porozumieniem o współpracy pomiędzy Ministrem Rozwoju i Finansów a Prokuratorem Krajowym lub pozyskanych z bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania.

2.8 Kontrole krzyżowe horyzontalne.

Kontrole krzyżowe horyzontalne realizowane są w celu wykrywania/eliminowania wystąpienia podwójnego finansowania wydatków pomiędzy FEO, a innymi programami. Przedmiotowe kontrole prowadzone są podczas kontroli projektów na miejscu w kontekście projektów realizowanych w

ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury.

Dla zapewnienia realizacji przedmiotowych kontroli, IP przeprowadzając kontrole projektów na miejscu, uwzględnia fakt realizowania przez beneficjentów projektów równolegle w ramach FEO oraz innych programów w oparciu dane ujęte w dostępnych bazach danych/systemach informatycznych oraz o informacje pozyskane z IZ (mającej dostęp do danych szczegółowych na temat wydatków rozliczonych/zrefundowany przez beneficjentów w ramach innych programów).W sytuacji potwierdzenia sfinansowania w ramach FEO 2021-2027 wydatku, który został wcześniej sfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, instytucja kontrolująca w ramach FEO podejmuje działania mające na celu odzyskanie kwot oraz działania wynikające z raportowania o nieprawidłowościach, zgodnie z odpowiednimi zapisami Instrukcji Wykonawczych IP.

2.9 Kontrole instrumentów finansowych.

IZ podjęła decyzję o zastosowaniu procedury pozakonkursowej, w ramach której wybrano Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) jako beneficjenta, pełniącego rolę i realizującego zadania Funduszu Powierniczego. IP w zakresie wdrażanych Działań FEO 2021-2027 zawarła z BGK umowy o finansowaniu, na mocy których powierzyła ww. instytucji realizację własnego zadania publicznego polegającego na świadczeniu usług publicznych w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb regionu i społeczeństwa, poprzez udostępnianie ostatecznym odbiorcom / grupom docelowym wsparcia w formie Instrumentów Finansowych w ramach FEO 2021-2027. Zadania związane z udzieleniem wsparcia ostatecznym odbiorcom/grupom docelowym zostały powierzone Partnerom Finansującym, którzy mają kształtować produkty finansowe odpowiednio do wymogów wynikających ze *Strategii inwestycyjnej*/dokumentacji przetargowej. Wybór Partnerów Finansujących dokonany zostaje przez BGK w ramach procedury przetargowej z uwzględnieniem wymogów, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 2 *Rozporządzenia Delegowanego*, art. 38 *Rozporządzenia ogólnego* w zakresie zgodnym z zapisami FEO 2021-2027. Wybór Partnerów Finansujących dokonywany przez BGK opiera się o zasady, tryb i warunki wyboru, jakie Fundusz Powierniczy przedłożył do akceptacji IP. Wybrani Partnerzy Finansujący realizują zadania związane z wdrażaniem IF na podstawie umów operacyjnych.

W ramach opisanego powyżej systemu wdrażania instrumentów finansowych, IP odpowiedzialna jest za prowadzenie kontroli w zakresie prawidłowości realizacji umów o finansowaniu projektu zawartych z BGK (w tym weryfikacja prawidłowości realizacji umów operacyjnych zawartych z Partnerami Finansującymi oraz weryfikacja administracyjna „zza biurka" umów inwestycyjnych wybranych do kontroli zgodnie z metodyką zawartą w Rocznym Planie Kontroli). W uzasadnionych przypadkach, o których mowa w art. 81 ust. 4 Rozporządzenie ogólnego nr 1060/2021, IP przeprowadza kontrolę realizacji umowy inwestycyjnej w siedzibie Ostatecznego Odbiorcy (lub w miejscu realizacji przez niego inwestycji).

Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki odpowiedzialne jest za prowadzenie kontroli podpisanych umów o finansowaniu projektów realizowanych przez BGK. Kontrole te ujmowane są w Rocznych Planach Kontroli IP i przeprowadzane przynajmniej raz w trakcie roku obrachunkowego, w przypadku zatwierdzenia przez IP na rzecz Beneficjenta - Bank Gospodarstwa Krajowego jakichkolwiek płatności. W obszarze wsparcia zwrotnego IP podpisała dwie umowy o finansowaniu projektów realizowanych przez BGK, w odniesieniu do których, dla każdego roku obrachunkowego, sporządzona zostaje tabela z układem chronologicznym i tematycznym kontroli umów o finansowaniu.

W trakcie ww. kontroli, weryfikacji podlega m.in.:

- prawidłowość oceny i wyboru Partnerów Finansujących,
- prawidłowość przekazywania środków do Partnerów Finansujących,
- prawidłowość zakwalifikowania Ostatecznego Odbiorcy w projekcie, w tym ocena wiarygodności złożonych oświadczeń, których sprawdzenie będzie możliwe poprzez dostępne bazy danych/systemy informatyczne lub inne dokumenty źródłowe,
- prawidłowość weryfikacji kwalifikowalności wydatków inwestycyjnych,
- prawidłowość prowadzonego nadzoru i kontroli nad realizacją umów operacyjnych (w tym wykonywania przez Partnerów Finansujących czynności kontrolnych i monitorujących wobec ostatecznych odbiorców),
- monitorowanie jakości portfela inwestycyjnego pozostającego w obsłudze Partnerów Finansujących,
- prawidłowość realizacji obowiązków sprawozdawczych w zakresie działalności IF,
- prawidłowość gromadzenia i przetwarzania danych, w tym danych osobowych w celu realizacji umów,
- prawidłowość zapewnienia możliwości ponownego wykorzystania środków zwróconych z inwestycji, jeśli przewiduje to umowa o finansowaniu,
- prawidłowość wywiązywania się beneficjenta (BGK) z obowiązku monitorowania i przedstawiania sprawozdań z realizacji założonych wartości wskaźników w odniesieniu do wdrażanych instrumentów finansowych,
- prawidłowość wywiązywania się beneficjenta (BGK) z obowiązku przekazywania informacji w zakresie nieprawidłowości zidentyfikowanych w ramach wdrażanych instrumentów finansowych (w tym obowiązków Partnera Finansującego w przedmiotowym zakresie),
- prawidłowość realizacji obowiązków informacyjno-promocyjnych w ramach wdrażanych instrumentów finansowych,
- prawidłowość zapewnienia właściwej ścieżki audytu oraz archiwizacji dokumentacji,
- prawidłowość prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej Funduszu powierniczego,
- weryfikacja administracyjna zza biurka umów inwestycyjnych wybranych do kontroli zgodnie z metodyką zawartą w Rocznym Planie Kontroli.

IP odpowiedzialna jest również za nadzór nad realizacją przez beneficjentów obowiązku, o którym mowa w Rozdziale 6 pkt 12 wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027 z dnia 26 października 2022 r.

Wykaz najważniejszych elementów, które powinny podlegać weryfikacji w trakcie prowadzonej kontroli instrumentów finansowych został przedstawiony w ramach *Listy sprawdzającej do kontroli projektu realizowanego w oparciu o umowę o finansowaniu w ramach FEO 2021- 2027 (zakres ogólny) – sporządzana w ramach aplikacji e-Kontrole* oraz *Listy sprawdzającej dla oceny kwalifikowalności wydatków w ramach Umowy Inwestycyjnej z Ostatecznym Odbiorcą (Instrumenty Finansowe),* zawartych w dokumencie *Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji FEO na lata 2021-2027.*

3. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność.

3.1 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej.

Analiza ryzyka wykonywana jest indywidualnie do każdego projektu po podpisaniu umowy o dofinasowanie projektu. W przypadku zmiany czynnika ryzyka następuje aktualizacja Analizy ryzyka.

Tabela 1. Czynniki ryzyka wykorzystywane w analizie ryzyka służącej określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej lub kompleksowej (EFRR) dla IP OCRG.

Lp.	Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
1.	**Wysokość środków finansowych** **(Waga 20%)**	**a/ procedura konkurencyjna** Wartość projektu jest niższa lub równa średniej wartości kwoty dofinasowania projektu zawartej w regulaminie konkursu naboru **b/ procedura niekonkurencyjna** Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie jest niższa lub równa 5 mln PLN	**a/ procedura konkurencyjna** Wartość projektu przekracza średnią wartość kwoty dofinasowania projektu zawartej w regulaminie konkursu naboru o mniej niż 30 % **b/ procedura niekonkurencyjna** Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie mieści się w przedziale od 5-10 mln PLN	**a/ procedura konkurencyjna** Wartość projektu przekracza średnią wartość kwoty dofinasowania projektu zawartej w regulaminie konkursu naboru o 30 % **b/ procedura niekonkurencyjna** Wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie jest wyższa niż 10 mln PLN
2.	**Doświadczenie beneficjenta (jako Lidera lub partnera) w projektach realizowanych w ramach EFRR** **(Waga 20 %)**	Posiada duże doświadczenie we wdrażaniu projektów w ramach RPO WO 2014-2020-EFRR (5 i więcej projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie[27])	Posiada małe doświadczenie we wdrażaniu projektów w ramach RPO WO 2014-2020 - EFRR (mniej niż 5 projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie[28])	Nie posiada doświadczenia we wdrażaniu projektów w ramach RPO WO 2014-2020 - EFRR[29]

[27] Na podstawie danych z SL2014, dotyczy projektów EFRR wdrażanych przez IP
[28] j.w.
[29] j.w.

Lp.	Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
3.	**Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu** **(Waga 10%)**	0-1	2-4	5 i więcej
4.	**Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez Beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 oraz RPO WO 2014-2020**[30] **(Waga 20 %)**	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono błędy/ uchybienia Brak kontroli na projekcie.	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości
5.	**Liczba skarg oraz wpisów do bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania (nie dotyczących nadużyć finansowych) w związku z realizacją projektów danego beneficjenta** **(Waga 30%)**	Nie złożono zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów w związku z realizacją projektów danego beneficjenta	Zgłoszono skargi/donosy w odniesieniu do projektu realizowanego przez danego beneficjenta	W Bazie podmiotów zgłoszonych do organów ścigania ujawniono wpisy w związku z realizacją projektów danego beneficjenta (brane są pod uwagę szczegółowe informacje dotyczące podmiotu powiązanego, statusu sprawy oraz typu czynu zabronionego, w kontekście ich ewentualnego wpływu na projekt objęty analizą ryzyka)

Tabela 2. Wyniki analizy ryzyka – punkty z uwzględnieniem wagi danego czynnika, od najmniej ryzykowne do najbardziej ryzykowne (EFRR) dla IP OCRG.

Lp.	Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
1.	**Wysokość środków finansowych** **(Waga 20%)**	**2** **(10 * 20 %)**	**4** **(20*20 %)**	**6** **(30*20 %)**
2.	**Doświadczenie beneficjenta (jako Lidera lub partnera) w projektach realizowanych w ramach EFRR** **(Waga 20 %)**	**2**	**4**	**6**
3.	**Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu**	**1**	**2**	**3**

[30] W ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego, weryfikacja na podstawie zakładki Kontrole w SL2014 oraz CST 2021

Lp.	Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
	(Waga 10%)			
4.	**Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez Beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 oraz RPO WO 2014-2020**[4] **(Waga 20 %)**	**2**	**4**	**6**
5.	**Liczba skarg oraz wpisów do bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania (nie dotyczących nadużyć finansowych) w związku z realizacją projektów danego beneficjenta** **(Waga 30%)**	**3**	**6**	**9**
Łączna liczba uzyskanych punktów		**10**	**20**	**30**

W przypadku potwierdzonych w prawomocnym wyroku sądu podejrzeń oszustw finansowych w związku z realizacją projektów danego beneficjenta (brane są pod uwagę również informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania) IP pomija analizę ryzyka i weryfikuje kompleksowo każdy wniosek opłatność.

Zgodnie z analizą ryzyka projekty (w zależności od tego czy zostały wybrane w procedurze niekonkurencyjnej czy w procedurze konkurencyjnej) dzielimy na 2 grupy, w następujący sposób:

- **Projekty wybrane w procedurze niekonkurencyjnej**

  25-30 pkt – projekty podlegają kompleksowej weryfikacji.

  10-24 pkt – projekty podlegające częściowej weryfikacji (Metodyka doboru próby dokumentów).

- **Projekty wybrane w procedurze konkurencyjnej**

  21-30 pkt – projekty podlegają kompleksowej weryfikacji.

  10-20 pkt – projekty podlegające częściowej weryfikacji (Metodyka doboru próby dokumentów).

W przypadku umów o dofinansowanie projektu rozliczanych w oparciu o kwoty ryczałtowe, zgodnie z zasadami rozliczania kosztów uproszczonych Beneficjent ma obowiązek przedstawienia wraz z każdym wnioskiem o płatność kompletu dokumentacji potwierdzającej zrealizowanie wskaźników pomiaru kwot ryczałtowych zgodnie z dokumentem: *Szczegółowy budżet projektu z opisem metodologii oszacowania kwot ryczałtowych (koszty bezpośrednie).* Mając na uwadze powyższe, jak również biorąc pod uwagę, iż w przypadku wniosków o płatność rozliczanych w całości w oparciu o kwoty ryczałtowe Beneficjent rozliczany jest z osiągnięcia wskaźników pomiaru kwot ryczałtowych, a nie sposobu poniesienia wydatków kwalifikowalnych przygotowanie analizy ryzyka dla tego typu projektów jest niezasadne.

3.2 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność.

Tabela 3. Dobór próby dokumentów do kontroli częściowej weryfikacji wniosków o płatność beneficjenta – IP OCRG.

Populacja (krótki opis)	Każdy złożony przez Beneficjenta wniosek o płatność rozliczający co najmniej 3 faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	5%, 30% dokumentów księgowych przedstawionych do rozliczenia dotyczących wydatków kwalifikowalnych
Metoda doboru próby:	
– na podstawie ryzyka	TAK
– dobór losowy	TAK Udział w próbie: 1 dokument księgowy
– ocena ekspercka	NIE
– inny (jaki?)	TAK, dobór dokumentów do próby następuje w oparciu o przynależność dokumentu do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu

Metodologia przyjęta przez IP w ramach procesu kontroli wniosków o płatność zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia analizę ryzyka, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków.

W ramach IP – OCRG weryfikacji administracyjnej „zza biurka" podlega każdy złożony przez Beneficjenta wniosek o płatność. Proces weryfikacji wniosków o płatność dokonywany jest przez pracowników DRP z zastosowaniem metody „dwóch par oczu". Następnie zweryfikowany wniosek jest akceptowany przez Z-cę Kierownika/Głównego Specjalistę, a następnie zatwierdzany przez Kierownika Działu/Z-cę Dyrektora.

Beneficjent składa wniosek o płatność przez CST2021.

W przypadku gdy Beneficjent we wniosku o płatność rozlicza do 2 faktur lub innych dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z przesłaniem wniosku płatność, przesyła dokumenty potwierdzające kwalifikowalność wydatków. W przypadku gdy Beneficjent we wniosku o płatność rozlicza co najmniej 3 faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej pracownik DRP dokonuje wyboru próby wydatków do częściowej weryfikacji (spośród dokumentów zawartych w zestawieniu wydatków) zgodnie z metodyką opisaną poniżej i wzywa Beneficjenta do przedłożenia za pośrednictwem CST2021 skanów dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków. W zależności od rodzaju dokumentu podlegającego weryfikacji dokumentami potwierdzającymi kwalifikowalność wydatków mogą być m.in.:

– faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty,
– dokumenty potwierdzające odbiór urządzeń, sprzętu lub wykonanie prac,
– w przypadku zakupu urządzeń/sprzętu, które nie zostały zamontowane – kopie protokołów odbioru urządzeń/sprzętu lub przyjęcia materiałów, z podaniem miejsca ich składowania,
– wymaganym dokumentem potwierdzającym realizację Projektu (związanego z przebudową lub rozbudową obiektu) mogą być także dokumenty księgowe potwierdzające zwiększenie wartości środka trwałego po zakończeniu inwestycji,
– dokumenty potwierdzające prowadzenie wyodrębnionej ewidencji wydatków w projekcie,

– inne niezbędne dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację Projektu w tym potwierdzające, że wydatki zostały poniesione w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów,

– inne dokumenty niezbędne do potwierdzenia kwalifikowalności wydatków w tym dokumenty kwalifikujące do udziału w projekcie Uczestnika Projektu/Ostatecznego Odbiorcy (w przypadku projektów, w których występują oświadczenia Ostatecznego Odbiorcy/Uczestnika Projektu, weryfikacji będą podlegały te oświadczenia, których sprawdzenie będzie możliwe poprzez dostępne bazy danych/systemy informatyczne lub inne dokumenty źródłowe),

– w przypadku rozliczenia środków zaliczki - niezależnie od obowiązującej metody weryfikacji (uproszczona/pogłębiona) - faktury, potwierdzenia zapłaty oraz szczegółowe protokoły odbioru robót podpisane przez wykonawcę oraz odbiorcę oraz kierownika budowy (*chyba że właściwy organ wydający pozwolenie na budowę wyłączył konieczność ustanawiania kierownika budowy)* lub inspektora nadzoru. Z protokołu odbioru musi wynikać jaki zakres robót został wykonany na podstawie przedłożonej do rozliczenia faktury. Wyjątek stanowi sytuacja, kiedy beneficjent wnioskuje o przekazanie środków zaliczki tytułem wpłaty zaliczki na rzecz wykonawcy zgodnie z podpisaną umową,

– w przypadku gdy Beneficjent wnioskuje o zaliczkę, która jednorazowo wynosi co najmniej 1 000 000,00 zł, oraz jej przeznaczenie obejmuje wydatki infrastrukturalne (związane z procesem budowlanym), a stopień zaawansowania i wykorzystania przez Beneficjenta dotychczas przekazanych Beneficjentowi środków budzi uzasadnione wątpliwości, DRP wnioskuje o wizytę na miejscu (monitorującą) w celu potwierdzenia stopnia zaawansowania realizacji projektu. Weryfikacja wniosku o płatność o zaliczkę zostaje wówczas wstrzymana do czasu uzyskania z DKO wyników kontroli,
– w przypadku wnioskowania przez Beneficjenta o pierwszą zaliczkę (gdy projekt znajduje się w początkowej fazie realizacji) pracownik DRP nie ma obowiązku wnioskowania o wizytę monitorującą,
– wnioskowanie o wizytę monitorującą nie dotyczy projektów własnych, kiedy Beneficjentem jest Województwo Opolskie.

Jednocześnie Pracownik DRP wzywa Beneficjenta do przedłożenia za pośrednictwem CST2021 skanów dokumentów potwierdzających zapłatę za wszystkie wydatki przedstawione do rozliczenia w ramach wniosku o płatność (wyciągi bankowe, raporty kasowe, zestawienia płatności gotówkowych)[31].

Komplet dokumentów przedłożonych przez Beneficjenta znajduje się w CST2021.

W ramach wniosku o płatność częściowej weryfikacji podlega:

- 5%, 30% dokumentów księgowych przedstawionych do rozliczenia dotyczących wydatków kwalifikowalnych, w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR (dobór następuje zgodnie z **Metodyką doboru próby dokumentów** opisaną poniżej),
- dokumentacja źródłowa dotycząca minimum 5% losowo wybranych uczestników projektu, którzy przystąpili do projektu w okresie rozliczeniowym, za jaki składany jest wniosek o płatność, jednak nie mniej niż 3 i nie więcej niż 10 uczestników.

Metodyka doboru próby dokumentów:

Dokumenty (faktury, rachunki i inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej) powinny zostać przyporządkowane do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu.

[31] Nie dotyczy projektów własnych.

Nr grupy dokumentów	Liczba dokumentów księgowych zawartych w poszczególnych przedziałach (W).	Minimalna próba dokumentów księgowych w ramach danej grupy podlegająca kontroli
1	**2**	**3**
A.	x < 200 tys. zł	5 %
B.	200 tys. zł ≤ x < 1 mln zł	30 %
C.	x ≥ 1 mln zł	30 %

Do częściowej weryfikacji wybiera się zawsze dokumenty o najwyższej kwocie wydatków kwalifikowalnych z każdej grupy.

Jeżeli w wybranej w powyższy sposób próbie znajdują się dwa lub więcej dokumentów dotyczących tego samego postępowania/tej samej umowy z wykonawcą, do próby wybierany jest tylko jeden dokument księgowy o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych, natomiast do próby jest dobierany kolejny dokument wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

Dobierając próbę w drugim i w kolejnych wnioskach o płatność należy przyjąć zasadę, iż jeżeli do próby zostaje wybrany dokument, dotyczący postępowania/umowy, które były już weryfikowane w ramach projektu, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest kolejny dokument wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

W przypadku, gdy częściowa weryfikacja dwóch pierwszych wniosków o płatność w ramach danego projektu nie wykaże wydatków niekwalifikowalnych oraz gdy w projekcie nie stwierdzono nieprawidłowości, w kolejnych wnioskach o płatność IP może dokonywać weryfikacji próby pozycji wyłącznie na podstawie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dokumentami dowodzącymi dokonanie zapłaty.

W przypadku powzięcia informacji w zakresie stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w innych projektach realizowanych przez tego samego beneficjenta w zakresie tego samego funduszu w ramach umów o dofinansowanie zawartych z daną instytucją – możliwe jest przeprowadzenie analizy w zakresie adekwatnego doboru próby dokumentów rozliczających wydatki składanych przez takiego beneficjenta we wszystkich realizowanych przez niego projektach w zakresie tego samego funduszu w ramach umów o dofinansowanie zawartych z daną instytucją. W szczególności możliwe jest dokonanie częściowej weryfikacji na minimum 5% wydatków w obszarze, w którym stwierdzono nieprawidłowości w innych projektach realizowanych przez tego samego beneficjenta.

W przypadku stwierdzenia wydatku niekwalifikowalnego lub nieprawidłowości w grupie z danego przedziału próbę należy rozszerzyć o kolejne 5%, 30%. Zwiększenie próby dokonane zostanie w oparciu o dobór losowy dokumentów.

Dobór próby dokonany przez pracownika będącego „pierwszą parą oczu" jest weryfikowany i potwierdzany przez pracownika będącego „drugą parą oczu".

Pracownik weryfikujący wniosek o płatność określa wielkość próby na podstawie poniższego wzoru:

P = [(5% x AW) + (30% x BW) + (30% x CW)]

gdzie:
P – wielkość próby, tj. ilość dokumentów księgowych podlegających częściowej weryfikacji

5%, 30% – procent dokumentów podlegających częściowej weryfikacji;

AW,BW,CW – ilość dokumentów księgowych dot. wydatków kwalifikowalnych zawartych w poszczególnych przedziałach.

Przy obliczaniu wielkości próby wynik iloczynu zaokrągla się zawsze w górę do liczby całkowitej.

Przykład: Wniosek współfinansowany z EFRR zawiera 7 pozycji kwalifikowalnych, w tym 4 pozycje dotyczące grupy A, 2 dotyczące grupy B i 1 dotyczącą grupy C.

P = **[(5% x 4) + (30% x 2) + (30% x 1)]** = 1 + 1 + 1 = 3

Weryfikacji podlegają 3 pozycje.

Ponadto, dobór próby dokumentów uzupełniany jest przez losowy dobór jednego dokumentu księgowego.
W celu dokonania doboru losowego pracownik będący „pierwszą parą oczu" generuje na podstawie wersji elektronicznej weryfikowanego wniosku o płatność plik Excel zawierający wszystkie dokumenty księgowe zawarte we wniosku, w którym dokumentom przyporządkowane są numery (od 1 do n, gdzie n – numer ostatniego z elementów). Następnie za pomocą programu Excel, pracownik generuje liczbę losową z danego zakresu. Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu dokumentowi w zestawieniu. Wylosowany dokument podlega weryfikacji zgodnie z obowiązującą dla danego wniosku o płatność metodą. W przypadku, gdy wylosowany dokument został już wybrany do próby dokumentów do weryfikacji, wyłonionej na podstawie stosowanej metodologii, dokonywane jest kolejne losowanie.

Dokumenty do sprawdzenia w trakcie weryfikacji wniosku o płatność i danych uczestników projektu, w którym wydatki bezpośrednie rozliczane są metodami uproszczonymi, określa się w następujący sposób:

- w przypadku wydatków rozliczanych kwotą ryczałtową – obligatoryjnemu sprawdzeniu podlega dokumentacja źródłowa potwierdzająca wykonanie zadań objętych kwotami ryczałtowymi,
- w przypadku wydatków rozliczanych stawkami jednostkowymi – obligatoryjnemu sprawdzeniu podlega dokumentacja źródłowa dotycząca minimum 30% rozliczanych we wniosku o płatność stawek jednostkowych.

Doboru próby dokonuje się w terminie do 5 dni roboczych liczonym od dnia następującego po dniu wpływu do IP wniosku o płatność rozliczającego co najmniej 3 faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej. Termin weryfikacji wniosku o płatność rozpoczyna się od dnia następującego po dniu przekazania przez Beneficjenta do IP dokumentów wynikających z dokonanego doboru próby.

Jeżeli w trakcie weryfikacji wniosku o płatność, beneficjent zmieni liczbę dokumentów, kwotę kwalifikowalną dokumentu lub zmieni dokumenty ujęte w zestawieniu wydatków w tym wniosku o płatność, wówczas dokonywany jest ponowny dobór próby (nie dotyczy sytuacji, gdy zmiana w zestawieniu wydatków wynika z uwag IP). Wszystkie dokumenty, które znalazły się w pierwotnym doborze próby, a które nie zostały przez beneficjenta usunięte z zestawienia wydatków, nadal podlegają weryfikacji IP, nawet gdy nie zostały wybrane do weryfikacji w ponownym doborze próby.

IP nie dopuszcza weryfikacji w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST2021 bez konieczności wypełniania i załączania listy sprawdzającej.

Wszystkie dokumenty przekazywane są przez Beneficjenta za pomocą CST2021. W przypadku awarii CST2021, lub braku możliwości technicznych pozwalających na przesłanie dokumentów Beneficjent przedkłada dokumenty w wersji papierowej, przy czym zobowiązuje się do ich przesłania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego niezwłocznie po ustaniu przyczyn, o których mowa powyżej (za wyjątkiem przyczyn technicznych). W uzasadnionych przypadkach IP może dopuścić złożenie

dokumentów w innej formie niż za pomocą CST2021. Niezależnie od ww. zasad IP zastrzega sobie prawo do zwrócenia się do Beneficjenta o dodatkowe dokumenty nie objęte próbą.

W przypadku wniosku o płatność, obejmującego weryfikację zamówienia publicznego (PZP/zasada konkurencyjności) sprawdzeniu podlegają przedłożone przez Beneficjenta dokumenty. Weryfikacja polega na sprawdzeniu kompletności dokumentacji i prawidłowości przeprowadzonej procedury względem obowiązujących przepisów (odpowiednio Ustawa PZP lub Wytyczne dot. kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027). Odzwierciedleniem przeprowadzonej kontroli administracyjnej jest wypełniona lista sprawdzająca.

Wraz z każdym wnioskiem o płatność Beneficjent przedkłada także oświadczenie:

- konieczności przestrzegania zasad horyzontalnych,
- dotyczące sankcji w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę,
- dotyczące podwójnego finansowania.

Powyższe oświadczenie podlega weryfikacji/sprawdzeniu w dostępnych bazach danych i na stronach internetowych. Z przeprowadzonej weryfikacji tworzone są printscreeny oraz dokumenty PDF, w tym m.in.:

- printscreen z bazy danych prowadzonej przez Koordynatora KPP i KPON,
- printscreeny z listy sankcyjnej oraz dedykowanych rozporządzeń dot. sankcji w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę,
- printscreeny z weryfikacji przeprowadzonej w systemie CST2021 poprzez funkcję 'Znajdź w innych projektach' oraz raport PDF z aplikacji SKANER.

Ponadto, w ramach badanych na próbie dokumentów zamówień publicznych (PZP/konkurencyjność), weryfikacji podlegają złożone przez Beneficjenta i potencjalnych oferentów oświadczenia dot. braku występowania konfliktu interesów. Wiarygodność złożonych oświadczeń badana jest za pomocą dostępnych baz danych i stron internetowych. Z przeprowadzonej weryfikacji tworzona jest dokumentacja w postaci PDF (np. raport z aplikacji SKANER) lub printscreen, która następnie zapisywana jest w systemie EZD.

3.3 Dobór próby do kontroli administracyjnej zza biurka/kontroli na miejscu w ramach Instrumentów Finansowych.

Dobór próby pożyczek do weryfikacji odbywa się na podstawie załączonego do wniosku o płatność wykazu płatności na rzecz Ostatecznych Odbiorców oraz zestawienia opłat za zarządzanie, tj. wydatków poniesionych w rozumieniu art. 68 ust. 1 Rozporządzenia ogólnego, przy czym wydatki podlegają podziałowi na dwie grupy:

- **Grupę I**, obejmującą płatności na rzecz Ostatecznych Odbiorców w formie pożyczek (Instrument Finansowy) / pożyczek z częściowym umorzeniem kapitału (Instrument mieszany),
- **Grupę II,** obejmującą płatności z tytułu opłat za zarządzanie.

W ramach **Grupy I**, doboru próby dokonuje się zarówno na etapie weryfikacji wniosku o płatność przez Dział Instrumentów Finansowych IP OCRG (DIF), jak i na etapie kontroli na miejscu realizowanej w ramach planu kontroli przez Dział Kontroli IP OCRG (DKO), tj. kontroli Projektu na podstawie zatwierdzonego wniosku o płatność Beneficjenta (BGK).

Dobór próby dokumentów do kontroli odbywa się poprzez ustalenie liczby (populacji) pożyczek odrębnie dla każdego działania, w ramach którego wdrażane są instrumenty finansowe. Liczba pożyczek

podlegających kontroli określana jest na podstawie niestatystycznej metody doboru próby wg poniższych założeń:

Liczebność populacji	**Minimalna liczebność próby**
1-9	Wszystkie elementy
10-50	10
51-500	20
501-1000	25
1001-2000	30
2001-więcej	40

W przypadku gdy, na wcześniejszym etapie wdrażania IF, dana pożyczka została całościowo zweryfikowana (tj. kontrola obejmowała kwalifikowalność udzielenia oraz rozliczenia wsparcia) przez Dział Instrumentów Finansowych/ Dział Kontroli IP, jak również przez inne uprawnione podmioty (w szczególności KE, IA, IZ), pożyczka ta zostaje wyłączona z populacji stanowiącej podstawę do wytypowania próby.

Prowadząc kontrolę pożyczki należy kierować się zasadą unikania dublowania czynności weryfikacyjnych, które zostały już przeprowadzone w tym samym zakresie na innym etapie weryfikacji pożyczki.

Po ustaleniu liczebności próby, wyboru pożyczek do weryfikacji administracyjnej / kontroli na miejscu dokonuje się w oparciu o **analizę ryzyka**[32]**.** Oceny ryzyka dokonuje się w oparciu o czynniki ryzyka poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia małego/średniego/dużego ryzyka. Po dokonaniu analizy ryzyka możliwe jest uszeregowanie pożyczek wg wskaźnika procentowego. Pożyczki kwalifikują się do weryfikacji administracyjnej / kontroli na miejscu zgodnie z zasadą: „im większy wskaźnik procentowy oceny ryzyka, tym większe ryzyko związane z realizacją danej pożyczki".

Następnie sporządza się proponowany układ pożyczek od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższy wskaźnik procentowy) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszym wskaźnikiem procentowym). Przy jednakowej liczbie punktów o kolejności pożyczki decyduje ogólna wartość pożyczki – pożyczki o większej wartości zajmują wyższą pozycję w zestawieniu.

W celu zagwarantowania wyboru do próby pożyczki z każdego typu projektu (rozumianego dla potrzeb wyboru próby jako produkt finansowy określony w Metryce IF), przedstawionego do rozliczenia w ramach danego wniosku o płatność, wymagane jest określenie liczebności poszczególnych typów wsparć w ramach wyznaczonej próby. Powyższe realizowane jest w oparciu o następujące założenia:

a) wyliczenie procentowego udziału Umów Inwestycyjnych zawartych w poszczególnych typach projektów w populacji pożyczek stanowiącej podstawę wytypowania próby;
b) określenie liczby Umów Inwestycyjnych zawartych w poszczególnych typach projektów, w oparciu o ww. udział procentowy, w ramach wyznaczonej liczebności próby;
c) wybór Umów Inwestycyjnych zawartych w poszczególnych typach projektów spośród układu pożyczek, wytypowanych w oparciu o analizę ryzyka, w liczbie określonej zgodnie z lit. b), z uwzględnieniem wartości wskaźnika procentowego.

Tabela 4. Obowiązkowe czynniki ryzyka do stosowania przez Instytucje Pośredniczące w metodologii doboru próby pożyczek do weryfikacji administracyjnej / kontroli na miejscu

[32] Weryfikacje zarządcze oparte na ryzyku – Art. 74 ust. 2 Rozporządzenia Ogólnego.

Lp.	Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko –** **wielkość przypisanej** **wagi:** ***wskaźnik ryzyka 1***	**Średnie ryzyko –** **wielkość przypisanej** **wagi:** ***wskaźnik ryzyka 2***	**Duże ryzyko –** **wielkość przypisanej** **wagi:** ***wskaźnik ryzyka 3***
1.	***Wartość pożyczki*** ***(WAGA 25 %)***	do 30% max wartości pożyczki	powyżej 30% do 60% max wartości pożyczki	powyżej 60% max wartości pożyczki
2.	***Postęp spłaty*** ***(wartość spłaconej pożyczki)*** ***(WAGA 20 %)***	Karencja	0 - 50%	50 <
3.	***Przedłożenie rozliczenia pożyczki*** ***(WAGA 15%)***	Nie*	Częściowe rozliczenie	Tak
4.	***Status/Forma prowadzenia działalności*** ***(dane pozyskane od MFP/PF)*** ***(WAGA 25%)***	Działanie 1.11 Średni	Działanie 1.11 Mały	Działanie 1.11 Mikro
		Działanie 2.7 JST Jednostki organizacyjne działające w imieniu JST	Działanie 2.7 TBS, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe, Klastry energii, Spółdzielnie energetyczne, Podmioty działające na podstawie umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, Spółki komunalne	Działanie 2.7 MŚP
5.	***Okres prowadzonej działalności*** ***(WAGA 15%)***	Powyżej 10 lat	2-10 lat	do 2 lat

* termin rozliczenia wydatkowanych środków nie upłynął lub została wyrażona zgoda na wydłużenie przedmiotowego terminu; w przeciwnym przypadku do pożyczki zostaje przypisane duże ryzyko o wadze wskaźnika ryzyka na poziomie 3.

Dodatkowo stosowana przez IP OCRG metodyka wyboru próby pożyczek do weryfikacji administracyjnej / kontroli na miejscu uzupełniona zostaje o pożyczki wybrane w oparciu o wybór losowy jednej pożyczki na każdym etapie ustalania próby do weryfikacji. Pracownik Działu Instrumentów Finansowych IP lub Działu Kontroli IP dokonuje wyboru próby losowej za pomocą arkusza Excel z wykorzystaniem funkcji LOS (= los() * n) z zakresu od 1 do n, gdzie n oznacza numer porządkowy ostatniego z elementów zestawienia. Wygenerowana losowo liczba naturalna przyporządkowywana jest numerowi porządkowemu pożyczki w zestawieniu. Wylosowane pożyczki zostają włączone do grup pożyczek wybranych do weryfikacji administracyjnej / kontroli na miejscu po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka.

W przypadku, gdy w ramach doboru próby pożyczek dokonanego w oparciu o analizę ryzyka nie zostanie uwzględniony każdy z Partnerów Finansujących ww. doboru losowego pożyczki dokonuje się spośród Umów Inwestycyjnych udzielonych przez tego/tych Partnera/ów Finansującego/ych.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości IP dokonuje kolejnego losowego doboru pożyczki w liczbie odpowiadającej liczbie pożyczek, w ramach których stwierdzono nieprawidłowość, w odniesieniu do Umowy Operacyjnej zawartej z Partnerem Finansującym, u którego wystąpiła nieprawidłowość.

W ramach **Grupy II**, weryfikacji podlega jedna opłata dotycząca wynagrodzenia instytucji, z którą IP zawarła umowę o finansowaniu oraz jedna opłata dotyczącą wynagrodzenia każdego Partnera Finansującego występującego w wykazie opłat za zarządzanie. Wyboru losowego próby dokonuje się za pomocą arkusza Excel z wykorzystaniem funkcji LOS.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości w badanej próbie, IP dokonuje dodatkowego doboru próby na warunkach określonych powyżej, w odniesieniu do podmiotu, u którego wystąpiła nieprawidłowość. Próba dokumentów do weryfikacji w odniesieniu do opłat za zarządzanie ustalana jest na podstawie załączonego do wniosku o płatność zestawienia opłat za zarządzanie. Poprawność naliczonych/pobranych przez MFP/PF opłat za zarządzanie weryfikowana będzie w oparciu dokumenty/dane wprowadzone przez Beneficjenta do systemu CST2021. Funkcję pomocniczą w przedmiotowym zakresie pełni aplikacja SZFEIK – System Zarządzania Funduszami Europejskimi i Krajowymi. Dokumentem potwierdzającym przeprowadzenie procesu weryfikacyjnego zgodności danych jest wydruk zrzutu/eksportu danych z ww. systemu SZFEIK, wykorzystanych do weryfikacji.

Pracownik Działu Instrumentów Finansowych IP / Działu Kontroli IP dokonuje wyboru próby wydatków do szczegółowej weryfikacji zgodnie z metodyką opisaną powyżej i zawiadamia Beneficjenta o konieczności przedłożenia skanów/kopii dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków, tj.:

- w odniesieniu do **Grupy I** wydatków:
  - dokumenty kwalifikujące do udziału w projekcie (w przypadku, gdy w dokumentacji pożyczkowej występuje oświadczenie złożone przez Ostatecznego Odbiorcę należy zweryfikować jego wiarygodność w oparciu o dokumenty/bazy danych wskazane na etapie wyboru PF (np. w Metryce Instrumentu Finansowego),
  - dokumenty potwierdzające udzielenie wsparcia w postaci pożyczki / pożyczki z umorzeniem (m. in. Umowy Inwestycyjne/aneksy do Umów Inwestycyjnych wraz załącznikami),
  - zabezpieczenie realizacji umowy,
  - potwierdzenie przekazania przez Partnera Finansującego środków na rzecz Ostatecznego Odbiorcy,
  - dokumenty potwierdzające rozliczenie pożyczki / pożyczki z umorzeniem (dopuszcza się przedłożenie kserokopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem), tj. faktury/inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty, ewidencję środków trwałych/ewidencję wyposażenia/ewidencję wartości niematerialnych i prawnych, dokumentację zdjęciową, zawierającą m. in. zdjęcia zakupionego sprzętu,
  - dokumenty dotyczące poprawności udzielenia pomocy publicznej/pomocy de minimis,
  - dokumentację z przeprowadzonej kontroli Umowy Inwestycyjnej (jeśli dotyczy).

W odniesieniu do Umów Inwestycyjnych co najmniej częściowo rozliczonych, zastrzega się możliwość wezwania Beneficjenta do przedłożenia innych, nie wymienionych powyżej dokumentów.

- w odniesieniu do **Grupy II** wydatków:
  - dokument potwierdzający przelew opłaty za zarządzanie; zastrzega się możliwość wezwania Beneficjenta do przedłożenia innych dokumentów; w ramach przedmiotowej Grupy badana jest poprawność naliczenia/pobrania opłat za zarządzanie.

Tabela 5. Dobór próby dokumentów podczas weryfikacji rozliczenia Umowy Inwestycyjnej.

Populacja (krótki opis)	Wykaz wydatków ujętych w arkuszu rozliczeniowym pożyczki[33]

[33] W przypadku braku arkusza rozliczeniowego pożyczki, pracownik DIF/DKO może sporządzić/wygenerować ze SZFEIK zestawienie dokumentów rozliczeniowych

<table>
<tr><td>Dobór próby</td><td>TAK</td></tr>
<tr><td>Minimalna wielkość próby (%)</td><td>1. W trakcie weryfikacji dokumentów źródłowych, ujawnionych w arkuszu rozliczeniowym pożyczki/zestawieniu dokumentów rozliczeniowych/ aplikacji SZFEIK, można przyjąć, iż weryfikacja przeprowadzona zostanie w oparciu o liczebność próby wynikającą z poniższego zestawienia.
<table>
<tr><th>Liczebność populacji</th><th>Minimalna liczebność próby</th></tr>
<tr><td>1-9</td><td>Wszystkie elementy</td></tr>
<tr><td>10-50</td><td>10</td></tr>
<tr><td>51-500</td><td>20</td></tr>
<tr><td>501-1000</td><td>25</td></tr>
<tr><td>1001-2000</td><td>30</td></tr>
<tr><td>2001-więcej</td><td>40</td></tr>
</table>
2. W przypadku, gdy Partner Finansujący dokonał weryfikacji dokumentów rozliczeniowych na podstawie próby, potwierdzenie poprawności dokonanej przez PF oceny następuje na podstawie weryfikacji 100% ww. próby.</td></tr>
<tr><td>Metoda doboru próby</td><td></td></tr>
<tr><td>➢ dobór losowy</td><td>TAK

Wyboru próby dokumentów do szczegółowej weryfikacji dokonuje się w oparciu o losowanie systematyczne, polegające na wyborze do próby elementów populacji oddalonych od siebie o stałą wartość k, zwaną interwałem.

Stosując losowanie systematyczne, należy określić:

interwał losowania k = N / p

gdzie:

N – oznacza liczebność populacji

p – żądana liczebność próby

Doboru pierwszej jednostki do próby, pracownik DIF/DKO dokonuje losowo za pomocą arkusza Excel z wykorzystaniem funkcji LOS (= los() * k) z zakresu od 1 do k, gdzie k oznacza wartość interwału. W przypadku, gdy wartość interwału losowania nie jest liczbą całkowitą, to wynik zostaje zaokrąglony w dół (bierzemy część całkowitą danej liczby). Wygenerowana losowo liczba naturalna przyporządkowywana jest numerowi porządkowemu w arkuszu rozliczeniowym pożyczki/zestawieniu dokumentów rozliczeniowych/aplikacji SZFEIK. Do szczegółowej weryfikacji wybrane zostają te jednostki z operatu losowania, których numery są oddalone od pierwszej jednostki i każdej następnej o wartość interwału losowania.</td></tr>
</table>

4. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości.

Wybór próby projektów do kontroli określa *Metodyka doboru próby projektów do kontroli na miejscu* oraz *Metodyka doboru próby dokumentów dotyczących instrumentów finansowych w ramach FEO 2021-2027* zawarte w niniejszym Planie. Opisują one jaki procent projektów/dokumentów powinien być wybrany po przeprowadzeniu analizy ryzyka projektów/dokumentów.

Kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta są prowadzone na próbie projektów, opierają się na analizie ryzyka i są proporcjonalne do ryzyk stwierdzonych *ex-ante* i na piśmie, zgodnie z art. 74 ust. 2 Rozporządzenia nr 2021/1060.

Metodyka przyjęta przez IP zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych projektów, w celu osiągnięcia pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków. Uwzględnia ona również ograniczenia
w zakresie terminu, w jakim beneficjent ma obowiązek zapewnienia dostępu do dokumentów związanych z realizacją projektu, wynikające z art. 25 ust. 6 ustawy wdrożeniowej.

Niezależnie od wyników analizy ryzyka decyzją kierownika jednostki IP można w każdym czasie przeprowadzić kontrolę na miejscu jakiegokolwiek projektu realizowanego w ramach FEO.
W szczególności skontrolowane zostaną (w trybie planowym lub doraźnym) projekty, w realizacji których w wyniku przeprowadzonych kontroli w trakcie realizacji projektu / audytów zachodzi podejrzenie wystąpienia nadużycia finansowego/nieprawidłowości/wykryte zostały nieprawidłowości podlegające raportowaniu.

IP w ramach FEO 2021-2027 zobowiązana jest do aktualizacji Rocznego Planu Kontroli oraz do przeprowadzania kontroli wynikających z powyższych aktualizacji, w ilości procentowej wynikającej z poniższej analizy ryzyka w doborze projektów do kontroli na miejscu.

4.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta.

Tabela nr 6. Analiza ryzyka w doborze projektów do kontroli na miejscu.

Populacja (krótki opis)	Każdy złożony przez Beneficjenta wniosek o płatność który będzie ujęty w Rocznym Zestawieniu Wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego.
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	5%
Metoda doboru próby	
– na podstawie ryzyka	TAK
– dobór losowy	TAK
– ocena ekspercka	NIE
– inny (jaki?)	NIE

Analiza ryzyka dotycząca wyboru projektów uwzględniać będzie fakt, iż projekty oceniane jako ryzykowne pod względem finansowym lub realizacyjnym muszą być weryfikowane i /lub kontrolowane w każdym przypadku tak, aby można było przystąpić do działań korygujących albo dokonać zwrotów udzielonego wsparcia w trakcie realizacji projektu.
IP w celu określenia wielkości próby, w trakcie analizy ryzyka wykorzystuje kryteria wyboru/oceny, które pozwolą wytypować do kontroli projekty uznawane za ryzykowne pod względem finansowym, realizacyjnym, kontrolnym – tj. m.in. projekty:

1) o znacznej wartości, która przekracza o 30 % średnią wartość projektu w ramach danego działania,

2) realizowane przez podmioty nie mające doświadczenia w wykorzystywaniu środków z funduszy unijnych,
3) realizowane przez beneficjentów, u których stosuje się metodę rozliczania na podstawie rzeczywistych kosztów,
4) które w trakcie oceny wniosku o płatność podlegały weryfikacji częściowej lub w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST 2021 (bez konieczności wypełniania i załączania listy sprawdzającej);
5) realizowane przez Beneficjenta, u którego podczas kontroli stwierdzono poważne nieprawidłowości w zakresie realizacji projektu,
6) o wysokim procencie zaawansowanie projektu,
7) o długim okresie realizacji (powyżej dwóch lat).

IP w rocznym planie kontroli, może wskazać inne/dodatkowe kryteria wyboru projektów ryzykownych wraz z uzasadnieniem.

Kontrole projektów mogą być przeprowadzane zarówno w trakcie, jak i na zakończenie realizacji projektów. Preferowane jest przeprowadzanie kontroli w trakcie. Co do zasady, kontrole dotyczą projektów/wydatków, które będą ujęte w Rocznym Zestawieniu Wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego, tak, aby można było przystąpić do działań korygujących albo dokonać zwrotów udzielonego wsparcia w trakcie realizacji projektu i została potwierdzona prawidłowość wydatków ujętych w Rocznym Zestawieniu Wydatków za dany rok obrachunkowy. Kontrole projektów planowane są zatem w odniesieniu do projektów realizowanych, tj. projektów, w ramach których zatwierdzono co najmniej jeden wniosek o płatność na kwotę wyższą niż 0,00 PLN[34], który zostanie ujęty w Rocznym Zestawieniu Wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego[35], o którym mowa w art. 98 lit. a) Rozporządzenia ogólnego. Możliwe jest również, w uzasadnionych przypadkach, planowanie kontroli w odniesieniu do projektów, w ramach których zatwierdzono wniosek o płatność na kwotę 0,00 PLN, w przypadku, gdy jest to wniosek o płatność zaliczkową. Kontrole planowane są do momentu zatwierdzenia wniosku o płatność końcową.

Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby projektów do kontroli na miejscu dokonuje się w oparciu o czynniki ryzyka poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia małego/średniego/dużego ryzyka. Po dokonaniu analizy ryzyka możliwe jest uszeregowanie projektów wg liczby zdobytych punktów. Projekty kwalifikują się do kontroli zgodnie z zasadą: „im większa liczba uzyskanych punktów, tym większe ryzyko związane z realizacją danego projektu", i na tej podstawie sporządza się proponowany układ kontroli od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów).

W przypadku projektów uznanych za najbardziej ryzykowne, kontrolę na miejscu ich realizacji i/lub w siedzibie beneficjenta przeprowadza się, na co najmniej 5% próbie analizowanej populacji. W sytuacji gdy, w ramach danej aktualizacji Rocznego Planu Kontroli wystąpi konieczność przeprowadzenia kontroli projektu realizowanego w oparciu o umowę o finansowaniu (coroczna obligatoryjna kontrola umowy o finansowanie w związku z zatwierdzeniem wniosku o płatność), IP mając na uwadze założenia dotyczące określenia zasobów ludzkich instytucji kontrolującej (liczbę osób, które będą wykonywać kontrole na miejscu) oraz dostępne zasoby czasowe (ilość dni roboczych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, inne obowiązku służbowe pracowników związane z funkcjonowaniem Działu Kontroli, szkolenia

[34] za wyjątkiem projektów rozliczanych metodami uproszczonymi, które mogą podlegać analizie już w momencie zawarcia umowy o dofinansowanie.
[35] Podejście takie zapewni potwierdzenie prawidłowości wydatków ujętych w rocznym zestawieniu wydatków za dany rok obrachunkowy.

oraz urlopy pracownicze), za zgodą Instytucji Zarządzającej może podjąć decyzje o ograniczeniu ilości projektów wytypowanych do kontroli, w ramach sporządzanej aktualizacji.
Niezależnie od wyników analizy ryzyka decyzją Dyrektora jednostki IP w każdym czasie może przeprowadzić kontrolę na miejscu jakiegokolwiek projektu realizowanego w ramach FEO.

W celu usprawnienia i doprecyzowania procesu wyboru projektów do kontroli w przypadku konieczności większego zróżnicowania projektów, tj. wyeliminowania konieczność kontroli kilku projektów o tej samej liczbie punktów i pozwolą kontrolować projekty najbardziej ryzykowne, jeżeli w wyniku analizy ryzyka dwa lub więcej projektów otrzymają taką samą liczbę punktów, do kontroli wybierany jest projekt, który:

- w pierwszej kolejności – uzyskał większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: *Ustalenia kontroli planowych / zewnętrznych przeprowadzonych na projektach realizowanych przez Beneficjenta w ramach FEO 2021-2027,*
- w następnej kolejności – uzyskał większą liczbę punktów w czynniku ryzyka: *Wielkość środków finansowych.*

Jednocześnie, wybierając projekt do kontroli na podstawie ww. ustaleń, należy uwzględnić stopień zaawansowania realizacji projektu, w szczególności datę zakończenia realizacji projektu.

Dodatkowo stosowana przez IP metodyka wyboru próby projektów do kontroli na miejscu realizacji uzupełniana jest o projekty wybrane w oparciu o próbę losową. Populację stanowią wszystkie projekty podlegające ocenie z wyłączeniem projektów, które zostały już wyłonione do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka. Następnie pracownik sporządzający RPK generuje (w Excelu za pomocą funkcji: =los()*n) liczbę losową z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu projektowi w zestawieniu. Wylosowane projekty zostają włączone do grup projektów wybranych do kontroli po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka. Liczba projektów wybranych do kontroli w sposób losowy powinna stanowić 5% liczby projektów wybranych do kontroli w wyniku danej analizy ryzyka (min. 1 projekt).

Celem większego zróżnicowania grupy, IP może wyłączyć z grupy projektów wybranych do kontroli (na podstawie przeprowadzonej analizy) projekty skontrolowane przez IP w poprzednich latach obrachunkowych, pod warunkiem, że w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Projekty wyłączone zastąpione zostają kolejnymi projektami z próby projektów (które nie były poddane kontroli na miejscu realizacji).

Przyjęta metodyka zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów projektów. Podczas tworzenia/aktualizacji RPK brane są pod uwagę projekty, w których istnieje podejrzenie występowania nadużycia finansowego, zgodnie z informacjami przekazywanymi (za pośrednictwem IZ) przez IK UP na podstawie podpisanego Porozumienia o współpracy pomiędzy Ministrem Rozwoju i Finansów a Prokuratorem Krajowym. Ponadto przy tworzeniu/aktualizacji RPK brane są również pod uwagę informacje ujęte w Bazie podmiotów zgłoszonych do organów ścigania.

W przypadku pozytywnie rozpatrzonych skarg/potwierdzonych podejrzeń oszustw finansowych, projekt danego Beneficjenta zostaje poddany kontroli w miejscu realizacji operacji.

Tabela 7. Obowiązkowe czynniki ryzyka do stosowania przez IP w metodologii doboru próby projektów do kontroli.

Lp.	Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 10***	**Średnie ryzyko – wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 20***	**Duże ryzyko – wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 30***
1.	***Wielkość środków finansowych*** ***(WAGA 25%)***	Wartość projektu jest niższa lub równa średniej wartości projektu w ramach działania	Wartość projektu przekracza średnią wartość projektu w ramach działania o mniej niż 30 %	Wartość projektu przekracza o 30 % średnią wartość projektu w ramach danego działania
2.	***Doświadczenie beneficjenta*** ***(WAGA 15%)***	Posiada duże doświadczenie we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych – odpowiednio EFRR lub EFS (3 i więcej projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)	Posiada małe doświadczenie we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych – odpowiednio EFRR lub EFS (mniej niż 3 projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)	Nie posiada doświadczenia we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych
3.	***Metoda rozliczania wydatków*** ***(WAGA 10%)***	Projekt rozliczany metodą uproszczoną (Stawki ryczałtowe/Kwoty ryczałtowe/Stawki jednostkowe)	Projekt rozliczany z wykorzystaniem dotacji warunkowej	Projekt rozliczany na podstawie rzeczywistych kosztów
4.	***Ustalenia kontroli planowych (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 i RPO 2014-2020 w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego*** ***(WAGA 15%)***	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono błędy / uchybienia	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości / Projekty realizowane przez Beneficjenta nie podlegały kontroli
5.	***Zaawansowanie projektu (mierzone zaawansowaniem finansowym – stosunek wydatków ujętych we „Wnioskach o płatność beneficjenta" zatwierdzonych przez IZ/IP do całkowitej wartości projektu)*** ***(WAGA 15 %)***	Do 25%	26-50%	51% i więcej
6.	***Okres realizacji projektu*** ***(WAGA 5%)***	≤ 12 miesięcy	>12 miesięcy≥24 miesiące	>24 miesiące
7.	***Liczba skarg oraz wpisów do bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania (nie dotyczących nadużyć finansowych) w związku z realizacją projektów danego beneficjenta*** ***(Waga 10%)***	Nie zgłoszono odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg dotyczących danego realizatora projektu.	Potwierdzono zgłoszenie skargi w odniesieniu do projektu realizowanego przez danego realizatora projektu	Potwierdzono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zgłoszone odpowiednim organom

Lp.	Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 10*	Średnie ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 20*	Duże ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 30*
				dotyczących danego realizatora projektu[36].
8.	***Sposób weryfikacji wniosku o płatność*** ***(WAGA 5%)***	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji kompleksowej	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji częściowej	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST 2021 bez konieczności wypełniania i załączania listy sprawdzającej

Tabela 8. Wyniki analizy ryzyka – punkty od 1 (najmniej ryzykowne) do 6 (najbardziej ryzykowne):

Lp.	Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt n
1.	***Wielkość środków finansowych (WAGA 25 %)***	2,5 (10 * 25%)	5 (20*25%)	7,5 (30*25%)
2.	***Doświadczenie beneficjenta (WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
3.	***Metoda Rozliczania Wydatków*** ***(WAGA 10%)***	1	2	3
4.	***Ustalenia kontroli planowych (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na p rojektach realizowanych przez beneficjenta w ramach FEO 2021-2027 i RPO 2014-2020 w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego*** ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
5.	***Zaawansowanie projektu (mierzone zaawansowaniem finansowym – stosunek wydatków ujętych we „Wnioskach o płatność beneficjenta" zatwierdzonych przez IZ/IP do całkowitej wartości projektu)*** ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
6.	***Okres realizacji projektu*** ***(WAGA 5 %)***	0,5	1	1,5
7.	***Liczba skarg oraz wpisów do bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania (nie dotyczących nadużyć finansowych) w związku z realizacją projektów danego beneficjenta*** ***(WAGA 10%)***	1	2	3
8.	***Sposób weryfikacji wniosku o płatność*** **(WAGA 5%)**	0,5	1	1,5
ŁĄCZNA LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW:		**10**	**20**	**30**

[36] Nie dotyczy, gdy w LSI jest status sprawy: umorzono, odmówiono wszczęcia postepowania lub uniewinniający wyrok sądu.

IP nie opracowała odrębnej metodyki doboru próby projektów do kontroli w odniesieniu do projektów zintegrowanych, partnerskich, hybrydowych lub grantowych w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta.

Tabela nr 9. Metodyka doboru próby dokumentów podczas kontroli na miejscu.

Populacja (krótki opis)	Wykaz wydatków ujętych we wnioskach o płatność.
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	W trakcie kontroli na miejscu sprawdzonych zostanie: • min. 5 % udzielonych zamówień publicznych w oparciu o ustawę Pzp lub min. 5 % udzielonych zamówień w trybie zasady konkurencyjności (jeżeli nie udzielano zamówień w oparciu o ustawę Pzp) lub min. 5 % udzielonych zamówień w ramach rozeznania rynku (jeżeli nie udzielano zamówień w oparciu o Ustawę Pzp lub w trybie zasady konkurencyjności) - w tym umowy z podwykonawcami, • min. 5% dokumentacji dot. personelu finansowanego w ramach kosztów bezpośrednich, • dokumenty dotyczące kwalifikowalności minimum 5%* losowo wybranych uczestników projektu, lecz nie mniej niż 3 osoby (* w przypadku, gdy liczba uczestników wynosi więcej niż 300, minimalna próba może zostać zmniejszona do 15 osób[37]), w tym weryfikacja informacji zawartych w oświadczeniach beneficjentów ostatecznych (odbiorców pomocy/uczestników projektu) poprzez weryfikację w bazach/systemach z jednoczesnym udokumentowaniem przeprowadzonej weryfikacji określonej na próbie oświadczeń lub poprzez pozyskanie dokumentów źródłowych potwierdzających wiarygodność złożonych oświadczeń, tj. zgodnie z dokumentami określonymi w stosownym załączniku do właściwego Regulaminu wyboru, • min. 5 % źródłowych dowodów księgowych i dowodów zapłaty (nie dotyczy projektów w ramach, których stosuje się uproszczone metody rozliczania wydatków), W zakresie zamówień publicznych udzielanych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.), IP będzie brała pod uwagę obowiązki wynikające z art. 596-602 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 r. (Dział XI. Kontrola udzielania zamówień). Wyboru próby losowej dokonuje się za pomocą arkusza Excel z wykorzystaniem funkcji LOS.
Metoda doboru próby	
– na podstawie ryzyka	NIE
– dobór losowy	TAK
– ocena ekspercka	NIE
– inny (jaki?)	NIE

[37] W przypadku, gdy na kontrolowanej próbie zostaną stwierdzone nieprawidłowości, to próba zostanie zwiększona o kolejne 5%. Wybór uczestników zostanie dokonany na podstawie osądu eksperckiego

Tabela nr 10. Metodologia doboru dokumentów do kontroli wiarygodności oświadczeń złożonych przez uczestników Uczestnik Projektu/ Ostatecznych Odbiorców.

Populacja (krótki opis)	Wykaz wydatków płatności na rzecz Uczestników Projektu ujętych w kontrolowanym wniosków o płatność .
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	Sprawdzeniu podlega dokumentacja źródłowa dotycząca minimum 5% losowo wybranych uczestników projektu, lecz nie mniej niż 3 osoby, którzy przystąpili do projektu w okresie rozliczeniowym, za jaki składany jest wniosek o płatność W przypadku, gdy liczba uczestników wynosi więcej niż 300, minimalna próba może zostać zmniejszona do 15 osób[38].
Metoda doboru próby	
– na podstawie ryzyka	TAK
– dobór losowy	TAK
– ocena ekspercka	NIE
– inny (jaki?)	NIE

4.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości.

Tabela 11 Analiza ryzyka w doborze projektów do kontroli trwałości:

Populacja (krótki opis)	Wielkość próby projektów przeznaczonych do kontroli trwałości jest ustalana na podstawie zestawienia projektów wygenerowanego z Centralnego Systemu Teleinformatycznego (CST 2021). Zestawienie obejmuje projekty znajdujące się w drugiej połowie okresu trwałości i stanowi podstawę do wytypowania odpowiedniej liczby projektów spełniających kryteria doboru próby.
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	5%
Metoda doboru próby	
– na podstawie ryzyka	TAK
– dobór losowy	TAK
– ocena ekspercka	NIE
– inny (jaki?)	NIE

Wybór próby projektów do kontroli trwałości określa Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości. IP w celu określenia wielkości próby projektów do kontroli trwałości, w ramach analizy ryzyka, wykorzystuje kryteria wyboru/oceny, które pozwolą wytypować do kontroli projekty uznawane za ryzykowne pod względem finansowym, realizacyjnym, kontrolnym.

Dodatkowo stosowana przez IP metodyka wyboru próby projektów do kontroli trwałości uzupełniana jest o projekty wybrane w oparciu o próbę losową. Populację stanowią wszystkie projekty podlegające ocenie z

[38] W przypadku, gdy na kontrolowanej próbie zostaną stwierdzone nieprawidłowości, to próba zostanie zwiększona o kolejne 5%. Wybór uczestników zostanie dokonany na podstawie osądu eksperckiego.

wyłączeniem projektów, które zostały już wyłonione do kontroli trwałości w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka. Następnie pracownik sporządzający RPK generuje (w Excelu za pomocą funkcji: =los()*n) liczbę losową z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów). Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu projektowi w zestawieniu. Wylosowane projekty zostają włączone do grup projektów wybranych do kontroli trwałości po przeprowadzonej wcześniej analizie ryzyka. Liczba projektów wybranych do kontroli trwałości w sposób losowy powinna stanowić 5% liczby projektów wybranych do kontroli w wyniku danej analizy ryzyka dot. kontroli trwałości (min. 1 projekt).

Tabela 12. Obowiązkowe czynniki ryzyka do stosowania przez IP w metodologii doboru próby projektów do kontroli trwałości

Lp	Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko –** **wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 10***	**Średnie ryzyko –** **wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 20***	**Duże ryzyko –** **wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 30***
1.	***Wartość wydatków kwalifikowalnych Projektu*** ***(WAGA 40%)***	Wartość wydatków kwalifikowalnych jest niższa lub równa średniej wartości wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach działania	Wartość wydatków kwalifikowalnych przekracza średnią wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach działania o mniej niż 30 %	Wartość wydatków kwalifikowalnych przekracza o 30 % średnią wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach danego działania
2.	***Doświadczenie beneficjenta*** ***(WAGA 30%)***	Posiada duże doświadczenie we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych – odpowiednio EFRR lub EFS (3 i więcej projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)	Posiada małe doświadczenie we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych – odpowiednio EFRR lub EFS (mniej niż 3 projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)	Nie posiada doświadczenia we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych
3.	***Kontrola Projektu – ustalenia kontroli (w tym kontroli/audytów zewnętrznych przeprowadzonych na projekcie)*** ***(WAGA 30%)***	Projekt w trakcie realizacji objęty został kontrolą w zakresie prawidłowości realizacji projektu (w tym kontrolą/audytem zewnętrznym) - w wyniku kontroli nie stwierdzono błędów/uchybień/nieprawidłowości	Projekt w trakcie realizacji nie został objęty kontrolą w zakresie prawidłowości realizacji projektu (w tym kontrolą/audytem zewnętrznym) lub Przeprowadzono kontrolę, która wykazała błędy/uchybienia nie skutkujące naliczeniem korekty finansowej	Przeprowadzono kontrolę, która wykazała nieprawidłowości o wartości wyższej niż 5% wydatków kwalifikowalnych w projekcie

Tabela 13. Wyniki analizy ryzyka – punkty od 1 (najmniej ryzykowne) do 6 (najbardziej ryzykowne):

Lp.	Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt n
1.	***Wartość wydatków kwalifikowalnych Projektu*** ***(WAGA 40%)***	4 (10 * 40%)	8 (20*40%)	12 (30*40%)
2.	***Doświadczenie beneficjenta (WAGA 30 %)***	3	6	9

Lp.	Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt n
3.	***Kontrola Projektu – ustalenia kontroli (w tym kontroli/audytów zewnętrznych przeprowadzonych na projekcie)*** ***(WAGA 30 %)***	3	6	9
Łączna liczba uzyskanych punktów:		**10**	**20**	**30**

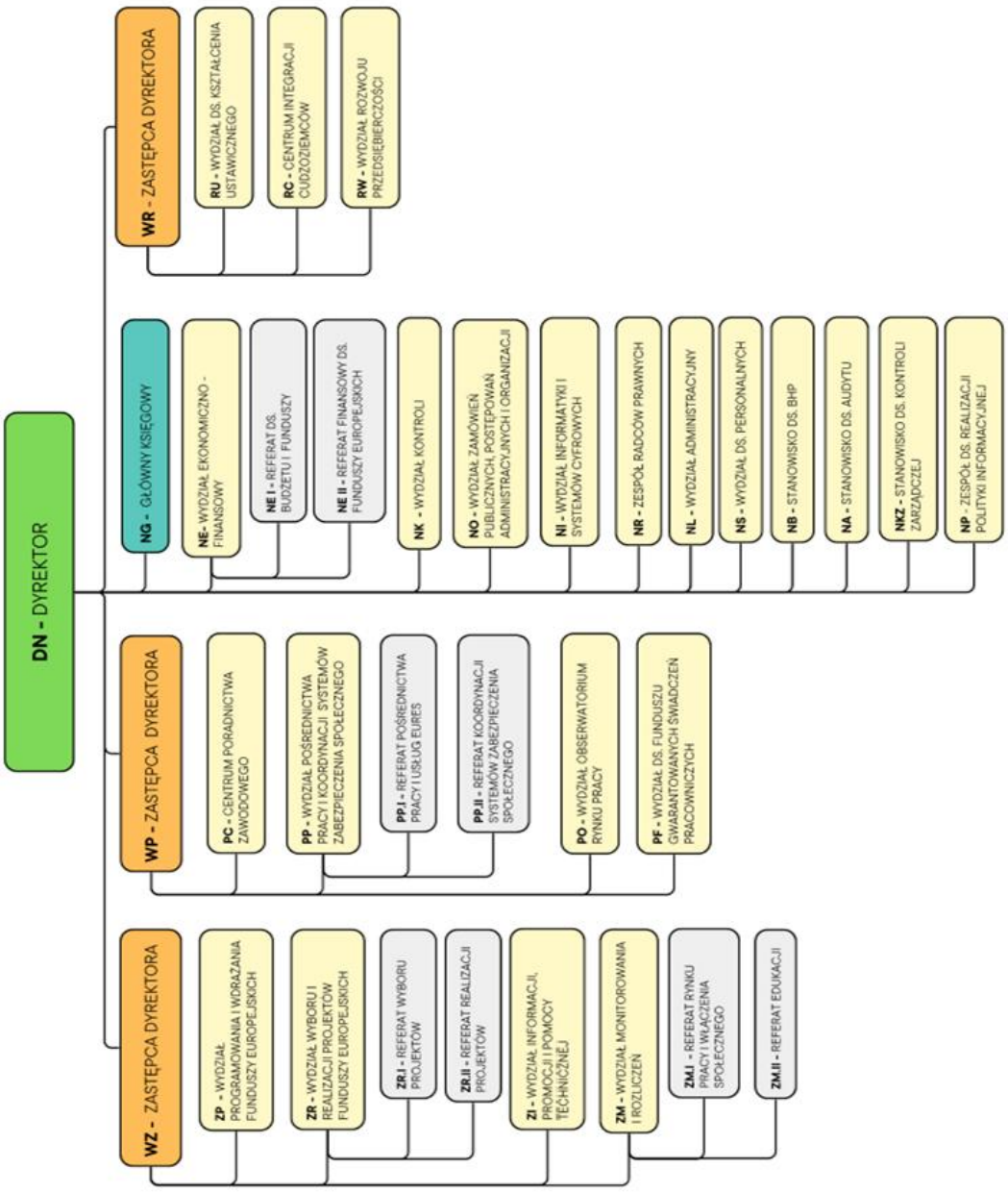
IV. Roczny Plan Kontroli IP WUP.

1. Zwięzły opis struktury instytucjonalnej (komórki odpowiedzialne za prowadzenie kontroli).

Wydział Kontroli w strukturze WUP Opole stanowi niezależną, wyodrębnioną komórkę organizacyjną dokonującą kontroli działań EFS+.

W Wydziale Kontroli zatrudnionych jest 11 osób (wraz z osobami będącymi na stanowisku kierowniczym) na 10,80 etatów finansowanych PT FEO 2021-2027.

Wydział Monitorowania i Rozliczeń odpowiada za weryfikację wniosków o płatność i kontrolę dokumentacji na zakończenie realizacji projektów. Liczba osób w Wydziale zatrudnionych do obsługi FEO 2021-2027 wynosi 21 osób (wraz z osobami będącymi na stanowisku kierowniczym) w przeliczeniu na 15,73 etatów finansowanych z FEO 2021-2027.

Procedury kontroli określone są w *Instrukcjach Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027.*

Zakres regulacji w przedmiotowym dokumencie obejmuje instrukcje dotyczące procesów: opracowywania *Rocznego Planu Kontroli*, weryfikacji wniosków o płatność, kontroli na dokumentacji na zakończenie realizacji projektów, kontroli na miejscu, kontroli trwałości, kontroli sprawdzających, kontroli krzyżowych: programowych i horyzontalnych, wizyt monitoringowych oraz analizy wyników audytów i kontroli przeprowadzanych w IP i wdrażania ewentualnych rekomendacji.

2. Procedury kontroli przeprowadzanych przez IP WUP.

W ramach FEO 2021-2027 IP WUP przeprowadza:

a) weryfikacje wniosków o płatność beneficjenta (kontrole dokumentacji „zza biurka"),
b) kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego,
c) kontrole przestrzegania zasad udzielania pomocy publicznej oraz w zakresie stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień,
d) kontrole krzyżowe:
– programu,
– horyzontalne,
e) kontrole na zakończenie realizacji projektu,
f) kontrole trwałości,
g) kontrole doraźne,
h) kontrole zdalne w siedzibie IP WUP na dokumentach źródłowych uzyskanych od Beneficjenta,
i) wizyty monitoringowe,
j) kontrole sprawdzające:
– na miejscu realizacji projektu/w siedzibie Beneficjenta,
– w siedzibie IP WUP, po uprzednim zobowiązaniu Beneficjenta do dostarczenia dodatkowej dokumentacji potwierdzającej ich wykonanie.

Realizacja procesów zarządzania kontrolami projektów, prowadzenia kontroli, dokumentowania kontroli oraz rejestrowania kontroli prowadzonych przez instytucje spoza systemu zarządzania i kontroli FEO 2021-2027 w ramach działań wdrażanych przez IP, są realizowane przez aplikację e-Kontrole.

W szczególności aplikacja e-Kontrole wspiera:

– prowadzenie czynności kontrolnych – dzięki liście sprawdzającej i szczegółowym pytaniom kontrolnym ujętym w liście sprawdzającej,
– dokumentowanie czynności kontrolnych i procesu kontroli poprzez uzupełnianie listy sprawdzającej, sporządzanie informacji pokontrolnej (wersji pierwszej i ostatecznej) lub notatki pokontrolnej, załączanie zastrzeżeń podmiotu kontrolowanego, załączanie plików do listy sprawdzającej i informacji pokontrolnej, monitorowanie zaleceń pokontrolnych,
– rejestrowanie i dokumentowanie kontroli zewnętrznych prowadzonych przez zewnętrzne instytucje kontrolne, takie jak np. Komisja Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, Instytucja Audytowa oraz podgląd szczegółów zarejestrowanych kontroli.

Sposób postępowania w związku z pojawieniem sytuacji nadzwyczajnej/trudnej do przewidzenia, wystąpienia siły wyższej[39]

W przypadku gdy wystąpi uzasadniona sytuacja, tj. przeprowadzenie kontroli jest niemożliwe lub znacznie utrudnione możliwe jest ich prowadzenie:

– *w trybie* kontroli zdalnej w siedzibie IP WUP na dokumentach źródłowych uzyskanych od Beneficjenta (dopuszczalne jest np. pobranie oryginałów dokumentów na odległość, przykładowo: za pośrednictwem usług pocztowych, kuriera albo delegowanego pracownika

[39] „siła wyższa" – zdarzenie niemożliwe lub prawie niemożliwe do przewidzenia, którego skutkom nie można było zapobiec, o charakterze przypadkowym lub naturalnym (żywiołowym).

jednostki kontrolowanej oraz ocena prawidłowości osiągnięcia efektu rzeczowego na podstawie nie budzącej wątpliwości IP dokumentacji zdjęciowej i/lub filmowej przekazanej przez Beneficjenta)

lub

– z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej (I etap – w oparciu o skany dokumentów przesłane przez Beneficjenta oraz II etap – wizyta na miejscu realizacji projektu i/lub siedzibie beneficjenta, podczas której ma miejsce przegląd oryginałów dokumentów oraz sporządzenie dokumentacji fotograficznej z oględzin przedmiotu projektu).

2.1 Kontrola dokumentacji „zza biurka".

W analizie ryzyka Wydział Monitorowania i Rozliczeń uwzględnia między innymi czynniki ryzyka w oparciu o dotychczasowe doświadczenie, liczbę zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dotyczących projektów danego realizatora projektu, wyniki dotychczasowych kontroli. Analiza ryzyka przyjęta przez ZM w ramach procesu weryfikacji wniosków o płatność zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla typów Beneficjentów i projektów. Na bazie dotychczasowego doświadczenia w realizacji programu regionalnego RPO WO 2014-2020, tj. fakt występowania niewielkiej ilości nieprawidłowości stwierdzonych podczas weryfikacji wniosków o płatność w odniesieniu do typu beneficjentów wskazanych w programie operacyjnym FEO 2021-2027, co do zasady nie ma konieczności kompleksowej weryfikacji wniosków o płatność w ramach FEO 2021-2027. W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 przewiduje się co do zasady wyłącznie częściową weryfikację wniosków o płatność (w oparciu o metodykę doboru próby).

W WUP Opole nie przewiduje się weryfikacji w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST2021 bez konieczności wypełniania i załączania listy sprawdzającej.

W przypadku potwierdzenia popełnienia przestępstwa przez realizatora projektu w prawomocnym wyroku sądu, IP pomija dokonanie doboru próby i dokonuje kompleksowej weryfikacji wniosków o płatność w ramach projektów rozliczanych przez tego realizatora projektu w IP (dot. przestępstw stwierdzonych w okresie 3 pełnych lat kalendarzowych poprzedzających rozpoczęcie weryfikacji wniosku o płatność).
Doboru próby dokonuje się w terminie do 5 dni roboczych liczonych od dnia następującego po dniu wpływu wniosku o płatność do IP. Termin weryfikacji wniosku o płatność rozpoczyna się od dnia następującego po dniu przekazania przez Beneficjenta do IP dokumentów wynikających z dokonanego doboru próby lub wniosku o płatność, w którym nie wykazano żadnych wydatków.

2.2 Kontrole projektów w miejscu ich realizacji.

Ogólne zasady dotyczące kontroli na miejscu:

Kontrole projektów będą miały na celu weryfikację prawidłowości realizacji projektów zgodnie z zapisami *Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027,* umową o dofinansowanie oraz załączonym do niej wnioskiem o dofinansowanie projektu. Kontrole projektów przeprowadzane będą w oparciu o kwartalną analizę ryzyka. W trakcie czynności kontrolnych dokonywana będzie w szczególności weryfikacja zasadności założeń wykazanych we wniosku o dofinansowanie projektu, adekwatności ponoszonych wydatków do założonych rezultatów i produktów.
Kontrola w miejscu realizacji projektu/w siedzibie Beneficjenta lub kontrola w trybie zdalnym, realizowana w siedzibie IP WUP na dokumentach źródłowych przekazanych przez Beneficjenta składa

się z następujących podstawowych etapów:

- zaplanowania czynności kontrolnych (m.in. zebranie dokumentów i informacji o projekcie, powołania zespołu kontrolującego i podpisania oświadczenia o bezstronności przez jego członków, sporządzenia upoważnień do kontroli);
- przekazania zawiadomienia o kontroli wraz z prośbą o przedłożenie zestawień niezbędnych do wytypowania próby do kontroli;
- pozyskania od Beneficjenta pełnej dokumentacji do kontroli (w odniesieniu do wybranej próby do kontroli, dokonanej na podstawie wcześniej przedłożonych przez niego zestawień),
- przeprowadzenia czynności kontrolnych;
- sporządzenie informacji pokontrolnej z kontroli projektu wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi – sporządzana w ramach aplikacji e-Kontrole;
- rozpatrzenia zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej wraz ze sporządzeniem i przekazaniem ostatecznej informacji pokontrolnej;
- informowania o nieprawidłowościach;
- monitorowania wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Dokumentacja z kontroli projektu sporządzana jest w aplikacji e-Kontrole, w zakresie przewidzianym w instrukcji użytkownika aplikacji e-Kontrole.

Zakres kontroli na miejscu:

- sprawdzenie projektu pod kątem zgodności realizacji z Umową/Decyzją o dofinansowaniu oraz obowiązującymi przepisami prawa,
- sprawdzenie projektu pod kątem zgodności realizacji z zasadami polityk wspólnotowych, w tym: polityką dotyczącą partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, propagowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, zapewniania dostępu dla osób z niepełnosprawnościami, zrównoważonego rozwoju, zamówień publicznych, pomocy państwa i przepisów środowiskowych,
- sprawdzenie dokumentacji związanej z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego lub potwierdzającej zachowanie zasady konkurencyjności przez beneficjentów, którzy nie są zobowiązani do stosowania ustawy Pzp przy udzielaniu zamówienia,
- sprawdzenie poprawności udzielania pomocy publicznej,
- ocenę kwalifikowalności wydatków, sposobu ich dokumentowania i prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej,
- sprawdzenie zgodności wniosków Beneficjenta o płatność z oryginałami dokumentów potwierdzającymi poniesione wydatki oraz księgami rachunkowymi w części dotyczącej projektu,
- sprawdzenie poprawności księgowania wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu,
- sprawdzenie kwalifikowalności uczestników projektu, w tym weryfikacja prawdziwości informacji zawartych w oświadczeniach odbiorców pomocy/uczestników projektu poprzez weryfikację w bazach/systemach z jednoczesnym udokumentowaniem przeprowadzonej weryfikacji określonej na próbie oświadczeń lub poprzez pozyskanie dokumentów źródłowych potwierdzających wiarygodność złożonych oświadczeń tj. zgodnie z dokumentami określonymi w stosownym załączniku do właściwego Regulaminu wyboru projektu,
- sprawdzenie prawidłowości przetwarzania danych osobowych,
- sprawdzenie terminowości, tj. realizacji projektu w sposób zgodny z harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- sprawdzenie faktycznego postępu rzeczowego projektu,
- monitoring zakładanych do osiągnięcia przez Beneficjenta we wniosku o dofinansowanie wskaźników,

- sprawdzenie prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych w ramach projektu,
- sprawdzenie prawidłowości archiwizacji/przechowywania dokumentacji dotyczącej projektu,
- sprawdzenie prawidłowości realizacji projektów partnerskich, w tym również sposobu wyboru partnerów projektu.

Szczegółowe zasady wykonywania czynności w zakresie kontroli projektów w miejscu ich realizacji zostały określone w Instrukcjach Wykonawczych IP.
Wykaz najważniejszych elementów, które powinny podlegać standardowej weryfikacji w projektach rozliczanych na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków został przedstawiony w Liście sprawdzającej do kontroli na miejscu zawartej w dokumencie uzupełniającym *do Instrukcji Wykonawczych IZ/IP Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 TOM* 4. Zakres: kontrola projektów i nieprawidłowości.

Listy sprawdzające dokumentujące weryfikację danego obszaru/zagadnienia w ramach poszczególnych rodzajów kontroli projektu (w tym list sprawdzających dotyczących zweryfikowanych w trakcie kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego) – sporządzane są w ramach aplikacji e-Kontrole.

2.3 Kontrola na zakończenie realizacji projektu.

Kontrola na zakończenie realizacji projektu przeprowadzana jest przez Wydział Monitorowania i Rozliczeń i dokumentowana w ramach aplikacji e-Kontrole.

2.4 Wizyty monitoringowe.

Wizyty monitoringowe przeprowadzane są przez IP w formie:

1) wizyt monitoringowych, realizowanych w okresie realizacji projektu w miejscu prowadzenia działań merytorycznych (np. w miejscu szkolenia, stażu, konferencji, indywidualnych form wsparcia) i mają na celu weryfikację sposobu realizacji form wsparcia planowanych w ramach projektu. IP zobowiązana jest do przeprowadzenia przynajmniej jednej wizyty monitoringowej w ramach każdego projektu wybranego do skontrolowania w danym roku obrachunkowym. Nie dotyczy to projektów, w których przeprowadzenie wizyty nie jest możliwe ze względu na stopień zaawansowania projektu i/lub rodzaj realizowanych działań/form wsparcia;
2) wizyt monitoringowych trwałości wskaźnika rezultatu dotyczącego doposażenia zakupionego do prowadzenia zajęć edukacyjnych z przedmiotów przyrodniczych oraz sprzętu TIK, realizowanych do 4 tygodni po zakończeniu projektu. W przypadku projektów kończących się z końcem czerwca bądź w okresie ferii letnich realizacja wizyt przeprowadzana będzie w pierwszym miesiącu nowego roku szkolnego. IP wizyty monitoringowe trwałości wskaźnika rezultatu będzie przeprowadzać na próbie min. 5% szkół/placówek objętych wsparciem w ramach danego Działania FEO.

Wykaz najważniejszych elementów, które powinny podlegać standardowej weryfikacji w trakcie wizyty monitoringowej został przedstawiony w Liście sprawdzającej do wizyty monitoringowej, zawartej w dokumencie uzupełniającym *do Instrukcji Wykonawczych IZ/IP Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 TOM 4. Zakres: kontrola projektów i nieprawidłowości.*
Procedura przeprowadzenia wizyty monitoringowej jest analogiczna z procedurą przeprowadzenia

kontroli na miejscu realizacji projektu, z zastrzeżeniem, iż co do zasady, do Beneficjenta nie jest wysyłane zawiadomienie o wizycie.

2.5 Kontrole trwałości.

Kontrola trwałości obejmuje:
1) Kontrolę trwałości rezultatu, którą przeprowadza się w projektach, dla których wymóg utrzymania trwałości rezultatu został określony w Umowie/Decyzji/Wniosku o dofinansowanie,
2) Kontrolę trwałości projektu przeprowadza się w projektach, w których Beneficjent poniósł wydatki w ramach cross-financingu.

Trwałość rezultatu
Kontrole trwałości rezultatów dotyczą weryfikacji utrzymania wskaźników realizacji celów szczegółowych FEO i obejmują projekty, w których wymóg utrzymania trwałości został określony we Wniosku o dofinansowanie. Obowiązek zachowania trwałości rezultatu w projekcie wynika z zapisów Wniosku/Umowy/Decyzji o dofinansowanie projektu, w którym Beneficjent zobowiązał się do utrzymania wskaźników realizacji celów szczegółowych FEO przez określony czas, który co do zasady powinien wykraczać poza datę zakończenia realizacji projektu. Wymóg ten nie wynika z zapisów obowiązujących rozporządzeń unijnych lub Wytycznych, ale jest dodatkową wartością, jaką beneficjent deklaruje we wniosku z własnej inicjatywy lub w związku kryteriami dostępu, jakie obowiązują w danym naborze. Przyjęto, że okres trwałości projektu liczony jest od daty zakończenia projektu.

Trwałość projektu
Zgodnie z Podrozdziałem 2.6 ust. 2 *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 „…Obowiązek zachowania trwałości projektu zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego dotyczy projektów EFRR/FS/FST obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. W przypadku projektów EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing lub w sytuacji, gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej...*”:
Natomiast w ust. 1) powyższych Wytycznych (…) *„Zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego, trwałość projektu musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lat w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. W przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają inne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.)* (…). Trwałość projektu musi być zachowana od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Za datę płatności końcowej, o której mowa w art. 65 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, uznaje się:
a) datę obciążenia rachunku płatniczego instytucji przekazującej środki beneficjentowi w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi przekazywane są środki,
b) datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w przypadkach innych niż określone w lit. a.

Projekty, w których pojawia się cross-financing
W przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako **cross-financing** (zasada, o której mowa w art. 25 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, polega na tym, że EFRR i EFS+ mogą finansować, w komplementarny sposób oraz z zastrzeżeniem ograniczenia do 15 % wsparcia z tych Funduszy na rzecz każdego priorytetu danego programu, całość lub część operacji, w przypadku

której koszty kwalifikują się do wsparcia z tego drugiego Funduszu w oparciu o zasady kwalifikowalności mające zastosowanie do tego Funduszu, pod warunkiem że koszty takie są konieczne do celów wdrażania.).
Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 15% finansowania UE każdego priorytetu. Limit wydatków w ramach cross-financingu na poziomie projektu, grupy projektów lub działania określa IZ w SZOP – zgodnie z programem.

Cross-financing w projektach EFS+ dotyczy wyłącznie:
a) zakupu gruntu i nieruchomości, o ile warunki z podrozdziału 3.4 są spełnione,
b) zakupu infrastruktury rozumianej jako budowa nowej infrastruktury oraz wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury, których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości, w szczególności adaptacja oraz prace remontowe związane z dostosowaniem nieruchomości lub pomieszczeń do nowej funkcji (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, renowacja budynku lub pomieszczeń, prace adaptacyjne w budynku lub pomieszczeniach),
c) zakupu mebli, sprzętu i pojazdów, z wyjątkiem sytuacji, gdy:
i. zakupy te zostaną zamortyzowane w całości w okresie realizacji projektu, z zastrzeżeniem podrozdziału 3.7, lub
ii. beneficjent udowodni, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu; przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami, ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach; uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu, lub
iii. zakupy te są konieczne dla osiągniecia celów projektu (np. doposażenie pracowni naukowych); uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu (za niezasadny należy uznać zakup sprzętu dokonanego w celu wspomagania procesu wdrażania projektu np. zakup komputerów na potrzeby szkolenia osób bezrobotnych).
Warunki z tiretów i–iii są rozłączne, co oznacza, że w przypadku spełnienia któregokolwiek z nich, zakup mebli, sprzętu i pojazdów może być kwalifikowalny w ramach EFS+ poza cross-financingiem. Zakup mebli, sprzętu i pojazdów niespełniający żadnego z warunków wskazanych w tirecie i-iii stanowi cross-financing.
Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 **infrastrukturę** należy interpretować jako wartość materialną będącą przedmiotem własności o charakterze trwałym spełniająca następujące warunki:

- *ma charakter nieruchomy, tzn. jest na stałe przytwierdzona do podłoża lub do nieruchomości,*
- *ma nieograniczoną żywotność przy normalnym użytkowaniu obejmującym standardową dbałość i konserwację,*
- *zachowuje swój oryginalny kształt i wygląd w trakcie użytkowania.*

Natomiast **inwestycję produkcyjną** należy rozumieć jako *inwestycję w środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne przedsiębiorstwa korzystającego ze wsparcia, które to aktywa mają służyć wytwarzaniu towarów lub usług przyczyniając się w ten sposób do akumulacji brutto lub zatrudnienia.*

Naruszenie zasady trwałości projektu następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości projektu co najmniej jednej z poniższych przesłanek:
a) zaprzestano lub przeniesiono działalność produkcyjną poza region na poziomie NUTS 2, w którym dany projekt otrzymał wsparcie,

b) nastąpiła zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależną korzyść,
c) nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.
Zgodnie z art. 65 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, upadłość wynikająca z oszustwa potwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu oznacza naruszenie zasady trwałości projektu.
Brak ogłoszenia upadłości beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności produkcyjnej oznacza naruszenie trwałości projektu.

2.6 Kontrole sprawdzające.

IP dokonuje analizy informacji dotyczącej sposobu wykonania przez beneficjenta zaleceń pokontrolnych. W celu weryfikacji wykonania zaleceń pokontrolnych, będących wynikiem wykrytych nieprawidłowości/uchybień stwierdzonych w procesach przeprowadzonych kontroli projektów można przeprowadzić **kontrolę sprawdzającą**.
W zależności od liczby i charakteru wydanych zaleceń jednostka kontrolująca może przeprowadzić kontrolę sprawdzającą:

- na miejscu realizacji projektu/w siedzibie Beneficjenta,
- lub zobowiązać Beneficjenta do dostarczenia do siedziby IP/WUP w Opolu dokumentacji potwierdzającej ich wykonanie.

Decyzję dotyczącą sposobu weryfikacji zaleceń pokontrolnych podejmuje instytucja kontrolująca, biorąc pod uwagę charakter tych zaleceń.
Czynności sprawdzające w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub na dokumentacji dostarczonej przez Beneficjenta, prowadzone przez upoważnionych kontrolerów, nie wymagają sporządzenia informacji pokontrolnej w przypadku wykonania przez Beneficjenta zaleceń pokontrolnych. Etapem końcowym czynności sprawdzających jest wypełnienie *Listy sprawdzającej wykonania zaleceń pokontrolnych* znajdujących się w dokumencie uzupełniającym *do Instrukcji Wykonawczych IZ/IP Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 TOM 4. Zakres: kontrola projektów i nieprawidłowości* oraz uzupełnienie w systemie CST2021 *Notatki nt. stanu wdrażania zaleceń*.

Natomiast w przypadku niewykonania przez Beneficjenta merytorycznych (niefinansowych) zaleceń pokontrolnych lub stwierdzenia możliwości wystąpienia innych nieprawidłowości/wydatków niekwalifikowalnych zostanie przeprowadzona sprawdzająca kontrola na miejscu. Wynikiem kontroli sprawdzającej jest wydanie informacji pokontrolnej.

2.7 Kontrole doraźne.

Kontrole doraźne oraz doraźne wizyty monitoringowe, będą przeprowadzane szczególnie w przypadku wystąpienia podejrzenia naruszenia prawa, zaistnienia podejrzenia popełnienia oszustwa przez Beneficjenta lub przesłanek świadczących o podejrzeniu wystąpienia innych poważnych nieprawidłowości/zaniedbań ze strony Beneficjenta. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez IA (po wpłynięciu podsumowania ustaleń) weryfikacja ustaleń nastąpi w formie kontroli doraźnej. IP będzie również brała pod uwagę dane o podejrzeniach nadużyć finansowych przekazywanych (za pośrednictwem IZ) prze IK UP, zgodnie z podpisanym *Porozumieniem o współpracy pomiędzy Ministrem Rozwoju i Finansów, a Prokuratorem Krajowym*.
Kontrola doraźna może być także przeprowadzona w przypadku pojawienia się nowych wpisów w „Bazie podmiotów zgłoszonych do organów ścigania", która jest dostępna w systemie LSI. Na podstawie dokonanej weryfikacji, w oparciu o opisaną sytuację w Bazie podmiotów zgłoszonych do

organów ścigania, IP ocenia czy zachodzi potrzeba przeprowadzenia natychmiastowej kontroli (w ramach skontrolowanego bądź realizowanego projektu FEO).
Na podstawie doświadczeń z lat ubiegłych trudno wiarygodnie oszacować ilość kontroli doraźnych w roku 2026/2027. Czas trwania kontroli będzie wynosił od 1 do 4 dni. Kontroli dokonywać będą zespoły co najmniej 2 osobowe z możliwością zwiększenia składu osobowego ze względu na problematykę, obszerność, specyfikę lub złożoność danego przedmiotu kontroli.
IP nie przewiduje odrębnej metodyki wyboru do kontroli projektów partnerskich.

2.8 Kontrole krzyżowe horyzontalne.

Kontrole krzyżowe:
- programu,
- horyzontalne: z projektami programów finansowanych w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), prowadzone są podczas kontroli projektów na miejscu w siedzibie Beneficjenta. Celem kontroli jest wykrywanie podwójnego finansowania wydatków pomiędzy FEO, a innymi programami.
Dla zapewnienia realizacji przedmiotowych kontroli, IP przeprowadzając kontrole projektów na miejscu na próbie, uwzględni fakt realizowania przez beneficjentów projektów równolegle w ramach FEO oraz innych programów, jako jeden z czynników ryzyka przy konstruowaniu metodyki doboru próby projektów do kontroli na miejscu w Rocznym Planie Kontroli. W celu weryfikacji, czy dany wydatek został zrefundowany w ramach innych programów, IP kontaktować się będzie z IZ, mającą dostęp do danych szczegółowych na temat wydatków rozliczonych przez beneficjentów w ramach innych programów.
W sytuacji potwierdzenia sfinansowania w ramach FEO 2021-2027 wydatku, który został wcześniej sfinansowany w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) lub Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), instytucja kontrolująca w ramach FEO podejmuje działania mające na celu odzyskanie kwot oraz działania wynikające z raportowania o nieprawidłowościach, zgodnie z odpowiednimi zapisami Instrukcji Wykonawczych IP.

3. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność.

3.1 Analiza ryzyka służąca określeniu, które wnioski o płatność podlegają weryfikacji częściowej.

Tabela nr 1. Czynniki ryzyka wykorzystywane w analizie ryzyka służącej określeniu sposobu weryfikacji wniosków o płatność

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
1. Wielkość środków finansowych (Waga 10%)	Wartość projektu do 2 mln PLN włącznie	Wartość projektu do 5 mln PLN włącznie	Wartość projektu powyżej 5 mln PLN

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
2. Doświadczenie realizatora projektu (jako Lider lub Partner) (Waga 20%)	Posiada duże doświadczenie we wdrażaniu projektów RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 (5 i więcej projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)[40]	Posiada małe doświadczenie we wdrażaniu projektów RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 (mniej niż 5projektów zrealizowanych przed datą rozpoczęcia realizacji projektu podlegającego analizie)[41]	Nie posiada doświadczenia we wdrażaniu projektów współfinansowanych z funduszy unijnych[42].
3. Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu **(Waga 10%)**	0-1	2-4	5 i więcej
4. Ustalenia kontroli przeprowadzonych na projektach realizowanych przez realizatora projektu w ramach FEO 2021-2027 i RPO WO 2014-2020 wdrażanych przez IP w ramach EFS i EFS+[43] **- dotyczy również kontroli zewnętrznych oraz uwzględnia wyniki kontroli przeprowadzonych w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego (Waga 20 %)**	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń.	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono błędy/ uchybienia/ brak kontroli na projekcie	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości.
5. Liczba zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dotyczących projektów danego realizatora projektu (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania – dostępnej w systemie LSI) – czynnik ryzyka badany jest dla faktów	Nie zgłoszono odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dot. projektów danego realizatora (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania – dostępnej w systemie LSI)	Potwierdzono 1-2 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zgłoszone odpowiednim organom, skargi/donosy dot. projektów danego realizatora (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania –	Potwierdzono 3 lub więcej zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zgłoszone odpowiednim organom, skargi/donosy dot. projektów danego realizatora (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do

[40] Na podstawie danych z SL2014 i CST2021.
[41] Na podstawie danych z SL2014 i CST2021.
[42] Na podstawie danych z SL2014 i CST2021.
[43] Weryfikacja na podstawie zakładki Kontrole w SL2014 oraz CST2021.

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 10	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 20	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: wskaźnik ryzyka 30
zgłoszonych w okresie ostatnich pełnych 3 lat kalendarzowych, liczonych od momentu dokonywania analizy ryzyka **(Waga 30%)**		dostępnej w systemie LSI)	organów ścigania – dostępnej w systemie LSI)
6. Liczba projektów, realizowanych jednocześnie przez realizatora projektu (jako Lider i Partner) wdrażanych przez IP w ramach EFS+ **(Waga 10%)**	1-2	3-4	5 i więcej

Tabela nr 2. Wyniki analizy ryzyka – punkty z uwzględnieniem wagi danego czynnika, od najmniej ryzykownego do najbardziej ryzykownego:

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
1. Wielkość środków finansowych (Waga 10%)	1 (10 * 10 %)	2 (20 *10 %)	3 (30*10 %)
2. Doświadczenie realizatora projektu (jako Lider lub Partner) (Waga 20%)	2	4	**6**
3. Liczba partnerów zaangażowanych w realizację projektu (Waga 10%)	1	2	3
4. Ustalenia kontroli przeprowadzonych na projektach realizowanych przez realizatora projektu w ramach FEO 2021-2027 i RPO WO 2014-2020 wdrażanych przez IP w ramach EFS i EFS+[44] - dotyczy również kontroli zewnętrznych oraz uwzględnia wyniki kontroli przeprowadzonych w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok,	2	4	6

[44] Weryfikacja na podstawie zakładki Kontrole w SL2014 oraz CST2021.

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego (Waga 20 %)			
5.Liczba zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg/donosów dotyczących projektów danego realizatora projektu (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania – dostępnej w systemie LSI) – czynnik ryzyka badany jest dla faktów zgłoszonych w okresie ostatnich pełnych 3 lat kalendarzowych, liczonych od momentu dokonywania analizy ryzyka (Waga 30%)	3	6	9
6. Liczba projektów realizowanych jednocześnie przez realizatora projektu (jako Lider i Partner) wdrażanych przez IP w ramach EFS+ (Waga 10%)	1	2	3
Łączna liczba uzyskanych punktów	**10**	**20**	**30**

Zgodnie z analizą ryzyka projekty dzielimy na 2 grupy, w następujący sposób:
I. 25-30 pkt – projekty, w których każdy wniosek o płatność podlega częściowej weryfikacji wraz ze sprawdzeniem wybranej zgodnie z metodyką próby dokumentów,
II. 10-24 pkt – projekty, w których każdy wniosek o płatność podlega weryfikacji formalno – rachunkowo – merytorycznej, natomiast weryfikacji częściowej wraz ze sprawdzeniem wybranej zgodnie z metodyką próby dokumentów finansowo-księgowych podlegają następujące wnioski:
1) pierwszy wniosek o płatność rozliczający wydatki kwalifikowalne,
2) pierwszy wniosek o płatność rozliczający po raz pierwszy co najmniej 60% wydatków kwalifikowalnych,
3) wniosek końcowy lub ostatni wniosek o płatność rozliczający wydatki (dotyczy sytuacji, kiedy niezatwierdzony jest ostatni wniosek o płatność rozliczający wydatki i złożony jest końcowy wniosek o płatność, który jest wnioskiem jedynie sprawozdawczym lub złożony jest wniosek o płatność rozliczający 100 % wydatków).
W przypadku projektów wieloletnich, rozumianych jako projekty, których okres realizacji jest dłuższy niż 24 miesiące i których wartość dofinansowania przekracza 10 mln PLN, weryfikacja częściowa wraz

ze sprawdzeniem wybranej zgodnie z metodyką próby dokumentów dokonywana jest na co najmniej jednym wniosku o płatność w roku obrachunkowym, tj. wniosku o płatność zatwierdzonym w danym roku obrachunkowym.
IP w każdym momencie może podjąć decyzję o zwiększeniu liczby wniosków do weryfikacji oraz liczbie dokumentów wziętych do próby.
Analiza ryzyka jest przeprowadzana jeden raz, przed weryfikacją pierwszego wniosku o płatność. W przypadku zmiany czynnika ryzyka analiza będzie podlegać aktualizacji.

UCZESTNICY
Jeżeli w projekcie zostało uwzględnione wsparcie dla uczestników, a jednocześnie w projekcie obowiązują kryteria dotyczące grupy docelowej projektu, w ramach każdego wniosku o płatność weryfikacji podlega kwalifikowalność uczestników projektu na próbie dokumentów źródłowych.
W terminie 5 dni roboczych od dnia wpływu formularza Monitorowanie Uczestników, w którym wykazano nowych uczestników opiekun projektu zwraca się do
beneficjenta z prośbą o przekazanie dokumentów dotyczących wybranych uczestników, które potwierdzą ich kwalifikowalność. Weryfikacja prowadzona jest na próbie 5% uczestników, jednak nie mniej niż 3 uczestników i nie więcej niż 10 uczestników, którzy przystąpili do projektu w danym okresie rozliczeniowym.
Weryfikacji podlega między innymi:

- kwalifikowalność uczestników na podstawie pozyskanych dokumentów / zaświadczeń zgodnie z wykazem dokumentów określonym w stosownym załączniku do właściwego Regulaminu wyboru projektu,
- kwestia prawdziwości informacji zawartych w oświadczeniach beneficjentów ostatecznych (odbiorców pomocy/uczestników projektu) poprzez weryfikację w bazach/systemach z jednoczesnym udokumentowaniem przeprowadzonej weryfikacji określonej na próbie oświadczeń lub poprzez pozyskanie dokumentów źródłowych potwierdzających wiarygodność złożonych oświadczeń tj. zgodnie z dokumentami określonymi w stosownym załączniku do właściwego Regulaminu wyboru projektu.

Ponadto na etapie weryfikacji wniosku o płatność beneficjent zobowiązany jest do udowodnienia spełnienia poszczególnych kryteriów, na podstawie dokumentów wskazanych w Regulaminie konkursu i/ lub załączniku do umowy / decyzji / porozumienia o dofinansowanie.

3.2 Metodyka doboru próby dokumentów do kontroli wniosków o płatność.

Proces weryfikacji wniosków o płatność dokonywany jest przez pracowników ZM w oparciu o zasadę „dwóch par oczu” – pracownik – Kierownik Referatu/Zastępca Kierownika Referatu/Kierownik Wydziału.
Szczegółowe zasady wykonywania czynności w zakresie weryfikacji wniosków o płatność zostały określone w Instrukcji Wykonawczej IP.
Beneficjent składa wniosek o płatność przez CST2021. Pracownik ZM przeprowadza analizę ryzyka, z której będzie wynikało w ramach jakich wniosków o płatność zweryfikowana zostanie próba dokumentów poświadczających prawidłowość wydatków ujętych we wnioskach. W sytuacji, gdy dany wniosek o płatność będzie podlegał weryfikacji wraz z dokumentami poświadczającymi prawidłowość wydatków, pracownik ZM dokonuje wyboru próby wydatków do szczegółowej weryfikacji (spośród dokumentów zawartych w zestawieniu wydatków), zgodnie z metodyką opisaną poniżej i wzywa Beneficjenta do przedłożenia za pośrednictwem CST2021 skanów dokumentów lub dokumentów elektronicznych potwierdzających kwalifikowalność wydatków. W zależności od rodzaju dokumentu

podlegającego weryfikacji mogą to być m.in.:

- faktury lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty,
- dokumenty potwierdzające odbiór urządzeń, sprzętu lub wykonanie prac,
- umowy, zakres obowiązków, ewidencja czasu pracy,
- w przypadku zakupu urządzeń/sprzętu, które nie zostały zamontowane – kopie protokołów odbioru urządzeń/sprzętu lub przyjęcia materiałów, z podaniem miejsca ich składowania,
- dokumenty potwierdzające prowadzenie wyodrębnionej ewidencji wydatków w projekcie,
- inne niezbędne dokumenty potwierdzające i uzasadniające prawidłową realizację Projektu w tym potwierdzające, że wydatki zostały poniesione w sposób celowy, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów,
- inne dokumenty niezbędne do potwierdzenia kwalifikowalności wydatków[45].

W przypadku wniosków podlegających częściowej weryfikacji wraz ze sprawdzeniem wybranej zgodnie z metodyką próby dokumentów, w ramach wniosku o płatność szczegółowej weryfikacji podlega 5% dokumentów księgowych przedstawionych do rozliczenia dotyczących wydatków kwalifikowalnych, jednak nie więcej niż 10 dokumentów z każdej grupy wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu.

Tabela nr 3. Główne założenia metodyki doboru próby.

Populacja (krótki opis)	Kontrola na dokumentach przeprowadzana jest dla 100% projektów. Pracownik ZM przeprowadza analizę ryzyka, z której będzie wynikało, w ramach jakich wniosków o płatność zweryfikowana zostanie próba dokumentów poświadczających prawidłowość wydatków ujętych we wnioskach. Do doboru próby uwzględnia się 100% dokumentów wykazanych przez Beneficjenta w zestawieniu wydatków.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	5%	
Metoda doboru próby:		Udział w próbie
– na podstawie ryzyka	TAK	Na podstawie analizy ryzyka wybierane są wnioski o płatność, w ramach których zostanie dokonana weryfikacja dokumentów wykazanych przez Beneficjenta w zestawieniu wydatków.
– dobór losowy	TAK	1 dokument księgowy w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano 10 lub więcej dokumentów do weryfikacji lub 2 dokumenty księgowe w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano poniżej

[45] W przypadku projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy próba obejmuje wyłącznie dokumenty księgowe wraz z dowodami zapłaty.

		10 dokumentów do weryfikacji.
– ocena ekspercka	NIE	
– inny (jaki?)	TAK	dobór dokumentów do próby następuje w oparciu o przynależność dokumentu do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu

Dokumenty (faktury, rachunki i inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej) powinny zostać przyporządkowane do trzech grup wg kryterium wartości wydatków kwalifikowalnych dokumentu.

Nr grupy dokumentów	**Liczba dokumentów księgowych zawartych w poszczególnych przedziałach (W).**	**Minimalna próba dokumentów księgowych w ramach danej grupy podlegająca kontroli (EFRR)**
(1)	(2)	(3)
A.	x < 1 tys. zł	5 %
B.	1 tys. zł ≤ x < 10 tys. zł	5 %
C.	x ≥ 10 tys. zł	5 %

Do weryfikacji wybiera się zawsze dokumenty o najwyższej kwocie wydatków kwalifikowalnych z każdej grupy **(wybranych zostanie nie więcej niż 10 dokumentów z każdej grupy**).
Jeżeli w wybranej w powyższy sposób próbie znajdują się dwa lub więcej dokumenty dotyczące tego samego postępowania/tej samej umowy z wykonawcą/personelem, do próby wybierany jest tylko jeden dokument księgowy o najwyższej wartości wydatków kwalifikowalnych, natomiast następnym dokumentem dobieranym do próby jest dokument dotyczący innego postępowania/umowy z wykonawcą/personelem wybierany wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych(w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

Dobierając próbę w drugim i w kolejnych wnioskach o płatność należy przyjąć zasadę, iż jeżeli do próby zostaje wybrany dokument, dotyczący postępowania/umowy z wykonawcą/ personelem, które były już weryfikowane w ramach projektu, niniejszy dokument jest usuwany z próby i dobierany jest dokument dotyczący innego postępowania/umowy z wykonawcą/ personelem wg podstawowego kryterium, tj. wysokości kosztów kwalifikowalnych (w przypadku, gdy we wniosku nie ma innych dokumentów, weryfikowane są te wybrane pierwotnie do próby).

W przypadku, gdy częściowa weryfikacja dwóch wniosków o płatność w ramach danego projektu, w których wystąpiła pełna próba dokumentów, nie wykaże wydatków niekwalifikowalnych oraz gdy w projekcie nie stwierdzono nieprawidłowości, w kolejnych wnioskach o płatność można dokonywać weryfikacji próby pozycji wyłącznie na podstawie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dokumentami dowodzącymi dokonanie zapłaty.

W przypadku obu grup projektów (zgodnie z analizą ryzyka), gdy weryfikacja dwóch wniosków o płatność w ramach danego projektu, w których weryfikacja pełnej próby dokumentów wykazała wydatki niekwalifikowalne lub gdy w projekcie stwierdzono nieprawidłowości, weryfikacji częściowej z pogłębioną próbą dokumentów podlegają wszystkie wnioski o płatność w ramach projektu. Próbę należy zwiększyć o kolejne 5% w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w grupie z danego przedziału. W tym przypadku dodatkowe dokumenty będą dobierane w sposób losowy.

W przypadku powzięcia informacji w zakresie stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w innych projektach realizowanych przez tego samego beneficjenta w zakresie tego samego funduszu w ramach umów o dofinansowanie zawartych z daną instytucją – możliwe jest przeprowadzenie analizy w zakresie adekwatnego doboru próby dokumentów rozliczających wnioski o płatność zaliczkową składanych przez takiego beneficjenta we wszystkich realizowanych przez niego projektach w zakresie tego samego funduszu w ramach umów o dofinansowanie zawartych z daną instytucją. W szczególności możliwe jest dokonanie weryfikacji pogłębionej na minimum 5% wydatków w obszarze, w którym stwierdzono nieprawidłowości w innych projektach realizowanych przez tego samego beneficjenta.
Dobór próby dokumentów do weryfikacji dokonywany jest przez wyznaczonego pracownika i zatwierdzany przez jego przełożonego lub inną upoważnioną do tego osobę.
Pracownik weryfikujący wniosek o płatność określa wielkość próby na podstawie poniższego wzoru:

P_{EFS+} = [(5% x AW) + (5% x BW) + (5% x CW)]
gdzie:

P_{EFS+} – wielkość próby, tj. ilość dokumentów księgowych podlegających szczegółowej weryfikacji;
5% – procent dokumentów podlegających szczegółowej weryfikacji (EFS+);
AW, BW, CW – ilość dokumentów księgowych dot. wydatków kwalifikowalnych zawartych w poszczególnych przedziałach.

Przy obliczaniu wielkości próby wynik iloczynu zaokrągla się zawsze w górę do liczby całkowitej.

Przykład:
Wniosek współfinansowany z EFS+ zawiera 45 pozycji kwalifikowalnych, w tym 30 pozycji dotyczących grupy A, 10 dotyczących grupy B i 5 dotyczących grupy C.
P_{EFS+} = **[(5% x 30) + (5% x 10) + (5% x 5)]** = 2 + 1 + 1 = 4

Weryfikacji podlegają 4 pozycje.

Ponadto dobór próby dokumentów uzupełniany jest przez losowy dobór jednego dokumentu księgowego w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano 10 lub więcej dokumentów do weryfikacji lub 2 dokumentów księgowych w przypadku projektów, w których zgodnie z metodyką doboru dokumentów wybrano poniżej 10 dokumentów do weryfikacji. W celu dokonania doboru losowego wyznaczony pracownik generuje na podstawie wersji elektronicznej weryfikowanego wniosku o płatność plik Excel zawierający wszystkie dokumenty księgowe zawarte we wniosku, w którym dokumentom przyporządkowane są numery (od 1 do n, gdzie n – numer ostatniego z elementów). Następnie za pomocą programu Excel, pracownik generuje liczbę losową z danego zakresu. Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu dokumentowi w zestawieniu. Wylosowany dokument podlega weryfikacji zgodnie z obowiązującą dla danego wniosku o płatność metodą. W przypadku, gdy wylosowany dokument został już wybrany do próby dokumentów do weryfikacji, wyłonionej na

podstawie stosowanej metodologii, dokonywane jest kolejne losowanie. Dopuszczalne jest także stosowanie generatora liczb losowych.

Dobór próby dokumentów najbardziej ryzykownych do sprawdzenia w trakcie weryfikacji wniosku o płatność i danych uczestników projektu, w którym wydatki bezpośrednie rozliczane są **metodami uproszczonymi,** określa się w następujący sposób:

- w przypadku projektów rozliczanych **kwotami ryczałtowymi** – w projektach, w których określono nie więcej niż 5 kwot ryczałtowych weryfikacji podlegają wszystkie kwoty ryczałtowe ustalone w projekcie; w przypadku, gdy w projekcie określono więcej niż 5 kwot ryczałtowych weryfikacji podlega co najmniej 50% wybranych w sposób losowy kwot ryczałtowych ustalonych dla danego projektu; weryfikacja danej kwoty ryczałtowej odbywa się w oparciu o dokumenty potwierdzające wykonanie zadań objętych daną kwotą ryczałtową, wskazane w umowie o dofinansowanie,
- w przypadku wydatków rozliczanych **stawkami jednostkowymi** – obligatoryjnemu sprawdzeniu podlega dokumentacja źródłowa dotycząca minimum 5% rozliczanych we wniosku o płatność stawek jednostkowych.

Wszystkie dokumenty przekazywane są przez Beneficjenta za pomocą CST2021. W przypadku awarii CST2021 lub braku możliwości technicznych pozwalających na przesłanie dokumentów, Beneficjent przedkłada dokumenty w wersji papierowej, przy czym zobowiązuje się do ich przesłania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego niezwłocznie po ustaniu przyczyn, o których mowa powyżej (za wyjątkiem przyczyn technicznych).

Niezależnie od ww. zasad IP zastrzega sobie prawo do zwrócenia się do Beneficjenta o dodatkowe dokumenty nie objęte próbą.

Procedura weryfikacji wiarygodności oświadczeń składanych przez ostatecznych odbiorców pomocy/uczestników projektów dot. podatku od towarów i usług (VAT) w projektach realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 w ramach wsparcia w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Procedura przeprowadzana jest na podstawie Wytycznych dotyczących kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027 (rozdział 2 Warunki ogólne pkt 15) wskazujących, że „Weryfikacja kwalifikowalności podatku od towarów i usług polega na sprawdzeniu zgodności z warunkami wynikającymi z podrozdziału 3.5 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027", a także na podstawie rozporządzeń wykonawczych do Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz do Ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, które zawierają szczególne obowiązki związane z finansowaniem podatku VAT.

Niniejsza procedura zawiera ogólny zakres weryfikacji wiarygodności oświadczeń składanych przez ostatecznych odbiorców pomocy / uczestników projektów dot. podatku od towarów i usług.

Czynności weryfikacyjne powinny zostać przeprowadzone przez Instytucję Pośredniczącą - Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, we wszystkich projektach realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, w których rozliczane były wydatki w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej i/lub refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027.

W przypadku projektów, których realizacja zakończyła się, weryfikacji podlegają wszystkie wydatki ujęte w zatwierdzonych wnioskach o płatność –weryfikacja ex-post. IP dokonuje weryfikacji ex-post co najmniej raz w roku, od momentu zatwierdzenia końcowego wniosku o płatność do momentu

wygaśnięcia prawnej możliwości odzyskania podatku od towarów i usług rozliczonych w ramach otrzymanego wsparcia.

W przypadku projektów, których okres realizacji jeszcze się nie zakończył oraz w projektach nowych, oprócz weryfikacji ex-post przeprowadzana będzie:

a) weryfikacja na etapie sprawdzania każdego wniosku o płatność i obejmować będzie jedynie wydatki wykazane w danym wniosku.

Przebieg weryfikacji:

1. Zwrócenie się do odpowiedniego urzędu pracy o przekazanie list wszystkich ostatecznych odbiorców pomocy / uczestników projektu, którzy w danym projekcie otrzymali wsparcie (w zależności od rodzaju weryfikacji: od początku realizacji projektu lub w danym okresie sprawozdawczym) w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej/ refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Listy te powinny zawierać co najmniej: imię i nazwisko/ nazwa uczestnika/ ostatecznego odbiorcy wsparcia, NIP, nr dokumentu księgowego rozliczającego wsparcie, nr wniosku o płatność i nr pozycji, w której dokument został rozliczony, informację czy dokonano zwrotu podatku VAT oraz kwotę tegoż podatku. W przypadku ponownej weryfikacji (w kolejnym roku) nie jest konieczne występowanie do Beneficjenta o ponowne przesłanie tabeli. IP może także samodzielnie utworzyć lub uzupełnić tabelę informacjami zawartymi w zestawieniach dokumentów do wniosków o płatność.
2. Dokonanie standardowej weryfikacji, w *Wykazie podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT,* dostępnym na Portalu Podatkowym Ministerstwa Finansów https://www.podatki.gov.pl/, statusu wszystkich ostatecznych odbiorców pomocy / uczestników projektu otrzymujących wsparcie w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (łącznie ze wszystkich wniosków o płatność) w danym projekcie. W przypadku gdy dany odbiorca pomocy / uczestnik projektu widnieje (lub widniał) w rejestrze podatników VAT, traktowany jest jako zarejestrowany podatnik VAT aż do momentu wygaśnięcia prawnej możliwości odzyskania podatku od towarów i usług rozliczonych w ramach otrzymanego wsparcia – w tym wypadku nie jest konieczna ponowna weryfikacja w rejestrze VAT.
3. W przypadku umów o refundację zawartych od dnia 1 czerwca 2025 r., ostatecznym odbiorcom wsparcia, którym przysługuje prawo do obniżenia podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, refundacja obejmuje wydatki na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy bez podatku od towarów i usług (tj. refundacja wypłacana jest w kwocie netto), wobec czego tacy odbiorcy nie podlegają weryfikacji, w związku z czym nie są liczeni do populacji, z której losowana będzie próba (o której mowa w punkcie 4). Podobnie w przypadku uczestników, którzy otrzymali jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i od razu zarejestrowali się jako czynni podatnicy VAT oraz dokonali zwrotu podatku VAT – odbiorcy ci także nie podlegają weryfikacji, w związku z czym nie są liczeni do populacji, z której losowana będzie próba (o której mowa w punkcie 4).
4. Spośród wszystkich ostatecznych odbiorców pomocy / uczestników projektu, w danym projekcie, dla których standardowa weryfikacja wykazała, iż figurują (lub figurowały) w rejestrze VAT (za wyjątkiem odbiorców o których mowa w punkcie 3), wylosowanie[46] próby 5% odbiorców

[46] Dokumenty powinny zostać wybrane w sposób losowy, np. przy zastosowaniu funkcji „LOS" w systemie EXCEL.

ostatecznych (osobno dla jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy), których dokumenty będą podlegać weryfikacji, dotyczących nie mniej niż 3 i nie więcej niż 10 uczestników/ ostatecznych odbiorców pomocy.

5. Dokonanie weryfikacji, czy dla wylosowanych ostatecznych odbiorców pomocy / uczestników projektu Beneficjent poinformował IP o ewentualnym zwrocie kwoty podatku od towarów i usług (VAT) oraz czy zwrot ten został wykazany we wniosku o płatność.
6. W przypadku wsparcia udzielonego na podstawie aktów wykonawczych do Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zwrócenie się do odpowiedniego urzędu pracy o przekazanie dokumentacji dot. rozliczenia wylosowanych wydatków (w tym m.in. umów, rozliczeń, potwierdzeń przelewu, faktur, etc.) oraz potwierdzającej przeprowadzenie przez PUP weryfikacji wiarygodności oświadczeń składanych przez ostatecznych odbiorców pomocy / uczestników projektu w zakresie podatku od towarów i usług dla wskazanych podmiotów.
7. Przeprowadzenie weryfikacji pogłębionej, która oznacza, oprócz weryfikacji na podstawie dokumentów źródłowych:
   - w przypadku wsparcia udzielonego na podstawie aktów wykonawczych do Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zwrócenie się także do właściwego Urzędu Skarbowego z wnioskiem o weryfikację, czy wskazany podmiot ubiegał się o zwrot podatku VAT lub czy obniżył kwotę podatku należnego o kwotę podatku naliczonego (wynikającego z zakupów dokonanych w ramach dotacji lub refundacji). W przypadku, gdy przesłana do IP przez Beneficjenta informacja z Urzędu Skarbowego jest aktualna (tj. nie starsza niż 30 dni na moment przesłania przez IP pisma o próbę dokumentów), IP odstępuje od ponownego zwrócenia się do właściwego Urzędu Skarbowego z wnioskiem o weryfikację;
   - w przypadku wsparcia udzielonego na podstawie aktów wykonawczych do Ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia – działania IP obejmują wyłącznie sprawdzenie statusu podatnika na portalu podatkowym, monitorowanie dokonania zwrotu podatku VAT i pomniejszenia wydatków przez Powiatowy Urząd Pracy.

8. W przypadku stwierdzenia braku dokonania zwrotu wartości podatku przez ostatecznego odbiorcę pomocy / uczestnika projektu, IP dokonuje stosownego pomniejszenia wydatków zgodnie z zapisami aktów wykonawczych do Ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia lub Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponadto w powyższym przypadku IP dokonuje sprawdzenia dodatkowych 5% beneficjentów ostatecznych / odbiorców pomocy (w ramach tej formy wsparcia) w projekcie. Jeżeli w drugiej próbie również zaistnieje konieczność nałożenia korekty, IP dokona weryfikacji 100% beneficjentów ostatecznych / odbiorców wsparcia figurujących w rejestrze VAT (za wyjątkiem odbiorców, o których mowa w punkcie 3).
9. Udokumentowanie przeprowadzonej weryfikacji – każdorazowa weryfikacja (wraz z procedurą doboru próby) powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w treści odpowiedniej listy sprawdzającej oraz w stosownych dokumentach zapisanych w formie elektronicznej (w tym pobrane raporty/ informacje, zrzuty ekranu w przypadku, kiedy nie można zrobić wydruku danego raportu/ informacji) lub skanach dokumentów (w tym m.in. zaświadczeń) papierowych. W przypadku weryfikacji ex-post dokumenty te należy załączyć do dokumentacji dot. weryfikacji końcowego wniosku o płatność (lub powiązać z tą dokumentacją) w celu udokumentowania

śladu audytowego. W przypadku weryfikacji na danym wniosku o płatność dokumentację załącza się do aktualnie weryfikowanego wniosku o płatność.

10. Na etapie weryfikacji końcowego wniosku o płatność w przypadku wydatków rozliczanych zgodnie z zapisami aktów wykonawczych do Ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia należy dokonać weryfikacji czy dokonano wszystkich wymaganych zwrotów zgodnie z danymi widniejącymi w rejestrze Vat .Na każdym etapie weryfikacji IP może zażądać wyjaśnień (w tym uzasadnienia braku prawnej możliwości odzyskania podatku od towarów i usług) lub dokumentów od beneficjenta i/lub ostatecznego odbiorcy wsparcia.

4. Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta, w tym kontrole trwałości.

4.1 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli w miejscu realizacji lub siedzibie beneficjenta.

Zgodnie z art. 74 ust. 2 rozporządzenia ogólnego *Weryfikacje zarządcze, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), opierają się na analizie ryzyka i są proporcjonalne do ryzyk stwierdzonych ex ante i na piśmie.*
Metodologia doboru próby, stanowi element rocznych planów kontroli IP, które podlegają zatwierdzeniu przez IZ. Zapewnia ona odpowiednią ilość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów beneficjentów i projektów, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków.
W szczególności skontrolowane zostaną (w trybie planowym lub doraźnym) projekty w okresie realizacji, których w wyniku przeprowadzonych kontroli w trakcie realizacji projektu/audytów zachodzi podejrzenie lub zostało stwierdzone wystąpienie nadużycia finansowego/nieprawidłowości.
Niezależnie od wyników analizy ryzyka decyzją kierownika jednostki (IP) można w każdym czasie przeprowadzić kontrolę na miejscu dowolnego projektu realizowanego w ramach FEO 2021-2027.
Komórka organizacyjna IP odpowiedzialna za przeprowadzanie kontroli na miejscu (NK) powinna niezwłocznie otrzymywać od komórek odpowiedzialnych za wdrażanie projektów (odpowiednio ZM/ZR/ZP) informacje o konieczności przeprowadzenia kontroli projektów na miejscu w przypadku stwierdzenia poważnych błędów i braków w składanych wnioskach o płatność, gdy ich realizacja znacznie odbiega od ustalonego harmonogramu w toku weryfikacji.
IP zobowiązana jest do przechowywania w formie pisemnej dokumentacji zawierającej opis i uzasadnienie stosowanej metodologii doboru próby oraz identyfikującej wybrane do celów weryfikacji projekty.

Tabela nr 4. Główne założenia metodyki doboru próby (opisów założeń) *kontroli na miejscu realizacji projektu* ujętych w RPK

Populacja (krótki opis)	Kontrole projektów planowane są co do zasady, w odniesieniu do projektów realizowanych, tj. projektów, w ramach których zatwierdzono co najmniej jeden wniosek o płatność na kwotę wyższą niż 0,00 PLN i dotyczy w szczególności tych wydatków, które zostaną ujęte w rocznym zestawieniu wydatków, o którym mowa w art. 98 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego. Możliwe jest również, w uzasadnionych przypadkach, planowanie kontroli w odniesieniu do projektów w ramach, których zatwierdzono wniosek o płatność na kwotę 0,00 PLN, w przypadku, gdy jest to wniosek o płatność zaliczkową i/lub w projekcie zostało już przeprowadzone

	postępowanie w zakresie udzielenia zamówienia publicznego, które może podlegać kontroli. W ramach Działań wdrażanych przez IP WUP występują projekty spełniające definicję projektu realizowanego w ramach Działań: 5.1, 5.2, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 6.1, 6.2, 6.4, 6.5, 6.6. WUP zaplanuje kontrole na podstawie analizy ryzyka projektów, których lista będzie aktualizowana w odniesieniu do projektów spełniających definicję.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	Kontrolę na miejscu realizacji projektu/i lub w siedzibie beneficjenta przeprowadza się na próbie co najmniej 5% projektów uznanych za najbardziej ryzykowne (posiadające najwyższą punktację).	
Metoda doboru próby:	Metodyka doboru próby projektów do kontroli na miejscu jest przygotowywana przez IP (Wydział Kontroli) m. in. w oparciu o warunki/czynniki ryzyka.	Udział w próbie (%)
– na podstawie ryzyka	TAK	Dobór projektów do kontroli na próbie odbywać się będzie w następujący sposób: 5 % projektów dobieranych będzie na podstawie wyników analizy ryzyka (projekty najbardziej ryzykowne – posiadające najwyższą punktację). Metodyka opiera się na analizie ryzyka. Każdy z projektów oceniany jest indywidualnie wg kryteriów obowiązujących dla danego czynnika ryzyka poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia małego/średniego/dużego ryzyka. Wyniki zestawiane są w formie tabeli (osobno dla każdego z beneficjentów). Po dokonaniu analizy ryzyka możliwe jest uszeregowanie projektów wg liczby zdobytych punktów. Projekty kwalifikują się do kontroli zgodnie z zasadą: „im większa liczba uzyskanych punktów, tym większe ryzyko związane z realizacją danego projektu” i na tej podstawie sporządza się proponowany układ kontroli od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów). ,
– dobór losowy	TAK	Dodatkowo stosowana przez IP metodyka wyboru próby

		projektów do kontroli na miejscu realizacji uzupełniana jest o 1 projekt wybrany w oparciu o próbę losową. W celu dokonania doboru losowego pracownik sporządzający Plan/aktualizację Planu z zestawienia wszystkich projektów podlegających ocenie wyłącza projekty, które zostały już wyłonione do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka, a następnie generuje (w Excelu za pomocą funkcji: =LOS()*n) liczbę losową z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów).
– ocena ekspercka	NIE	NIE
– inny (jaki?)	NIE	NIE

Opis doboru próby projektów na miejscu realizacji projektu.
Kontrola realizacji projektów na miejscu jest przeprowadzana na próbie projektów, która wybierana jest w oparciu o metodologię wyboru projektów (analizę ryzyka) opracowywaną co kwartał. Projekty uznawane za ryzykowne pod względem finansowym lub realizacyjnym to, m.in. projekty:

- realizowane przez podmioty nie mające doświadczenia w wykorzystywaniu środków z funduszy unijnych,
- znacznej wartości, która przekracza o 30% średnią wartość projektu w ramach danego działania,
- realizowane przy współudziale dużej liczby partnerów,
- realizowane przez beneficjentów, którzy realizują równolegle projekty w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) lub Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027),
- które nie zostały poddane kontroli, bądź realizowane przez beneficjentów, u których w wyniku przeprowadzenia kontroli stwierdzono nieprawidłowości,
- realizowane przez Beneficjentów będących przedsiębiorcami lub podmiotami innymi niż jednostka samorządu terytorialnego,
- o długim okresie realizacji (powyżej dwóch lat),
- wobec, których zgłoszono odpowiednim organom zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dotyczących projektów danego realizatora/partnera projektu.

Kontrole, o których mowa w art. 25 ust. 6ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, mogą być prowadzone od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu do dnia wskazanego w umowie o dofinansowanie albo decyzji o dofinansowaniu projektu. Co do zasady, kontrole dotyczą projektów/wydatków, które będą ujęte w rocznym zestawieniu wydatków dotyczącym danego roku obrachunkowego, tak, aby można było przystąpić do działań korygujących albo dokonać zwrotów udzielonego wsparcia w trakcie realizacji projektu i została potwierdzona prawidłowość wydatków ujętych w rocznym zestawieniu wydatków za dany rok obrachunkowy.
Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby projektów do kontroli na miejscu dokonuje się w

oparciu o czynniki ryzyka poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia małego/średniego/dużego ryzyka. Po dokonaniu analizy ryzyka możliwe jest uszeregowanie projektów wg liczby zdobytych punktów. Projekty kwalifikują się do kontroli zgodnie z zasadą: „im większa liczba uzyskanych punktów, tym większe ryzyko związane z realizacją danego projektu" i na tej podstawie sporządza się proponowany układ kontroli od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów). Przy jednakowej liczbie punktów o kolejności projektu decyduje wartość dofinansowania ze środków EFS – projekty o większej wartości zajmują wyższą pozycję w zestawieniu. Przy jednakowej liczbie punktów jednostka szereguje uzasadniając wybór – np. krótki okres realizacji, fakt, że w innych projektach realizowanych przez danego Beneficjenta zostały/nie zostały wykryte nieprawidłowości.
Dobór projektów do kontroli na próbie odbywać się będzie w następujący sposób:
a) 5 % projektów dobieranych będzie na podstawie wyników analizy ryzyka (projekty najbardziej ryzykowne – posiadające najwyższą punktację)*,
b) 1 projekt wybrany w oparciu o próbę losową.* w przypadku, gdy liczba projektów wynosi więcej niż 50, minimalna próba może zostać zmniejszona do 2 projektów, lecz nie mniej niż 2 projekty).

Celem większego zróżnicowania grupy, Instytucja Pośrednicząca może podjąć decyzję o wyłączeniu z grupy projektów wybranych do kontroli (na podstawie przeprowadzonej analizy) i odstąpieniu od kontroli w danym roku obrachunkowym projektów skontrolowanych w poprzednich latach obrachunkowych, jeśli ich realizacja nie budziła istotnych zastrzeżeń. Jednakże w momencie opracowywania analizy ryzyka udokumentowaniu podlegają również projekty, które wyłączono z puli projektów do kontroli w danym roku.

W ramach RPK FEO na rok obrachunkowy rozpoczynający się 01.07.2026 r. IP WUP zaplanuje kontrole na podstawie analizy ryzyka projektów, których lista będzie aktualizowana w odniesieniu do projektów spełniających definicję projektu realizowanego w danym roku obrachunkowym.

Przy opracowywaniu Rocznego Planu Kontroli na okres roku obrachunkowego od 01.07.2026 r. do 30.06.2027 r., IP WUP będzie dokonywać kwartalnych aktualizacji RPK w terminach do 10 października, do 10 stycznia, do 10 kwietnia oraz do 10 lipca (aktualizacja w czerwcu dotyczy wyłącznie listy projektów wybranych do kontroli, w celu uwzględnienia tzw. „wydatków późnych" ujętych we wnioskach o płatność zatwierdzonych w okresie do 30 czerwca włącznie).

Tabela nr 5. Czynniki ryzyka stosowane w analizie ryzyka wyboru projektów do kontroli na miejscu.

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 10***	**Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 20***	**Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi:** ***wskaźnik ryzyka 30***
1. Wielkość środków finansowych (WAGA 25 %)	Wartość projektu jest niższa lub równa średniej wartości projektu w ramach działania	Wartość projektu przekracza średnią wartość projektu w ramach działania o mniej niż 30 %	Wartość projektu przekracza o 30 % średnią wartość projektu w ramach danego działania
2. Typ beneficjenta (WAGA 5 %)	Jednostka samorządu terytorialnego (JST)	Inny niż JST i przedsiębiorca	Przedsiębiorca

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 10*	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 20*	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 30*
3. Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu/partnerów projektu ***(WAGA 15 %)***	brak partnerów	1-4	5 i więcej
4. Liczba realizowanych przez danego beneficjenta projektów współfinansowanych w ramach jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) (WAGA 5 %)	Beneficjent FEO 2021-2027 nie realizuje projektów w ramach *PS WPR 2023-2027 oraz FEDR 2021-2027*	Beneficjent FEO 2021-2027 realizuje projekty w ramach jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)	Beneficjent FEO 2021-2027 realizuje projekty w ramach jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)
5. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego[47] ***(WAGA 15 %)***	Wynik kontroli pozytywny – odstąpiono od sformułowania zaleceń	Nie przeprowadzono kontroli	Wynik kontroli negatywny – stwierdzono nieprawidłowości
6. Zaawansowanie projektu (mierzone zaawansowaniem finansowym – stosunek wydatków ujętych we „Wnioskach beneficjenta o płatność" zatwierdzonych przez IZ do całkowitej wartości projektu) ***(WAGA 15 %)***	Do 25%	26-50%	51% i więcej
7. Okres realizacji projektu ***(WAGA 5 %)***	≤ 12 miesięcy	>12 miesięcy≥24 miesiące	>24 miesiące
8. Sposób weryfikacji wniosku o płatność ***(WAGA 5%)***	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji kompleksowej	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji częściowej	Wniosek o płatność podlegał weryfikacji w zakresie minimalnym wyznaczonym przez CST2021 bez konieczności

[47] Na podstawie danych zawartych w SL2014 oraz CST2021.

Czynnik ryzyka	Małe ryzyko – wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 10*	Średnie ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 20*	Duże ryzyko - wielkość przypisanej wagi: *wskaźnik ryzyka 30*
			wypełniania i załączania listy sprawdzającej
9. Liczba zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg dotyczących projektów danego realizatora/ partnera projektu[48] ***(WAGA 10%)***	Nie zgłoszono odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg dot. projektów danego realizatora/ partnera (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania – dostępnej w systemie LSI)	Potwierdzono zgłoszenie skargi dot. projektów danego realizatora /partnera (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania – dostępnej w systemie LSI)	Potwierdzono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zgłoszone odpowiednim organom, skargi dot. projektów danego realizatora/ partnera (brane są również pod uwagę informacje z Bazy podmiotów zgłoszonych do organów ścigania – dostępnej w systemie LSI[49]

Tabela nr 6. Wyniki analizy ryzyka z uwzględnieniem wagi danego czynnika, od najmniej ryzykownego do najbardziej ryzykownego.

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
1. Wielkość środków finansowych ***(WAGA 25 %)***	**2,5** **(10* 25 %)**	**5** **(20*25 %)**	**7,5** **(30*25 %)**
2. Typ beneficjenta ***(WAGA 5 %)***	0,5	1	1,5
3. Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu/partnerów projektu ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
4. Liczba realizowanych przez danego beneficjenta projektów współfinansowanych w ramach jednego lub kilku programów operacyjnych finansowanych w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa 2021-2027 (FEDR) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) (WAGA 5 %)	0,5	1	1,5

[48] Na podstawie danych zawartych w Bazie podmiotów głoszonych do organów ścigania dostępnej w LSI.
[49] Nie dotyczy, gdy w LSI jest status sprawy: umorzono, odmówiono wszczęcia postępowania albo jest wyrok sądu uniewinniający.

Czynnik ryzyka	Projekt I	Projekt II	Projekt III
5. Ustalenia kontroli (w tym zewnętrznych) przeprowadzonych na projektach realizowanych przez beneficjenta w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021-2027 w ciągu trzech lat obrachunkowych poprzedzających rok, którego dotyczy RPK oraz roku bieżącego[50] ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
6. Zaawansowanie projektu (mierzone zaawansowaniem finansowym – stosunek wydatków ujętych we „Wnioskach beneficjenta o płatność" zatwierdzonych przez IZ do całkowitej wartości projektu) ***(WAGA 15 %)***	1,5	3	4,5
7. Okres realizacji projektu ***(WAGA 5 %)***	0,5	1	1,5
8. Sposób weryfikacji wniosku o płatność ***(WAGA 5%)***	0,5	1	1,5
9. Liczba zgłoszonych odpowiednim organom zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skarg dotyczących projektów danego realizatora/ /partnera projektu[51] ***(WAGA 10%)***	1	2	3
<u>Łączna liczba uzyskanych punktów</u>	10	20	30

IP nie opracowała odrębnej metodyki doboru próby projektów do kontroli w odniesieniu do projektów zintegrowanych, partnerskich, hybrydowych lub grantowych w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta.

Analiza ryzyka będzie uwzględniać fakt, iż projekty oceniane jako ryzykowne pod względem finansowym lub realizacyjnym muszą być weryfikowane lub kontrolowane w każdym przypadku tak, aby można było przystąpić do działań korygujących albo dokonać zwrotu udzielonego wsparcia w trakcie realizacji projektu. Harmonogram kontroli zostanie ustalony w sposób uwzględniający stopień

[50] Na podstawie danych zawartych w SL2014 oraz CST2021.
[51] Na podstawie danych zawartych w Bazie podmiotów głoszonych do organów ścigania dostępnej w LSI.

zaawansowania realizacji projektów.

Przed przystąpieniem do analizy ryzyka należy określić zasoby ludzkie instytucji przeprowadzających kontrole (liczba osób, które będą wykonywać kontrole na miejscu w ramach FEO – skład osobowy pracowników NK) oraz zasoby czasowe (ile dni roboczych będą mogli spędzić na kontrolach uwzględniając inne obowiązki, szkolenia, urlopy).
Dokonując powyższych czynności oraz ustalając szacunkowo, ile trwa jedna kontrola - łącznie z przygotowaniem i sprawozdawczością można w przybliżeniu określić jaka liczba projektów może zostać objęta kontrolą.
W przypadku, jeśli liczba projektów do kontroli wyłonionych z analizy ryzyka przekroczy przyjętą maksymalną liczbę kontroli możliwych do zrealizowania w danym roku przez pracowników NK, to w Rocznym Planie Kontroli ujęte zostaną projekty najbardziej ryzykowne.

Próba losowa
Dodatkowo stosowana przez IP metodyka wyboru próby projektów do kontroli na miejscu realizacji uzupełniana jest o 1 projekt wybrany w oparciu o próbę losową. W celu dokonania doboru losowego pracownik sporządzający Plan/aktualizację Planu z zestawienia wszystkich projektów podlegających ocenie wyłącza projekty, które zostały już wyłonione do kontroli w ramach przeprowadzonej analizy ryzyka, a następnie generuje (w Excelu za pomocą funkcji: =LOS()*n) liczbę losową z danego zakresu (od 1 do n, gdzie n – numer porządkowy ostatniego z elementów).Wygenerowana losowo liczba naturalna jest wiązana z numerem przyporządkowanym danemu projektowi w zestawieniu. Wylosowany projekt zostaje włączony do grup projektów wybranych do kontroli.

Tabela nr 7 Metodyka doboru próby dokumentów podczas kontroli na miejscu.

Populacja (krótki opis)	Na podstawie przesłanych zestawień ustalona zostanie próba dokumentów, która będzie podlegać czynnościom kontrolnym.
Dobór próby	TAK
Minimalna wielkość próby (%)	W trakcie kontroli na miejscu sprawdzonych zostanie: • min. 5 % udzielonych zamówień publicznych w oparciu o ustawę Pzp lub min. 5 % udzielonych zamówień w trybie zasady konkurencyjności - w tym umowy z podwykonawcami, • min. 5% dokumentacji dot. personelu finansowanego w ramach kosztów bezpośrednich, • dokumenty dotyczące kwalifikowalności minimum 5%* losowo wybranych uczestników projektu (* w przypadku, gdy liczba uczestników wynosi więcej niż 300, minimalna próba może zostać zmniejszona do 15[52] osób , lecz nie mniej niż 3 osoby), w tym weryfikacja informacji zawartych w oświadczeniach uczestników projektu/podmiotów poprzez weryfikację w bazach/systemach z jednoczesnym udokumentowaniem przeprowadzonej weryfikacji określonej na próbie oświadczeń lub poprzez pozyskanie dokumentów źródłowych potwierdzających wiarygodność złożonych oświadczeń, tj. zgodnie z dokumentami określonymi w stosownym załączniku do właściwego Regulaminu wyboru,

[52] W przypadku, gdy na kontrolowanej próbie zostaną stwierdzone nieprawidłowości, to próba zostanie zwiększona o kolejne 5%. Wybór uczestników zostanie dokonany na podstawie osądu eksperckiego.

	• min. 5 % wydatków kwalifikowalnych, lecz nie mniej niż 3 źródłowe dowody księgowe wraz z dowodami zapłaty (nie dotyczy projektów w ramach, których stosuje się uproszczone metody rozliczania wydatków), • dokumentacja dotycząca *pomocy publicznej/pomocy de minimis* udzielonej uczestnikom projektu wybranym do kontroli szczegółowej w zakresie prawidłowości zakwalifikowania do udziału w projekcie. W zakresie zamówień publicznych udzielanych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, IP będzie brała pod uwagę obowiązki wynikające z art. 596-602 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 r. (Dział XI. Kontrola udzielania zamówień).
Metoda doboru próby:	
– na podstawie ryzyka	NIE
– dobór losowy	NIE
– ocena ekspercka	TAK
– inny (jaki?)	NIE

4.2 Analiza ryzyka i metodyka doboru próby projektów do kontroli trwałości.

Metodyka prowadzenia kontroli trwałości projektów stanowi, iż do kontroli zostanie wytypowanych:

- **5%** projektów z puli projektów objętych obowiązkiem kontroli **trwałości rezultatów** w roku obrachunkowym (w przypadku wyników ułamkowych – wartości będą zaokrąglane w górę do pełnej liczby),
- **5%** projektów z puli projektów objętych obowiązkiem kontroli **trwałości projektu** w roku obrachunkowym (w przypadku wyników ułamkowych – wartości będą zaokrąglane w górę do pełnej liczby).

Próba projektów do kontroli będzie dobierana na podstawie wyników analizy ryzyka.
W analizie ryzyka uwzględniane będą obowiązkowe czynniki ryzyka:
a) prawidłowość realizacji projektu – udział nieprawidłowości stwierdzonych w projekcie w kosztach ogółem,
b) wartość wydatków rozliczonych w projekcie (wydatki uznane za kwalifikowalne),
c) rodzaj beneficjenta.

Tabela nr 8. Główne założenia metodyki doboru próby (opisów założeń) projektów do kontroli trwałości.

Populacja (krótki opis)	Kontrola trwałości obejmuje: 1. kontrolę trwałości rezultatu, którą przeprowadza się w projektach, dla których wymóg utrzymania trwałości rezultatu został określony w Umowie/Decyzji/Wniosku o dofinansowanie , 2. kontrolę trwałości projektu przeprowadza się w projektach, w których Beneficjent poniósł wydatki w ramach cross-financingu. Kontrole trwałości rezultatów dotyczą weryfikacji utrzymania wskaźników realizacji celów szczegółowych FEO i obejmują projekty, w których wymóg utrzymania trwałości został określony we Wniosku

	o dofinansowanie. Kontrola trwałości rezultatu prowadzona jest w okresie trwałości wskazanym we Wniosku o dofinansowanie. Za okres trwałości przyjmuje się dzień zakończenia realizacji projektu. Kontrola trwałości projektu prowadzona będzie w okresie 5 lat (3 lat w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty dokonania płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Obowiązek zachowania trwałości operacji obejmuje wyłącznie tę część projektu (wydatków), która została sfinansowana w ramach cross-financingu.	
Dobór próby	TAK	
Minimalna wielkość próby (%)	**W związku z powyższym zostanie wytypowanych do kontroli:** – **5% projektów z puli projektów objętych obowiązkiem kontroli trwałości rezultatów w roku obrachunkowym** (w przypadku wyników ułamkowych – wartości będą zaokrąglane w górę do pełnej liczby), – **5% projektów z puli projektów objętych obowiązkiem kontroli trwałości projektu w roku obrachunkowym** (w przypadku wyników ułamkowych – wartości będą zaokrąglane w górę do pełnej liczby).	
Metoda doboru próby:	IP dokonuje wyboru próby projektów do kontroli trwałości na miejscu w oparciu o analizę ryzyka.	Udział w próbie (%)
– na podstawie ryzyka	TAK	Próba projektów do kontroli będzie dobierana na podstawie wyników analizy ryzyka. W analizie ryzyka uwzględniane są następujące czynniki ryzyka: a) prawidłowość realizacji projektu – udział nieprawidłowości stwierdzonych w projekcie w kosztach ogółem, b) wartość wydatków rozliczonych w projekcie (wydatki uznane za kwalifikowalne), c) rodzaj beneficjenta.
– dobór losowy	NIE	NIE
– ocena ekspercka	NIE	NIE
– inny (jaki?)	NIE	NIE

Kontrola trwałości przeprowadzana będzie przez zespoły minimum dwuosobowe, a planowany czas jej trwania od 1 do 3 dni. Procedury prowadzenia kontroli będą stosowane w sposób analogiczny jak w przypadku kontroli na miejscu realizowanych projektów.

Na etapie kontroli trwałości poddane ocenie zostanie w szczególności czy:

- nie nastąpiła modyfikacja istotnie wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, naruszająca pierwotne założenia projektu,
- nie nastąpiła zmiana własności składników majątkowych (cross-financing), która daje skutkująca uzyskaniem nienależnej korzyści,
- modyfikacja projektu nie doprowadziła do uzyskania nieuzasadnionej korzyści przez Beneficjenta lub inny podmiot,
- nie nastąpiło zaprzestanie lub przeniesienie działalności produkcyjnej czy usługowej w okresie trwałości, poza region na poziomie NUTS 2, w którym dana operacja otrzymała wsparcie,
- ewentualne zaprzestanie działalności nie dotyczyło działań prowadzonych w ramach projektu (a nie ogólnej działalności gospodarczej beneficjenta),
- zostały utrzymane wskaźniki realizacji celów, których wymóg utrzymania trwałości został określony w Umowie/Decyzji/Wniosku o dofinansowanie,
- zaprzestanie realizacji celów projektu wynika z upadłości Beneficjenta niebędącej wynikiem oszustwa,
- podatek VAT stanowił koszt kwalifikowany (w całości lub częściowo),
- Beneficjent nie nabył prawa odzyskania podatku VAT po zakończeniu realizacji projektu,
- Beneficjent w okresie trwałości realizuje zobowiązania dotyczące polityk horyzontalnych, w tym zasad równości, dostępności, Karty Praw Podstawowych UE, Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz zasady DNSH
- Beneficjent wywiązuje się z obowiązków informacyjno-promocyjnych oraz czy zachował trwałe oznakowanie projektu,
- Beneficjent przechowuje dokumentację projektową zgodnie z Umową o dofinansowanie projektu i udostępnia ją instytucji kontrolującej,
- nie stwierdzono naruszenia trwałości projektu skutkującego obowiązkiem nałożenia korekty finansowej.

Lista projektów do kontroli trwałości zostanie opracowana w trakcie roku obrachunkowego, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, dotyczącej zapewnienia trwałości projektów.
Ponadto pozostałe Wydziały (IP) mogą wskazywać/typować projekty do kontroli trwałości w trybie doraźnym w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w projekcie.

Tabela nr 9. Czynniki ryzyka stosowane w analizie ryzyka wyboru projektów do kontroli trwałości.

Czynnik ryzyka	**Małe ryzyko -** **wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 10**	**Średnie ryzyko -** **wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 20**	**Duże ryzyko -** **wielkość przypisanej wagi:** **wskaźnik ryzyka 30**
1. Prawidłowość realizacji projektu – udział nieprawidłowości stwierdzonych w	Do 5 000,00 PLN włącznie	Powyżej 5 000,00 PLN do 10 000,00 EUR	Powyżej 10 000,00 EUR

projekcie w kosztach ogółem ***(Waga 40%)***			
2. Wartość wydatków rozliczonych w projekcie (wydatki uznane za kwalifikowalne) (Waga 30%)	Do 500 000 PLN	Powyżej 500 000 PLN do 1 000 000 PLN	Powyżej 1 000 000 PLN
3. Rodzaj Beneficjenta (Waga 30%)	Jednostka samorządu terytorialnego (JST)	Inny niż JST i przedsiębiorca	Przedsiębiorca

Tabela nr 10. Wyniki analizy ryzyka z uwzględnieniem wagi danego czynnika, od najmniej ryzykownego do najbardziej ryzykownego.

Czynnik ryzyka	**Projekt I**	**Projekt II**	**Projekt III**
1. Prawidłowość realizacji projektu – udział nieprawidłowości stwierdzonych w projekcie w kosztach ogółem ***(Waga 40%)***	4,0 (10 * 40 %)	8,0 (20*40 %)	12,0 (30*40 %)
2. Wartość wydatków rozliczonych w projekcie (wydatki uznane za kwalifikowalne) (Waga 30%)	3,0	6,0	9,0
3. Rodzaj Beneficjenta (Waga 30%)	3,0	6,0	9,0
Łączna liczba uzyskanych punktów	**10,0**	**20,0**	**30,0**

Oceny ryzyka na potrzeby doboru próby projektów do kontroli trwałości dokonuje się w oparciu o czynniki ryzyka poprzez obliczenie iloczynu wagi danego czynnika ryzyka i wagi dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia małego/średniego/dużego ryzyka. Po dokonaniu analizy ryzyka możliwe jest uszeregowanie projektów wg liczby zdobytych punktów, tj. od najbardziej ryzykownych (tj. takich, które uzyskały najwyższą liczbę punktów) do potencjalnie najmniej ryzykownych (z najmniejszą liczbą punktów).

Do kontroli zostaną wybrane projekty z najwyższą punktacją. W przypadku jednakowej liczby punktów decydującym będzie wyższa wartość wydatków rozliczonych w projekcie (wydatki uznane za kwalifikowalne).

Mając na uwadze, iż w ramach FEO 2021-2027 w roku obrachunkowym rozpoczynającym się 01.07.2026 r. i kończącym 30.06.2027 r. nie przewiduje się realizacji projektów zintegrowanych, hybrydowych i grantowych nie sporządzono planu kontroli tychże projektów.
W ramach FEO 2021-2027 IP nie przewiduje w bieżącym roku obrachunkowym zlecania kontroli podmiotom zewnętrznym.

V. Załączniki:

1. Harmonogram kontroli projektów IZ.

L.p	Numer umowy/decyzji	Tytuł projektu	Beneficjent	Instytucja kontrolująca
Kontrole projektów w trakcie/na zakończenie/po zakończeniu realizacji				
1.	FEOP.04.01-IZ.00-0007/23	Przebudowa układu komunikacyjnego dla poprawy dostępności mieszkańców całego województwa do centrów usług w Opolu	Miasto Opole	Instytucja Zarządzająca
2.	FEOP.02.06-IZ.00-0010/24	Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego - etap V	Gmina Kędzierzyn-Koźle	Instytucja Zarządzająca
3.	FEOP.03.01-IZ.00-0008/24	Zrównoważona mobilność miejska na obszarze Subregionu Południowego	Gmina Nysa	Instytucja Zarządzająca
4.	FEOP.10.05-IZ.00-0006/25	Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji w Popielowie	Gmina Popielów	Instytucja Zarządzająca
5.	FEOP.06.08-IZ.00-0001/24	„Stabilne Wartości, Skuteczne Wsparcie - Profilaktyka i Interwencja Kryzysowa”	Województwo Opolskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Instytucja Zarządzająca

L.p	Numer umowy/decyzji	Tytuł projektu	Beneficjent	Instytucja kontrolująca
6.	FEOP.07.01-IZ.00-0008/24	Opieka w zasięgu ręki	Ośrodek Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej Doni Cor Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Instytucja Zarządzająca
7.	FEOP.07.01-IZ.00-0029/23	Asystent dla Ciebie	Polski Związek Niewidomych – Okręg Opolski	Instytucja Zarządzająca
8.	FEOP.06.07-IZ.00-0011/23	Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej w sercu Opolszczyzny	Powiat Krapkowicki	Instytucja Zarządzająca
Wizyty monitoringowe projektów wybrane w ramach analizy ryzyka przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą				
9.	FEOP.06.08-IZ.00-0009/25	Młodzi Gniewni	Rodzinna Stacja	Instytucja Zarządzająca
10.	FEOP.06.08-IZ.00-0007/25	Razem dla bezpieczeństwa	Spółdzielnia Socjalna „Parasol”	Instytucja Zarządzająca

2. Harmonogram kontroli projektów IP OCRG.

L.p	Numer umowy/decyzji	Tytuł projektu	Beneficjent	Instytucja kontrolująca
Kontrole projektów w trakcie/na zakończenie/po zakończeniu realizacji				
1.	FEOP.01.01-IP.01-0027/23	Zakup infrastruktury B+R oraz opracowanie systemu do usuwania zalegających materiałów sypkich w warunkach wysokiej temperatury, przez firmę Radosław Wietrzyk PPHU Techmont	Radosław Wietrzyk PPHU TECHMONT	Instytucja Pośrednicząca – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
2.	FEOP.01.01-IP.01-0028/23	Opracowanie technologii wytwarzania pro środowiskowych materiałów kompozytowych o zwiększonej izolacyjności termicznej oraz właściwościach bakteriostatycznych i fungistatycznych, dedykowanych do przemysłu budowlanego.	Piero composites spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Instytucja Pośrednicząca – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
3.	FEOP.01.09-IP.01-0001/24	Wdrożenie innowacyjnych zawiesi transportowych do prefabrykatów betonowych	Alruno spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Instytucja Pośrednicząca – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
4.	FEOP.01.05-IP.01-0007/25	Wdrożenie immersyjnych narzędzi VR/AR w projektowaniu wnętrz —	Archi Pl architekci Marta Głuszek	Instytucja Pośrednicząca – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki

L.p	Numer umowy/decyzji	Tytuł projektu	Beneficjent	Instytucja kontrolująca
		cyfrowa ewolucja usług architektonicznych		

3. Harmonogram kontroli projektów IP WUP.

L.p	Numer umowy/decyzji	Tytuł projektu	Beneficjent	Instytucja kontrolująca
Kontrole projektów w trakcie/na zakończenie/po zakończeniu realizacji				
1.	FEOP.06.02-IP.02-0005/24	PARASOL - wsparcie CIS w powiecie nyskim	Spółdzielnia Socjalna „Parasol”	Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
2.	FEOP.05.01-IP.02-0016/23	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP w Kędzierzynie-Koźlu (II)	Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski – Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu	Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
3.	FEOP.05.01-IP.02-0011/26	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP w Strzelcach Opolskich (III)	Powiat Strzelecki – Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich	Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

4. Plan kontroli umów o finansowaniu (dotyczy IP OCRG).

Działanie	Nazwa i nr projektu	Beneficjent	Kontrolowane procesy	Czas trwania kontroli	Termin kontroli (kwartał, rok)	Informacje dodatkowe
Instrumenty finansowe w gospodarce	Instrumenty finansowe w gospodarce w ramach programu regionalnego FEO dla Opolskiego 2021-2027 FEOP.01.11-IP.01-0001/23	Bank Gospodarstwa Krajowego	Kontrolowane procesy dookreślone zostaną po zatwierdzeniu wniosku o płatność	Czas trwania kontroli dookreślony zostanie po zatwierdzeniu wniosku o płatność	2026/2027	Kontrola umowy o finansowanie przeprowadzona zostanie pod warunkiem zatwierdzenia wniosku o płatność / w uzasadnionych przypadkach w ramach kontroli doraźnej.
Instrumenty finansowe w obszarze środowiska	Instrumenty finansowe w obszarze środowiska w ramach programu regionalnego FEO dla Opolskiego 2021-2027 FEOP.02.07-IP.01-0001/23	Bank Gospodarstwa Krajowego	Kontrolowane procesy dookreślone zostaną po zatwierdzeniu wniosku o płatność	Czas trwania kontroli dookreślony zostanie po zatwierdzeniu wniosku o płatność	2026/2027	Kontrola umowy o finansowanie przeprowadzona zostanie pod warunkiem zatwierdzenia wniosku o płatność / w uzasadnionych przypadkach w ramach kontroli doraźnej.

5. Harmonogram kontroli systemowych (dotyczy IZ).

Kwartał	Instytucja kontrolowana	Kontrolowane procesy	Czas trwania kontroli	Liczebność zespołu kontrolnego	Informacje dodatkowe
I/II kw. 2027 r.	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki	Wszystkie zadania powierzone na podstawie Porozumienia pomiędzy IZ a IP (OCRG) z dnia 09 marca 2023 r. *w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 ze zm.* , których realizacja miała miejsce w roku obrachunkowym.	Ok. 21 dni roboczych	Min. 2 osoby	-
I/II kw. 2027 r.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Wszystkie zadania powierzone na podstawie Porozumienia pomiędzy IZ a IP (WUP) z dnia 16 marca 2023 r. *w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej (Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* ze zm., których realizacja miała miejsce w roku obrachunkowym.	Ok. 21 dni roboczych	Min. 2 osoby	-